

การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

พฤษภาคม 2554

การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

พฤษภาคม 2554

ดลกร จันทรกลาง. (2553). การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (นวัตกรรมการออกแบบ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินีนาถ เลิศไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และ ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายในด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กนักเรียนชาย-หญิงอายุระหว่าง 4 – 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านประตง (ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ชุดของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็ก จำนวน 6 ชุด และคู่มือการใช้ชุดของเล่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. แบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
3. แผนการจัดกิจกรรมที่ใช้ชุดของเล่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นผลสรุปสู่การออกแบบ โดยนำทฤษฎีการเล่นของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา พฤติกรรมการเล่นของเด็ก ประเภทของเล่น และของเล่นเสริมทักษะที่ใช้ในสถานศึกษา มาเป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อนำไปออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ที่ผ่านการประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แก่ นายแพทย์ ครู ประเมินใน ด้านการออกแบบ ด้านวัสดุ ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น ด้านการบำรุงรักษา ได้ผลการประเมินมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก (4.87) หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนได้รับการเล่นของเล่นมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการทดลองทำกิจกรรมการเล่นของเล่นมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กอยู่ในระดับดี

A STUDY AND DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL TOYS PROMOTING
FINE MOTOR SKILL IN PRESCHOOLER CHILDREN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Design Innovation
at Srinakharinwirot University

May 2011

Donlakon Chanklang. (2011). *A Study and Development of Educational Toys Promoting Fine Motor Skills in Preschooler Children*. Master thesis, M.F.A. (Design Innovation). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.Prof. Wannarat Tungcharoen, Asst.Prof. Sineenart Laedpriwan.

The key purpose of this study was aimed to develop the corresponding educational toy products that promote fine motor skills and physical development in preschool children. The sample included twelve male and female preschoolers, aged between 4-5 years old. They were studying in kindergarten class 1 in the second semester year 2010, Bang Pratong School (Soidao Kindergarten Center), subjected to the Chanthaburi Provincial Education Region 2. The purposive sampling method was used to select the samples. The experiment lasted 8 weeks for totaled 24 times, 3 days weekly, 50 minutes daily. The research instruments included as follows.

1. Six sets of toy kits promoting fine motor skills developed by researcher
2. Fine Motor Skill Inventory for Preschoolers
3. Toy Activity Plan

In this study, theories and related literatures review were conducted so that the finding would lead to product design that promotes fine motor skills and development, along with psychologists and educators' theories of plays, children's play behavior, and skill-promoting toys which were employed as guideline. Toy design concepts in term of materials, ready-to-use, assembling, and maintenance, were evaluated by design specialists; including physicians and teachers. The finding showed fair opinion (4.87) after the test was manipulated with the samples.

The results indicated that preschoolers with play showed improved fine motor skills and following play activities, they showed improved performance in fine motor skills.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่าน หนึ่งในนั้นผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณถึง นั่นคือ รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สินีนารถ เลิศไพโรจน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวทางคำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ธวัช คงคาลัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสอยดาว คุณรัชณี ติดตาสีพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทรายขาว อาจารย์จิรัชฌา สุวรรณวาทีน อาจารย์ประจำโรงเรียนบ้านประทัง (ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) อาจารย์นิภา ม่วงหวาน อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบประเมิน

ขอขอบพระคุณกลุ่มเพื่อนครูศิลป์อำเภอสอยดาว ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ คนในครอบครัว และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ กำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และทำงานวิจัย

ดลกร จันทร์กลาง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวความคิด.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่น	8
ความหมายของการเล่น.....	8
ความสำคัญของการเล่น.....	9
ทฤษฎีการเล่น.....	11
ประโยชน์ของการเล่น.....	13
พฤติกรรมการเล่นของเด็ก.....	16
ความหมายของของเล่น.....	18
ประเภทของเล่น.....	20
ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ใช้ในสถานศึกษา	26
วัสดุที่ใช้ผลิตของเล่น.....	53
ลักษณะของเล่นที่ดี	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่นของเด็กปฐมวัย	56
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย..	58
ความหมายของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	58
ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	58
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	60
ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย	61
การพัฒนาทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	70
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	70
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
แบบแผนการทดลอง.....	77
วิธีดำเนินการทดลอง.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบของเล่นเสริมทักษะ	100
เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเด็กของเด็กรุ่นวัย	104
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	105
5	106
สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผล	109
ข้อสังเกต	110
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก	117
ภาคผนวก ก	118
ภาคผนวก ข	136
ภาคผนวก ค	139
ประวัติย่อผู้วิจัย	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ของเล่นเสริมทักษะประเภท ร้อย ผูก แกะ	26
2 ของเล่นเสริมทักษะประเภท กำ ปีบ.....	30
3 ของเล่นเสริมทักษะประเภท กด ดึง พลิก หมุน.....	32
4 ของเล่นเสริมทักษะประเภท เลื่อน รูด.....	37
5 ของเล่นเสริมทักษะประเภท ต่อ ตอก ตี.....	43
6 รายการเล่นของเล่นเสริมทักษะ.....	75
7 แบบแผนการทดลอง.....	78
8 แสดงวัน และกิจกรรมที่ทำการทดลอง.....	79
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรวม	100
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้าน การออกแบบ.....	101
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้าน วัสดุ	101
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะในภาพรายด้าน ความสะดวกสบายในการใช้งาน	102
13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะในภาพรายด้าน การประกอบชิ้นส่วน	103
14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลของเล่นเสริมทักษะในภาพรายด้าน การบำรุงรักษา	103
15 เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กก่อนและหลังการใช้ของเล่นเสริมทักษะ	104
16 เปรียบเทียบทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กก่อนและหลัง การเล่นของเล่นเสริมทักษะ..	105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แบบร่าง 1 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เลข ดิจिटอล).....	83
2 แบบร่าง 2 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (สวน ดอกไม้).....	84
3 แบบร่าง 3 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต้นไม้)	84
4 แบบร่าง 4 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต่อเส้น สร้างภาพ).....	85
5 แบบร่าง 5 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ร้อย ถัก สาน)..	85
6 แบบร่าง 6 (Sketch Desing)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเรา)....	86
7 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เลขดิจिटอล)...	87
8 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (สวนดอกไม้)..	88
9 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต้นไม้).....	89
10 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต่อเส้นสร้าง ภาพ)	90
11 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ร้อยถักสาน) ..	91
12 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเรา).....	92
13 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเลข ดิจिटอล)	93
14 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (สวน ดอกไม้)	94
15 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต้นไม้)	95
16 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต่อเส้น สร้างภาพ)	96
17 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ร้อยถัก สาน)	97
18 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype)ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเรา)	98

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเด็กสามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและหลักการของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้เด็กวัย 3-5 ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กอายุ 3-5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรักความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้สำรวจ เล่นทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกลงมือตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2547:คำนำ) ดังนั้นการสร้างประสบการณ์ให้กับเด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกตสำรวจสร้างสรรค์ และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้นยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การสนับสนุนให้ความรักความเข้าใจความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไป

พัฒนาการด้านร่างกายมีผลต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญาวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับเด็กปฐมวัย คือการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในช่วงปฐมวัยควรเป็นช่วงเวลาที่เด็กปฐมวัยมีอิสระที่จะเลือกกิจกรรมและมีประสบการณ์ทางการเคลื่อนไหวที่เต็มไปด้วยความตื่นตัวและท้าทาย มีทักษะในการเคลื่อนไหวอันจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น การกระตุ้นให้เด็กพยายามเคลื่อนไหวด้วยวิธีการต่างๆ และหาวิธีที่จะใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้งการชมเชย ให้กำลังใจเด็กในช่วงเวลานี้จึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าการเคลื่อนไหวอย่างสอดคล้องกันในเด็กปฐมวัยนั้น ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในสมองยังมีการเคลื่อนไหวเด็กยังได้เรียนรู้ ในปัจจุบันเด็กปฐมวัยประสบปัญหาการถูกเร่งให้นั่งเรียนหนังสือตั้งแต่ยังเล็กเกินไป จนไม่มีโอกาสได้ใช้การเล่น ผีกล่นให้เกิดทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยพัฒนาช้ากว่ากล้ามเนื้อใหญ่ และยังไม่ทำงานประสานกันดีพอ โดยเฉพาะกล้ามเนื้อมือและตา มีผลทำให้เด็กไม่สามารถใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วเหมือนผู้ใหญ่ เช่นการขีดเขียนหรือใช้กรรไกรตัดกระดาษ เด็กปฐมวัยสามารถทำได้แต่ไม่ดีเท่ากับเด็กในวัยเรียนหรือผู้ใหญ่ พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อเล็ก เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการอ่านและการเขียนหนังสือของเด็ก เด็กต้องสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็กได้ก่อน จึงสามารถจับดินสอเขียนตัวอักษร หรืออ่าน

หนังสือจากซ้ายไปขวาได้ ดังนั้นพัฒนาการทางด้านร่างกายในด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ซึ่งเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความสามารถในด้านต่างๆ ดังที่ เพียเจท์ (Piaget) ได้กล่าวว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความสามารถ อารมณ์ สังคม มีเงื่อนไขหรือรากฐานการพัฒนามาจากพัฒนาการทางด้านร่างกายเพราะการพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการรับรู้เพื่อนำกลับไปสู่การทำงานของระบบประสาทส่วนกลางเกิดเป็นโครงสร้างทางสติปัญญาและมีผลสืบเนื่องถึงพัฒนาการทางด้านอื่นๆ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535: 18) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ยังมีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียนตลอดจนการใช้มือ และการฝึกประสาทให้สัมพันธ์ในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้เพราะการเขียนที่ดีจะต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตา มือและการควบคุมกล้ามเนื้อ ดังนั้นจุดเริ่มต้นสำหรับการพัฒนาความสามารถและพรสวรรค์ของเด็กคือ การพัฒนานิ้วมือ ยิ่งเด็กได้มีโอกาสใช้นิ้วมือได้อย่างคล่องแคล่วเพียงไร ก็ยิ่งเฉลียวฉลาดยิ่งขึ้นเพียงนั้น การที่เด็กได้พัฒนาการการเคลื่อนไหวใช้กล้ามเนื้อ การฝึกประสาทสัมผัสและฝึกคิด โดยมีสิ่งเร้าต่างๆ ที่เป็นตัวบุคคลและวัตถุสิ่งของช่วยกระตุ้นจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้าน

การที่เด็กปฐมวัยได้ฝึกทักษะ การใช้มืออย่างแม่นยำ และว่องไว ด้วยตนเองตั้งแต่เล็กจะเกิดความคล่องตัว และมีความมั่นใจพร้อมที่จะเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น พื้นฐานที่ดีสำหรับการเรียนรู้ ในการพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนหนังสือของเด็ก ให้มีความพร้อมในด้านการอ่าน และการเขียน แก่เด็กเล็ก ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมไปเรียน ในชั้นประถมศึกษา จะทำให้เด็กเกิดความสบายใจ ไม่รู้สึกลำบากใจ เพราะได้ฝึกความพร้อมในการใช้มือกับสายตามาดีแล้ว จุดเริ่มต้นของการพัฒนาความสามารถของเด็ก คือ พัฒนานิ้วมือ การที่เด็กได้พัฒนาการเคลื่อนไหวใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การฝึกประสาทสัมผัส และการฝึกคิดโดยมีสิ่งเร้าทั้งที่เป็นตัวบุคคลและวัตถุช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการทุกด้าน

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นไว้ว่า การเล่นเป็นกิจกรรมหัวใจและมีความสำคัญยิ่งในวัยเด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม คือ การสัมผัส ทดลอง และปฏิบัติจริง ขณะเล่นเด็กจะมีโอกาสพัฒนาความคิดอย่างอิสระ และการใช้จินตนาการจากการเล่นต่อภาพ ประติษฐ์ภาพ เล่นบล็อก เล่นมุมบ้าน ขณะเดียวกันจะได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ และ ประสาทสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและสายตา ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการอ่านเขียน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528: 10) ดังนั้นการเล่นเป็นกิจกรรมหลักของเด็กวัยเจริญเติบโต และเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก ประสบการณ์ที่ได้จากการเล่นจะเป็นพื้นฐานการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในอนาคตของเด็ก หากปราศจากการเล่นแล้วเด็กจะขาดทักษะการดำรงชีวิต

ส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นกลายเป็นคนขาดความมั่นใจ ซึมเศร้าและไม่กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กเพื่อให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ คือ การให้เด็กได้มีโอกาสเล่นตามความสนใจของเขาเอง และช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับเพศและวัยของเด็ก นอกเหนือไปจากความสนุกสนานแล้ว การเล่นยังมีประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กโดยตรง ซึ่งคุณประโยชน์เหล่านั้นจะบังเกิดได้ต่อเมื่อเด็กได้เล่นอย่างพอเพียง และเป็นการเล่นที่เกิดจากแรงกระตุ้นภายในของเด็กเอง มิใช่การบังคับฝืนใจซึ่งจะส่งผลด้านลบแก่เด็กมากกว่าเป็นการพัฒนาทักษะให้แก่เด็ก (รุ่งนภา สุขมล. 2548: 6)

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดทักษะ และมีความสามารถในการใช้มือหยิบ จับ วาง บั่น วัด ถู ได้ อย่างมั่นคง เป็นการประสานงานกันระหว่างกล้ามเนื้อและสายตา เป็นผลนำไปสู่พื้นฐานทางการเรียนรู้ต่อไป เป็นสิ่งที่สามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ ซึ่งของเล่นเสริมทักษะก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการฝึก และส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ของเล่นที่ดีนั้นควร เหมาะสมกับอายุ และพัฒนาการหรือความสามารถของเด็ก วัสดุที่ใช้ต้องปลอดภัยไม่เป็นอันตราย มีความ แข็งแรงทนทาน ราคาไม่แพง ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน สามารถดัดแปลงเป็นรูปแบบต่าง ๆ ได้หลากหลาย ช่วยให้เด็กเล่นได้ไม่เบื่อหน่ายสามารถเล่นได้หลายคน เพื่อฝึกให้เด็กเล่นร่วมกับผู้อื่น และฝึกทักษะ ทางสังคมของเด็กด้วย ไม่ควรมีชิ้นส่วน สลัดชั้บซั้บจนเกินไปและให้โอกาสเด็กในการคิดประดิษฐ์ด้วย โดยสามารถต่อเติม หรือดัดแปลงรูปแบบให้เปลี่ยนจากเดิมได้

ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและ พัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยใช้วัสดุที่หลากหลายซึ่งสามารถทำให้เด็กได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับของเล่นจากสื่อการสอนปฐมวัย เพราะเมื่อกกล้ามเนื้อได้รับการฝึก จะทำให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยเป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนหนังสือของเด็ก ให้มีความพร้อมในด้านการเขียน อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นไปตามระบบและขั้นตอน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายในด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) สังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

จากรูปแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในลักษณะ ร้อย ผูก แกะ ดึง พลิก เลื่อนรูด ต่อ และนำไปทดลองกับเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) สังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 12 คน จากการประเมินผลพัฒนาร่างกายด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่ สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย (อบ.2/2) ด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมเด็กขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลองคือกิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่นหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้เล่นชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพิ่มเติมจากการเล่นตามมุมปกติ

ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2553 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การเล่นชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยเพิ่มเติมจากการเล่นตามมุมปกติ
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ของเล่นเสริมทักษะ** หมายถึง ของที่ผลิตขึ้นสำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาการทางร่างกายที่เหมาะสมกับวัยหรือสนุกเพลิดเพลิน
2. **กล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ตั้งแต่ข้อมือ มือ นิ้วมือ รวมถึงการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการทำกิจกรรมต่างๆ
3. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

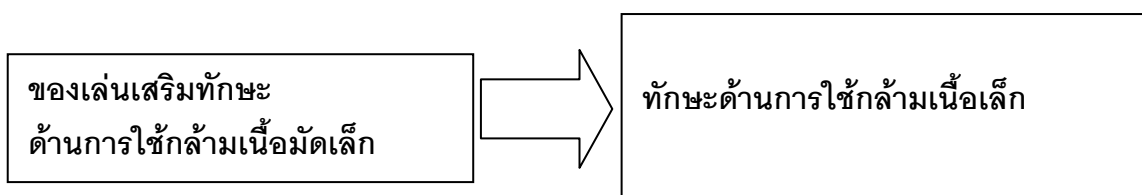
ข้อตกลงเบื้องต้นในงานวิจัย

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย มุ่งเน้นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วยวัสดุที่หลากหลาย โดยออกแบบจากของเล่นเสริมทักษะที่ใช้ในสถานศึกษาและทำการออกแบบรวมทั้งสิ้น 6 ชุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เพื่อศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้เป็นไปตามระบบและขั้นตอน

ซึ่งแนวคิดในงานวิจัยต้องการพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ใช้อยู่ในสถานศึกษาเป็นของเล่นเสริมทักษะที่เด็กจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้มือ นิ้วมือ หยิบจับของเล่นเสริมทักษะตามขั้นตอนซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องของทฤษฎีการเล่น และ พฤติกรรมการเล่นของเด็ก ประเภทของเล่น และของเล่นเสริมทักษะที่ใช้ในสถานศึกษา มาเป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบของของเล่นเสริมทักษะ ที่มีความเหมาะสม สามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยให้ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่น
  - 1.1 ความหมายของการเล่น
  - 1.2 ความสำคัญของการเล่น
  - 1.3 ทฤษฎีการเล่น
  - 1.4 ประโยชน์ของการเล่น
  - 1.5 พฤติกรรมการเล่นของเด็ก
  - 1.6 ความหมายของของเล่น
  - 1.7 ประเภทของเล่น
  - 1.8 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ใช้ในสถานศึกษา
  - 1.9 วัสดุที่ใช้ผลิตของเล่น
  - 1.10 ลักษณะของของเล่นที่ดี
  - 1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่นของเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
  - 2.1 ความหมายของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
  - 2.2 ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
  - 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
  - 2.4 ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
  - 2.5 การพัฒนาทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
  - 2.6 การประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
  - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่น

1.1 ความหมายของการเล่น

คำว่า “เล่น” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2526: 721) มีความหมายว่า ทำเพื่อสนุกหรือผ่อนคลายอารมณ์

ยัต และกิปปี้ (ศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์; และคณะ. 2520: 1; อ้างอิงจาก Hult; & Gibby. n.d.) กล่าวว่า การเล่นหมายถึงความเพลิดเพลินเป็นกิจกรรมที่เกิดโดยอัตโนมัติไม่มีการวางแผนไม่มีเป้าหมายหรือจุดประสงค์เฉพาะเจาะจงมากไปกว่าที่จะทำให้เกิดความสนุกสนานและเป็นการระบายความเครียด

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “การเล่น” ไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะรวบรวมตามทฤษฎีต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

รูท กรีฟฟิท (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535: 1; อ้างอิงจาก Ruth Griffiths.1986) กล่าวว่าการเล่นคือการแก้ปัญหา

มากาเรท โลเวนเฟลด์ (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535: 1; อ้างอิงจาก Magaret Lewenfeld.1967) มองว่า การเล่นเป็นการแสดงออกถึงจินตนาการของเด็กทำให้เด็กตระหนักถึงสภาพแวดล้อมนอกจากนั้นการเล่นเป็นการเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตของเด็กอีกด้วย

ซูซาน ไอแซค (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535: 1; อ้างอิงจาก Susan Isaacs.1972) พบว่า การเล่นเป็นการพัฒนาของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ฮาร์ทเลย์ แฟรงค์และโกลเดนชิน (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535: 1; อ้างอิงจาก ฮาร์ทเลย์ แฟรงค์ และโกลเดนชิน. n.d.) กล่าวถึงความหมายของเล่นไว้ดังนี้

1. การเล่นเป็นการลอกเลียนแบบผู้ใหญ่
2. การเล่นเป็นการแสดงสภาพชีวิตจริง
3. การเล่นเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์ของเด็กในสังคม
4. การเล่นเป็นการแสดงออกตามความต้องการของเด็ก
5. การเล่นเป็นการแสดงบทบาทสมมุติ
6. การเล่นเป็นกระแຈงสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของเด็ก
7. การเล่นเป็นการแก้ปัญหาและrongใช้วิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น

พชรวรรณ จันทรางศุ (2535: 63-65) ได้กล่าวถึง การเล่นว่าเป็นบันไดขั้นแรกของชีวิตที่จะฝึกฝนจิตใจเด็กให้อดทน เรียนรู้การช่วยตนเอง ทั้งยังช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมตลอดจน

ความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้การเล่นสามารถช่วยสอนให้เด็กรู้จักการอยู่รวมเป็นพวกเป็นหมู่พร้อมที่จะรับผิดชอบตัวเองได้เมื่อเป็นผู้ใหญ่

วันเพ็ญ ปลูกพัฒนา (2539: 30) กล่าวว่า การเล่น หมายถึง กิจกรรมที่เด็กเล่นด้วยความสมัครใจเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในขณะที่เด็กเล่นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพของเด็กในวันนี้และในอนาคตข้างหน้า

พิทยาภรณ์ มานะจติ (2539: 44-45) ได้ทำการศึกษาและสรุปความหมายของการเล่นไว้ว่า การเล่นของเด็กเป็นกระบวนการที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เด็กสนใจ จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเป็นรูปธรรม จนกระทั่งถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ถึงการปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่อไปในอนาคต การเล่นของเด็กนั้นทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทั้งในทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ภาษาและบุคลิกภาพ

จากแนวคิดต่างๆ สรุปได้ว่าการเล่น คือ กิจกรรมที่เด็กกระทำด้วยความพอใจและเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของเด็ก การเล่นนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังทำให้เด็กได้รับประสบการณ์เกิดการเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อีกด้วย การเล่นเป็นกระบวนการของการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ภาษาและบุคลิกภาพ

1.2 ความสำคัญของการเล่น

ไมฟิช และสวี่โรว์ (เยาหวา เดชะคุปต์. 2542: 12 ; อ้างอิงจาก Moffitt; & Swelow. 1979: 2) กล่าวว่า การเล่นมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางสติปัญญา จากการเล่นเด็กสามารถแยกแยะ สิ่งต่างๆ จากสิ่งเร้าได้และขณะที่เด็กตอบสนองต่อสิ่งเร้าเขาจะสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ เข้ามาในสมอง พินิจ เฝ้า ยังได้พูดถึงการเล่นเอาไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทของการเล่น คือ การระบายอารมณ์
2. การเล่นช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม
3. การเล่นเป็นการเรียนรู้ทางสังคม

เกษลดา มานะจติ (2529: 2-3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นของเด็กว่า ช่วยให้เกิดพัฒนาการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการค้นคว้า สำรวจ ทดลองใช้กล้ามเนื้อประสาทสัมผัสทั้งห้า ตา มือ จมูก ปาก ให้ประสานกันจนก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมเชาวน์ปัญญา จากการเล่นเด็กจะเกิดความคิดริเริ่มแปลกๆ ใหม่ๆ รู้จักใช้สติปัญญาประยุกต์ ปรับปรุงเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจากการเล่น

3. ช่วยให้เกิดทักษะทางสังคม อันเป็นพื้นฐานที่จะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักรอคอย รอบคอบวางแผน เสียสละ ให้อภัยและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

4. ช่วยให้เด็กได้ระบายอารมณ์ ลดความตึงเครียด ความคับข้องใจเป็นการช่วยปรับอารมณ์ของเด็กให้กลับสู่สภาวะปกติได้

5. ช่วยส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ขึ้น จากกิจกรรมการเล่นเด็กจะได้เคลื่อนไหว แขน ขา และอวัยวะทุกส่วนในร่างกาย ทำให้สามารถทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535: 3) กล่าวว่า การเล่นจะช่วยให้เด็กมีโอกาสตอบสนองของความกระตือรือร้นใคร่รู้ของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การค้นพบและเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งรอบๆตนโดยไม่ต้องมีใครสอน การเล่นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนานเพลิดเพลินพร้อมที่จะทำกิจกรรมซ้ำเมื่อเกิดความพึงพอใจและสนใจ โดยไม่ต้องมีสิ่งอื่นมากระตุ้นไม่ว่าจะเป็นการให้รางวัลหรือการลงโทษ ทั้งเด็กยังอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดความคิดใหม่อยู่เสมอได้เด็กไม่เพียงแต่เล่นเพื่อจะดูว่าอะไรเกิดขึ้น แต่มีความมุ่งหมายมีความคิดริเริ่ม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเช่นนี้ เป็นการแสดงความก้าวหน้าในระดับสติปัญญาและความคิดของเด็ก

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545: 266) กล่าวถึง ความสำคัญของการเล่นในวัยเด็กกว่าเป็นการสนองความต้องการและช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กในหลายๆด้านดังนี้

1. สอนความต้องการการรวมกลุ่ม อาทิช่วยส่งเสริมทักษะในการอยู่รวมกลุ่ม เล่นเป็นกลุ่ม และจะช่วยให้เข้าใจการทำงานเป็นกลุ่มในอนาคต เช่น การรู้จักเป็นผู้นำ เป็นผู้ตามเคารพกฎวินัย รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย

2. ช่วยพัฒนาความแข็งแรงของอวัยวะต่างๆของร่างกายทำให้เด็กมีสุขภาพดี

3. การเล่นเป็นหนทางระบายอารมณ์เคร่งเครียด อารมณ์ที่ไม่พึงปรารถนา

4. ช่วยส่งเสริมความนึกคิด การเข้าใจโลก สังคม และชีวิต

5. การเล่นเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงตัวในด้านต่างๆ การได้มีโอกาสเช่นนี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับสุขภาพจิตที่ดี

6. การเล่นช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง ระยะเวลาเด็กเริ่มต้องการรู้จักตัวเองแล้วจากการเล่นกับเพื่อนเด็กจะเรียนรู้ว่าเพื่อนเข้าใจตัวเขาอย่างไร เขาเข้าใจเพื่อนอย่างไร อะไรที่เขาชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับเพื่อน อะไรที่เพื่อนชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตัวเขา

7. การเล่นช่วยพัฒนาการรับรู้ ความรู้สึกของผู้อื่นที่มีต่อเขาและที่เขามีต่อเพื่อน แม้ว่าเด็กยังรับรู้ไม่ได้มาก แต่ก็มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องให้เกิดมีขึ้นในกระบวนบุคลิกภาพของเด็ก เพื่อชีวิตการทำงานและสังคมภายนอก

จากแนวคิดต่างๆ สรุปได้ว่าการเล่น มีความสำคัญต่อเด็ก คือการสนองความต้องการและช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กในหลายๆด้านได้แก่ช่วยพัฒนาความแข็งแรงของอวัยวะต่างๆของร่างกายทำให้เด็กมีสุขภาพดีช่วยส่งเสริมความนึกคิด การเข้าใจโลก สังคม และชีวิต

1.3 ทฤษฎีการเล่น

จากการศึกษาทฤษฎีการเล่นของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่มทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการเล่นคลาสสิก (classical Theories) เกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1920 เป็นต้นมา เป็นทฤษฎีที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของการเล่นมี 4 ทฤษฎีย่อย ๆ จัดแบ่งเป็น 2 กลุ่มโดยในแต่ละกลุ่มจะอธิบายขัดแย้งกันเอง ได้แก่ (Johnson,J.E.,1999:4-10)

1.1 ทฤษฎีการเล่นเป็นการระบายพลังงานที่เหลือ (Schiller & Spencer) กล่าวว่ามนุษย์จำเป็นต้องผลิตพลังงานเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตแต่ถ้ามีมากเกินไปจนเหลือใช้ก็จะทำให้เกิดความเครียด จำเป็นต้องกำจัดออกไป ทฤษฎีนี้มองว่าการเล่นเป็นการการกำจัดพลังงานส่วนที่เหลือ การเล่นไม่มีเป้าหมายอื่นนอกจากเป็นการซ้ำพลังงานส่วนที่เหลือใช้ให้หมดไป เช่น เด็กเล็กที่นั่งเรียนนาน ๆ พลังงานไม่ได้ใช้ เมื่อจบชั้นเรียนเด็กก็จะรีบวิ่งไปเล่นเพื่อกำจัดพลังงานส่วนเกินที่เหลือ

1.2 ทฤษฎีการเล่นเป็นการผ่อนคลาย (Recreation Theory) ผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้คือ ลาซารัส (Lazarus) มองว่า จุดมุ่งหมายของการเล่น เป็นการทำให้พลังงานกลับคืนมาใหม่หลังจากที่ได้ทำงานหนัก ๆ (Purpose to play is to restore energy expended in work) นั่นคือการทำงานทำให้เสียพลังงาน พลังงานจะกลับมามีอีกครั้งโดยการนอนหลับ หรือโดยการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การทำงาน เช่น การเล่น เป็นต้น

1.3 ทฤษฎีการเล่นเป็นการทำซ้ำ (Recapitulation Theory) โดยจี แสดตลีย์ฮอลล์ (G. Stanley Hall) กล่าวว่า การเล่นเป็นการสะท้อนให้เห็นลำดับขั้นพัฒนาการของมนุษย์ โดยการเล่นเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษมนุษย์นั่นเอง เช่น เด็กที่เล่นซ่อนหา เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าเราเคยเป็นมนุษย์ถ้ามาก่อน หรือการเล่นเบสบอล (baseball) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงมนุษย์ยุคดึกดำบรรพ์ที่ใช้กระบองต่อสู้

1.4 ทฤษฎีการเล่นเป็นการฝึกปฏิบัติ (Practice Theory) โดย คาร์ล กรูส (Karl Groose) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้มองว่า การเล่นเป็นการเตรียมปฏิบัติในวัยผู้ใหญ่ เช่น ลูกสิงโตชอบเล่นกัดกันเป็นการเตรียมตัวในตอนโตขึ้นที่จะต้องต่อสู้ การที่เด็กเล่นเป็นพ่อแม่ลูก เป็นการเตรียมตัวเป็นพ่อแม่เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

2. ทฤษฎีการเล่นสมัยใหม่ (Modern Theories) อาจกล่าวได้ว่ามีอยู่ด้วยกัน 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ได้แก่ (ประภาพรพรณ เอี่ยมสุภานิต.2536: 125)

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) เกิดจากแนวคิดของฟรอยด์ (Freud) ซึ่งกล่าวว่า การเล่นเกิดจากความต้องการ ความพึงพอใจ และการที่เด็กจะบรรลุถึงความพึงพอใจนั้น ต้องสนองตอบด้วยการเล่น เช่น การที่เด็กเล่นสมมติเป็นหมอ พยาบาล นักแข่งรถ หรือแม่ เพื่อแสดงออกถึงความต้องการที่ทำให้ตนเองมีความพึงพอใจมากขึ้น เนื่องจากฟรอยด์เชื่อว่าการเล่นมีคุณค่าอย่างมากในแง่ของการบำบัด เพราะการเล่นสามารถลดความไม่พึงพอใจ เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) จากแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget) เพียเจท์มองการเล่นเป็นกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญา ซึ่งกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาและลักษณะของการเล่นนั้นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันทฤษฎีนี้ได้เสนอแนะประเด็นที่แยกออกมาเป็นทฤษฎีการเล่นว่า การเล่นทำให้เด็กเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นวิธีการหรือทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์ให้กับตนเองเพื่อเรียนรู้และรับรู้สิ่งแวดล้อม และสิ่งซึ่งไม่มีใครจะสอนเขาได้ การเล่นเป็นวิธีการหรือทางที่เด็กจะช่วยให้ตนเองสามารถปรับตัวและเปลี่ยนแปลงความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเพื่อให้ตรงกับความเป็นจริง ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นและพัฒนาการทางระดับสติปัญญาปรากฏอยู่ เด็กต่างอายุต่างวุฒิภาวะจะสนใจและดำเนินการเล่นแตกต่างกัน การเล่นจึงมีลำดับขั้นของการพัฒนาการที่สอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เล่น เมื่อผู้เล่นมีพัฒนาการทางสมองสูงขึ้น การเล่นของเขาก็จะมีควมซับซ้อนและมีการใช้ความคิดมากขึ้น (ดวงพร สถาปนาภูกุล. 2545: 37; อ้างอิงจาก Flavall. 1963) นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นดังนี้

อีริกสัน (Erikson) ได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการการเล่นของเด็กออกเป็น 3 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 การเล่นเกี่ยวกับตนเอง เริ่มตั้งแต่แรกเกิดโดยศูนย์กลางการเล่นอยู่ที่ตัวเด็กเอง เด็กจะเล่นโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และส่งเสียงซ้ำ ๆ อยู่ตลอดเวลา ต่อมาจะมุ่งความสนใจในการเล่นออกไปที่คน หรือของสิ่งอื่นเพื่อการตอบสนอง การเล่นเกี่ยวกับตนเองนี้ เป็นการเริ่มต้นที่เรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของโลกที่เด็กอยู่

ขั้นที่ 2 การเล่นในโลกเล็ก ๆ ของเด็ก เด็กจะเล่นของเล่นและวัตถุต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมบางอย่างที่เด็กต้องเรียนรู้ ถ้าเด็กยังไม่สามารถเรียนรู้โลกเล็ก ๆ ของเด็กได้ก็จะทำให้เด็กกลับไปสู่การเล่นในช่วงแรก

ขั้นที่ 3 การเล่นในสังคม เป็นช่วงที่จะช่วยเรียน เด็กเริ่มเข้าสังคมที่กว้างขึ้น รู้จักแบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น ความสำเร็จของพัฒนาการขั้นนี้ เป็นผลเนื่องมาจากความสำเร็จในพัฒนาการสองขั้นแรก (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2525: 124 – 127)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ในแต่ละทฤษฎีต่างก็พยายามที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดการเล่น ทำให้ทราบว่าการเล่นมีความสำคัญอย่างมากต่อประสบการณ์ชีวิตเบื้องต้นของเด็ก เพราะการที่เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์จากการเล่นมาก ก็จะทำให้เด็กได้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ ได้ฝึกทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตมากขึ้นด้วยเพื่อเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตของเด็ก การเล่นจะพัฒนาไปตามลำดับของพัฒนาการทางสติปัญญาตั้งแต่วัยทารก จนถึงวัยเด็กตอนปลาย ดังนั้นควรเลือกการเล่นให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

1.4 ประโยชน์ของการเล่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526: 60 – 61) ได้รวบรวมถึงประโยชน์ของการเล่น ดังนี้

1. การเล่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้มาก โดยเฉพาะในเด็ก การเล่นสิ่งต่างๆ หมายถึง การสำรวจ การค้นพบ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ต่อวัตถุนั้น ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ คาร์ กรอส (Karl Gross) นักจิตวิทยาได้กล่าวว่า การเล่นเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความชำนาญในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ต่อไปในอนาคต เช่น เด็กเล่นยกมือ ยกแขน นิ้วมือ นิ้วเท้า ก็คือการเรียนรู้ที่จะควบคุมร่างกายของตนเองในอนาคต เป็นต้น

2. การเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและสุขภาพ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า การออกกำลังกายเป็นการช่วยทำให้สุขภาพแข็งแรง เด็กที่ขาดการออกกำลังกายจะทำให้ แขน ขา มีการพัฒนาไม่สมบูรณ์การออกกำลังกายสามารถทำได้ดีในเด็กด้วยการให้เด็กเล่นหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว เช่น การเล่นกลางแจ้ง การเต้นระบำ การตีบักขรยาน เป็นต้น นอกจากนี้การเล่นออกกำลังกายยังช่วยให้การประสานงานของอวัยวะต่าง ๆ ทำงานสัมพันธ์กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประสานงานของสายตาและมือ สายตาและขา รวมถึงการประสานงานของประสาทสั่งงานและการควบคุมการทำงานของอวัยวะอีกด้วย การเล่นที่ถูกต้องยังเป็นตัวช่วยเสริมสร้างการพัฒนาการทางร่างกายและสุขภาพกับเด็กได้เป็นอย่างดี

3. การเล่นเป็นตัวส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมด้านเชาว์ปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าเด็กมีอิสระในการเล่น การคิดอย่างเต็มที่ การเล่นมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก เช่น การเล่นต่อบล็อก การเล่นทายปัญหา เป็นต้น เฮิร์ลลอค (1972) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นว่าช่วยทำให้เด็กมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเด็กสามารถจะถ่ายทอดความสามารถนี้ไปใช้ในตอนเป็นผู้ใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น

การเล่นจึงนับว่ามีส่วนสำคัญ สำหรับวัยตอนต้นของชีวิต เพื่อที่จะให้มีการพัฒนาทางปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ต่อไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่

4. การเล่นเป็นรากฐานในการพัฒนาการทางสังคม เพราะการเล่นนับว่าเป็นรากฐานที่ดีที่สุดที่จะฝึกให้เด็กเข้าสังคม การเล่นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเรียนรู้หน้าที่ของการเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม หน้าที่ของการเป็นผู้นำผู้ตาม ซึ่งการรวมกลุ่มนี้เองที่ทำให้เด็กมีการตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับตามแผนสังคมของผู้ใหญ่ เป็นการช่วยให้เด็กเรียนรู้การเข้าสังคมได้อย่างถูกต้องต่อไปในอนาคต

5. การเล่นช่วยในการระบายอารมณ์ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งในสภาพแวดล้อม การเล่นเพื่อระบายอารมณ์เริ่มมีความสำคัญตั้งแต่สมัยของ ฟรอยด์ (Freud) โดยการที่นำเอาการเล่นของเด็กมาใช้เพื่อให้เด็กระบายอารมณ์ขัดแย้งที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นได้มีผู้นำประโยชน์การเล่นที่ใช้ในการระบายอารมณ์ของเด็กมากมาย เช่น การบำบัดทางจิตของเด็ก โดยการใช้ของเล่นเป็นตัวช่วย ทำให้เด็กแสดงออกถึงอารมณ์ที่ขัดแย้งต่าง ๆ ภายในจิตใจของเด็ก ซึ่งอาจใช้ของเล่นหรือไม่ก็ได้ ถ้าเด็กมีอารมณ์ที่สับสนหรือกดดันมาก ๆ การเล่นจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กระบายอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง เช่น การเล่นชกต่อยตุ๊กตาล้มลุก เล่นกีฬา ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น การจัดการเล่นให้เหมาะสมสำหรับเด็กก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะช่วยคลายอารมณ์ที่ขัดแย้งของเด็กได้เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้เด็กคลายอารมณ์ได้อย่างถูกต้องและไม่มีผลร้ายต่อผู้อื่น ตลอดจนจะทำให้เด็กมีสุขภาพประกอบดีขึ้นอีกด้วย

พัชรี สอนแก้ว (2536: 59 – 60) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่น ดังนี้

1. การเล่นของเด็กเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้กล้าเมื่อนิสัยส่วนต่าง ๆ เจริญเติบโต ช่วยให้เกิดความรู้สึกสบาย ร่าเริง แจ่มใส นับว่าเป็นการออกกำลังกายที่ดียิ่ง

2. การเล่นจะช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งอื่น ๆ ได้ดีขึ้น ช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการทดลองของเด็กไปในตัว ช่วยให้เด็กรู้จักแยกแยะว่าอะไรเป็นความจริงและอะไรเป็นความคิดฝันอีกด้วย ถ้าเด็กไม่ได้ร่วมเล่นกับเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน จะทำให้เด็กเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มักจะเอาแต่ใจตัวเอง นอกจากนี้การเล่นกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน จะช่วยให้เด็กรู้จักปฏิบัติตัวให้สังคมเด็กยอมรับ กล่าวคือ เป็นที่รักของเพื่อนและครู อันเป็นการฝึกมารยาททางสังคมไปในตัว

3. การเล่นระหว่างพี่น้องภายในครอบครัว ทำให้เด็กไม่อิจฉาพี่น้องของตน และไม่มีความรู้สึกเป็นศัตรูกันการเล่นช่วยให้เด็กรู้จักสร้างมิตรภาพในระหว่างเพื่อนฝูงเด็กและยังช่วยให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาในการสร้างมิตรภาพซึ่งกันและกันอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้เด็กค่อย ๆ เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดียิ่งขึ้น เด็กจะได้รับความรู้ต่าง ๆ จากการเล่นหลายอย่าง

4. การเล่นเกมของเด็กจัดเป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง เช่น เด็กที่เล่นตุ๊กตาจะเรียนรู้ถึงรูปร่าง ลักษณะและส่วนต่าง ๆ ของตุ๊กตา ตลอดถึงสีและสิ่งที่ใช้ประดิษฐ์ขึ้นเป็นตุ๊กตา เป็นต้น เด็กได้พัฒนา ลักษณะต่าง ๆ จากการเล่นนั้น ๆ การที่เด็กรู้จักสำรวจและรวบรวมสิ่งที่ตนเล่นก็จะส่งเสริมให้เด็กมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้เด็กยังได้รับความสนุกสนานไปในตัว ได้รู้จักตนเองดีขึ้น คือ รู้ว่าตนเองชอบอะไร มีความสามารถทางไหน เพียงใด

5. การเล่นเกมเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของเด็ก เพราะเด็กจะได้ระบายอารมณ์และความต้องการต่าง ๆ อันเป็นการผ่อนคลายไม่ให้เกิดความตึงเครียด เมื่อเด็กมีความต้องการ เช่น เด็กต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดแต่ไม่ได้รับ เด็กก็จะสมมติว่าได้รับการเล่น เป็นการจูนใจสิ่งที่เด็กขาดไป

6. การเล่นเกมเป็นการฝึกฝนมารยาทของเด็กได้ดียิ่งขึ้น เด็กจะรู้จักการกระทำที่ผิดและการกระทำที่ถูกจากการเล่น รู้จักความยุติธรรม รู้แพ้รู้ชนะ รู้จักการให้ การรับ รู้จักข้อเสียต่อหมู่คณะ รู้จักควบคุมตัวเองและฝึกฝนให้เป็นคนอดทนอีกด้วย

วรารภรณ์ รักรวิชัย (2540: 124-129) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเล่นที่มีต่อพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก โดยสรุปดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

การเล่นทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย ทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง และมีการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อต่างๆ จะทำให้เป็นคนคล่องแคล่วว่องไว มีสุขภาพแข็งแรง การเล่นที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย ได้แก่ การเล่นกลางแจ้ง เช่น เล่นชิงช้า การวิ่ง ซึ่งเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ส่วนการตัดกระดาษ การประดิษฐ์เป็นการเล่นที่พัฒนาการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ

เด็กยังอยู่ในสภาพประคบประอมช่วยเหลือตัวเองและการปรับตัวยังไม่ค่อยดี พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจยังไม่มั่นคงมีอารมณ์ต่างๆ เช่น กลัว อิจฉา โมโห คับข้องใจ เครียด ฯลฯ อารมณ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นกับเด็กทุกคน ซึ่งการเล่นช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลายระบายอารมณ์เหล่านั้นออกมา และยังทำให้เด็กปรับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้

3. พัฒนาการทางด้านสังคม

การเล่นสอนให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักให้อภัย ฝึกความสามัคคี และทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักเสียสละ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการรอคอย ความอดทน สามารถยอมรับความจริงได้ ปรับตัวเข้ากับสังคมทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

การเล่นทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง เช่น ได้เรียนรู้ เรื่องขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ความเหมือน ความต่าง ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว การเล่นสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อสิ่งรอบตัว และช่วยให้เด็กรู้จักปรับความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ตรงกับความจริง

สุชา จันทร์อม (2543: 81-82) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการเล่นไว้ดังนี้

1. การเล่นจะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายให้แข็งแรง ช่วยให้เด็กรู้สึกสบายว่า เริงแจ่มใส เป็นการออกกำลังกายที่ดี
2. การเล่นช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมรู้จักแยกแยะว่าอะไรเป็นความจริงอะไรเป็นความฝัน ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น
3. ช่วยให้เด็กรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักการให้และการรับและร่วมมือกับผู้อื่น
4. การเล่นเป็นสื่อในการสร้างมิตรภาพระหว่างเด็ก ลดความเป็นศัตรูระหว่างกัน
5. ในการเล่นระหว่างพี่น้องในครอบครัว จะทำให้พี่น้องไม่รู้สึกอิจฉากัน
6. การเล่นที่เด็กได้สมมติตนเองเป็นบุคคลต่างๆ เช่น ครู แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ฯลฯ ทำให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของบุคคลต่างๆ เป็นการสร้างจินตนาการในอาชีพ และเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต
7. การเล่นเป็นการชดเชยสิ่งที่เด็กขาดไป ทำให้เด็กได้ระบายอารมณ์และความรู้สึกผ่านการเล่น อันเป็นการผ่อนคลายไม่让孩子เครียดจนเกินไป
8. การเล่นเป็นการฝึกฝนมารยาทของเด็กได้เป็นอย่างดี เด็กรู้จักผิด รู้จักแพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัยกัน รู้จักความยุติธรรม รู้จักความซื่อสัตย์ การควบคุมตนเองและฝึกให้เป็นคนที่มีความอดทน

สรุปได้ว่า การเล่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและประโยชน์สำหรับเด็กปฐมวัยมาก เพราะการเล่นเป็นการช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างสมบูรณ์และจะส่งผลถึงการดำเนินชีวิตของเด็กด้วย นอกจากนี้ เด็ก ๆ สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยการเล่น ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาของเด็กอีกอย่างหนึ่งและยังใช้เป็นที่พักผ่อนคลายอารมณ์ได้อีกด้วยการเล่นเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความชำนาญในกิจกรรมต่าง ๆ

1.5 พฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยจะมีลักษณะของการเล่นเป็นพฤติกรรมในรูปแบบของการเล่นของเด็ก ซึ่งปรากฏออกเป็นพฤติกรรมแบบต่างๆ เยาวพา เดชะคุปต์. (2525. 24 – 26) ได้แบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) การเลียนแบบเป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นเห็นและทราบถึงการรับรู้สิ่งแวดลอมต่าง ๆ ของผู้เล่น ในด้านที่เกี่ยวกับตัวผู้เล่นหรือเด็ก การเล่นเลียนแบบจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งรอบตัวต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ผ่านเข้าไปทางประสาทสัมผัส แต่ยังไม่อาจจะเข้าใจหรือรู้ความหมายได้ในทันทีที่รับรู้ในการเลียนแบบ เด็กจะผสมผสานกลมกลืนหรือปรุงแต่งสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่ให้สอดคล้องเข้ากับสิ่งที่เด็กเรียนรู้แล้ว คูนเคยแล้ว (Cognized Known) จะเห็นได้จากการที่เด็กมักจะเล่นเลียนแบบสิ่งที่ตนคูนเคยก่อนและเห็นว่าสำคัญ แต่สถานการณ์หรือสิ่งที่เด็กนำมาเล่นจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ภูมิภาคหลังของเด็กแต่ละคน

2. การสำรวจ (Exploration) ความสนใจ ความสงสัย และความกระตือรือร้น ใครู้ในสิ่งรอบตัวต่าง ๆ เป็นคุณสมบัติประจำวัยของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 3 – 6 ปี และเป็นรากบานของการเล่นแบบสำรวจ หากผู้ใหญ่รู้จักการสนับสนุนการเล่นให้ถูกวิธีแล้ว คุณสมบัติประจำวัยนี้ จะได้รับการพัฒนาและมีติดตัวเด็กต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งยังทำให้การเล่นของเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสำรวจ เด็กจะได้ใช้ประสาทรับความรู้สึกของเขามากกว่าเพียงการสัมผัส จับต้องหรือดูเฉย ๆ เด็กจะจับ จี้ ไซ ของเล่น กลิ้งมันไปมา ลองตบ ลองดูคูดู ฟังว่ามีเสียงมาจากส่วนไหนของการเล่น แล้วค้นหาต้นเหตุที่มาของเสียงด้วยการแกะของเล่นออกมามดู ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ของเสีย แต่เด็กก็จะเรียนรู้ว่าตนเองสามารถทำให้สิ่งและสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดหรือเปลี่ยนแปลงได้ ความไวของประสาทสัมผัสรับความรู้สึกจะเกิดหรือพัฒนาตามประสบการณ์ใหม่ของการเล่น สำรวจอยู่เสมอ การเล่นสำรวจนี้จะเป็นพฤติกรรมขั้นที่จ่นำเด็กไปสู่การค้นพบและการแก้ปัญหาบางสิ่งหรือสถานการณ์ที่เด็กไม่เคยเรียนรู้และมีประสบการณ์มาก่อน

3. การทดสอบ (Testing) ในการเล่นแบบทดสอบเด็กจะอาศัยความรู้ใหม่ที่ได้จากการสำรวจและความรู้เดิมจากประสบการณ์ที่คูนเคยเป็นรากฐาน สิ่งที่เด็กได้สำรวจศึกษาแล้วจะเป็นอุปกรณ์ที่เด็กนำมาเล่น เพื่อทดสอบว่า คุณสมบัติของการเล่นและวิธีการเล่นที่วางไว้จะเป็นไปตามที่เขาคิดหรือไม่ อย่างไร เช่น ถ้าเอาแท่งไม้สี่เหลี่ยมตั้งเป็นรูปต่าง ๆ จะเป็นรูปอะไรได้บ้างและจะตั้งได้สูงมาก ๆ ตามที่คิดที่ต้องการหรือไม่ เป็นต้น การทดสอบเด็กจึงควรมีโอกาสที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุหรือสถานการณ์ที่เล่น โดยการเล่นสำรวจและเล่นเลียนแบบ

4. การสร้าง (Construction) การเล่นสร้าง หมายถึง การที่ผู้เล่นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเอง กับสิ่งแวดลอมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดทำของเล่น โดยการเอาก้านกล้วยมาหักส่วนบนลง ตกแต่งทำเป็นหัวแล้วใช้ซี่เล่น การสร้างสถานการณ์การเล่น โดยการสร้างเรื่องและเล่นตามเรื่อง การวางกฎเกณฑ์ การเล่นโดยกำหนดบทบาทของผู้เล่นใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงจากของเดิม การเล่นสร้างเริ่มต้นจากการที่เด็กสามารถแยกสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ออกได้ว่าต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร โดยมีเหตุผลที่จะสรุปแยกแยะความต่างและความเหมือนกันนั้นได้ (Differentiation Process) และโดยไม่

รู้ตัว เด็กจะเริ่มใช้อารมณ์และความคิดของเขาเองออกมาเป็นการกระทำ ซึ่งตัวเด็กสามารถควบคุมได้ การเล่นสร้างนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของเด็กในการรวบรวมอารมณ์ ความคิดและเหตุผล ให้สัมพันธ์กันขึ้นในรูปรวมใหม่ เพื่อก่อให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ของผู้เล่นหรือเด็กยัง ต้องใช้ความคิด ความสามารถอื่น ๆ อีก เช่น การแปลความหมายของความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองออกมาในรูปของสัญลักษณ์ (Symbolic Representation) ดังตัวอย่างการสร้างข้อสมมติให้ก้านกล้วยเป็นม้า การสื่อความหมายของการเล่นให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจได้ โดยการใช้อาการพูด (Verbal) และกิริยาอาการ สีหน้า (Non - Verbal) ดังตัวอย่างการเล่นเลียนแบบหรือการเล่นสร้างเรื่องตามความคิดนั้น ๆ

แมตเตอร์สัน (Mattersson. 1975: 42-45) ได้จัดพฤติกรรมการเล่นออกเป็น 4 พฤติกรรมดังนี้

1. การเล่นสำรวจ (Exploring Play) เป็นกิจกรรมแรกของการเล่นของเด็ก โดยเด็กจะทำการสำรวจวัตถุสิ่งของของเล่นที่อยู่รอบตัวด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การสำรวจของเล่นหรือสิ่งของ อาจเกิดซ้ำไปซ้ำมาหลายครั้ง และแต่ละครั้งเด็กจะมีมุมมองที่แตกต่างกันออกไป จนกว่าเด็กจะสามารถสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้นได้

2. การเล่นสร้างสรรค์ (Creative Play) จะเป็นการเล่นที่อยู่บนพื้นฐานของการเล่นสำรวจ และทักษะพัฒนาการ เด็กจะนำเอาวัสดุสิ่งของที่เขาค้นพบและนำมาใช้โดยการอาศัยทักษะที่เขาได้มีการพัฒนาแล้ว เพื่อช่วยในการสร้างสรรค์สิ่งของตามแบบฉบับของตัวเอง

3. การเล่นจินตนาการ (Imagination Play) จะเป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแบบสร้างสรรค์ โดยเด็กจะแสดงการเล่นออกมาในการเล่นสมมติ เช่น กำลังทำอาหาร เด็กจะแสดงบทบาทสมมติเป็นแม่ครัว ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเลียนแบบจากสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็ก

4. การเล่นผจญภัย (Adventure Play) เป็นการเล่นที่ช่วยให้เด็กได้ออกกำลังและเพิ่มทักษะการเคลื่อนไหว ช่วยให้การใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ สัมพันธ์กันได้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการและพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปตามลำดับขั้น เด็กจะเล่นกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของตนมากที่สุดคือการเล่นเลียนแบบ จากนั้นก็จะเริ่มเล่นกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวคือการสำรวจ เมื่อเด็กเริ่มมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น การเล่นของเด็กก็จะมีแบบแผน มีการใช้ความคิด การแสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้มากขึ้นด้วยการเล่นทดสอบ และการสร้างสถานการณ์การเล่น โดยการสร้างเรื่องและเล่นตามเรื่องที่กำหนด

1.6 ความหมายของของเล่น

ของเล่น หมายถึง เครื่องเล่นทุกชนิด โดยเฉพาะสิ่งที่ทำขึ้นเลียนแบบของจริง เช่น รถยนต์ เด็กเล่น ตุ๊กตา เพื่อให้เด็กได้เล่นแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535: 28)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ของเล่นไว้ว่า ของเล่น หมายถึง ของสำหรับเด็กเล่น เพื่อความสนุกสนานหรือเพลิดเพลิน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525: 133)

คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก (2536: 4) ได้ให้ความหมายของเครื่องเล่น หรือ ของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า หมายถึง ของเด็กเล่น เครื่องดนตรี และเครื่องกีฬา ซึ่งประกอบด้วย

1. ของเล่นประเภทที่ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม แสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ

2. ของเล่นที่เสริมสร้างสติปัญญา เสริมสร้างความรู้การศึกษา เสริมสร้างสุขภาพอนามัย

3. ของเล่นที่คิดประดิษฐ์ขึ้นเอง

ปิยะชาติ แสงอรุณ (2526: 49) กล่าวถึง ความหมายของคำว่า ของเล่น คือ สิ่งที่ใหญ่จัดให้แก่เด็กเพื่อสนองความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองของเด็ก โดยจัดออกแบบให้เหมาะกับระดับสติปัญญาและพัฒนาการของเด็ก สามารถแบ่งของเล่นออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ประเภทลักษณะที่ทำให้เด็กเกิดการกระทำหรือเกิดทักษะ (Active toy) คือ เป็นของเล่นที่มีกิจกรรมที่ให้แก่เด็กได้กระทำ เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น ให้เด็กเกิดทักษะ ฝึกความพร้อม ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความสนุกสนาน

2. ประเภทที่มีลักษณะที่จะให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน (Passive toy) เป็นของเล่นที่มุ่งจะให้เด็กได้รับสิ่งที่จัดหาหรือเตรียมให้มากกว่าที่จะให้เด็กมีกิจกรรมกระทำ ส่วนมากจะเป็นของเล่นสำหรับเด็กอ่อนมากกว่า เช่น ของเล่นเพื่อให้เห็นรูปร่าง สี สันแปลก ๆ หรือเสียงที่ไพเราะ

ของเล่นเป็นสิ่งที่เด็กสามารถจับต้องได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม แต่ที่สำคัญคือ สิ่งเหล่านั้นจะต้องให้ความสุข ความสนุกสนานและความเพลิดเพลินกับเด็ก ดังนั้นของเล่นจึงไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของที่ผลิตขึ้นเป็นของเล่นเท่านั้น แต่เป็นอุปกรณ์อะไรก็ได้ที่เด็กนำมาเล่นแล้วได้รับความสุข ได้ผ่อนคลาย ได้เรียนรู้ อุปกรณ์ทุกอย่างที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กสามารถใช้เป็นของเล่นได้ทั้งสิ้น (วัลดี เหล่าคงธรรม. ม.ป.ป.: 296) ได้แก่

1. วัตถุต่าง ๆ เช่น นิ้วมือ แขน ขา
2. เครื่องใช้ของจริง เช่น ของใช้ในครัว โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ
3. เศษวัสดุต่าง ๆ เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ กระป๋อง ฯลฯ
4. วัตถุธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดิน ทรอย กรวด น้ำ ฯลฯ

นอกจากนี้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของเล่น (2540: 2) ได้กำหนดนิยามของคำว่าของเล่นไว้ว่า หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบและทำให้เด็กเล่น โดยเด็กหมายถึงผู้ที่มีอายุไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ของเล่นที่จะจัดหามาให้เด็กได้อเล่นนั้นต้องสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดทักษะ ความพร้อม และได้รับความสนุกสนานจากของเล่นนั้นด้วย

1.7 ประเภทของเล่น

การเล่นแต่ละอย่างแต่ละชนิด ทำให้เด็กเรียนรู้ได้แตกต่างกัน ความเจริญงอกงามโดยประสาทต่างกัน การเล่นทำให้เด็ก ได้ค้นหา ทดลองในสิ่งแวดล้อมรอบตัว รู้จักการอยู่กับเพื่อน การสร้างความมั่นใจตนเอง เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นเร้า ซึ่งอาจเป็นตัวบุคคล วิธีการเล่น อุปกรณ์การเล่น และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเล่นนี้ทำให้เด็กมีความงอกงามทางความคิดในการแก้ปัญหา การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการคิดริเริ่มแปลก ๆ ใหม่ ปรับปรุงสร้างสรรค์ผลงานการเล่นไม่ซ้ำซากเหมือนเดิม ของเล่นที่พบเห็นในปัจจุบันมีหลายหลายประเภท

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2535: 104 – 109) ได้จำแนกประเภทของเล่นตามคุณค่าได้ทั้งหมด 9 ชนิด คือ

1. ของเล่นส่งเสริมด้านภาษา ของเล่นที่เกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทาน เป็นต้น
2. ของเล่นที่ส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์ของเล่นที่ฝึกการจำแนกเปรียบเทียบ การจัดลำดับ เช่น โดมิโนจำนวนเปรียบเทียบ การจัดลำดับ เล่น โดมิโนจำนวนภาพ รูปทรงเรขาคณิต เป็นต้น
3. ของเล่นที่ส่งเสริมการสังเกตและเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบสี ขนาด รูปร่าง เช่น เกมจับคู่สี เกมจับคู่ภาพ เป็นต้น
4. ของเล่นฝึกประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่ใช้ต่อ ตอก ร้อย บัก เย็บ ผูกเกี่ยว รูด เช่น กระดานค้อนตอก ร้อยเชือก ตามรู เป็นต้น
5. ของเล่นพัฒนาการรับรู้ การเลียนแบบและจินตนาการ เช่น ตุ๊กตา ผลไม้จำลอง เป็นต้น
6. ของเล่นพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก - ใหญ่ ของเล่นที่เด็กได้ กำ บีบ เขย่า เคาะ ดึง ผลัก เลื่อน ลาก เช่น ลูกบอล ชิงช้า ไม้ลื่น เป็นต้น
7. ของเล่นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นของเล่นที่เด็กได้ฝึกสร้างสิ่งต่าง ๆ เป็นโครงร่างต่าง ๆ เช่น ไม้บล็อก ดินน้ำมัน เป็นต้น

8. ของเล่นที่ส่งเสริมทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นของเล่นที่เกี่ยวกับโครงสร้างกลไกของเล่น เช่น กังหัน หรือใบพัดหมุน รถไชลาน เป็นต้น

9. ของเล่นฝึกการแก้ปัญหา เป็นของเล่นที่ฝึกการแก้ปัญหาและกล้าแสดงออก คิดได้รวดเร็วและคล่องแคล่ว เช่น ปริศนาคำทาย ปริศนาคำไขว่ เป็นต้น

จอห์น สัน, คริสตี้ และยอร์กี (Johnson, Christie; & Yawkey. 1987: 169 – 177) ได้แบ่งประเภทของเล่นเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. วัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instruction Materials) ส่วนใหญ่เป็นของเล่นสำเร็จรูปที่เน้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยการออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้าน และก่อให้เกิดความคิดรวบยอดภายในตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษาทางสังคม ซึ่งได้จากการเล่นของเล่นประเภทดังกล่าว สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 ภาพต่อ (Puzzles) มักได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสตาและมือร่วมกัน โดยการฝึกหาความสัมพันธ์ทางด้านรูปทรง และขนาด รวมทั้งฝึกการสร้างความคิดแบบองค์รวมจากชิ้นส่วนภาพต่อ โดยทั่วไปภาพต่อสำหรับเด็กเล็กควรใช้แบบกระดาษโฟม ขนาดของชิ้นส่วนค่อนข้างใหญ่ ประมาณ 4 – 6 ชิ้น ส่วนภาพต่อสำหรับเด็กโตควรเป็นภาพต่อ มีขนาดชิ้นส่วนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการพัฒนาความคิดรวบยอดขั้นสูงได้เป็นอย่างดี

1.2 ของเล่นประเภทเรียงลำดับ (Stacking toys) ออกแบบมาเพื่อให้เด็กฝึกการลำดับ เรียงเรียงสิ่งของ โดยใช้ขนาดและสีเป็นหลักจากขนาดเล็กที่สุดที่ไปสู่ขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งของเล่นชนิดนี้ จะช่วยสอนให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับการเรียงลำดับ และเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างมือและตาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ของเล่นประเภทเชือก (Stringing toy) เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุหลากหลายแบบ เช่น ไม้ พลาสติก และโลหะโดยปกติชุดของเล่นเชือกจะประกอบด้วยเชือกที่ปราศจากความคม และชิ้นส่วนขนาดเล็กที่มีรูตรงกลาง เพื่อให้เด็กร้อยเชือกเข้าไป การเล่นของเล่นชนิดดังกล่าวจะช่วยฝึกการทำงานประสานกันระหว่างตาและมือ ทั้งยังฝึกการเรียนรู้ทางด้านลำดับก่อนหลัง

1.4 วัสดุการเล่นแบบซ้อนภาพ (Nesting Materials) ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียงลำดับตามกัน และเข้าใจความสัมพันธ์ของขนาดของเล่น เช่น การฝึกให้เด็กเลือกขนาดชิ้นส่วนที่เหมาะสมชิ้นหนึ่งใส่เข้าไปในชิ้นส่วนอีกชิ้นให้กลายเป็นชิ้นส่วนเดียวกันอย่างสมบูรณ์

1.5 ชุดหมุดตอก (Pegboard Sets) เป็นของเล่นเกี่ยวกับการสอนที่ได้รับความนิยมมาก ซึ่งช่วยสอนให้เด็กเข้าใจในเรื่องรูปทรงของสิ่งของที่แตกต่างกัน เช่น รูปลิ่มเหลี่ยมกับรูปวงกลม

2. วัสดุของเล่นที่เป็นของจริง (Real Materials) เป็นวัสดุที่มีลักษณะเฉพาะและไม่สามารถใช้เล่นได้ในโลกของผู้ใหญ่ วัสดุของเล่นเหล่านี้จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างดีเนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ และทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการอยากเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ที่ตนเองยึดเป็นต้นแบบ วัสดุของเล่นชนิดนี้ ได้แก่ ททราย โคลน น้ำ ดินเหนียว อาหาร เครื่องมือช่างไม้ เสื้อผ้าแบบผู้ใหญ่

2.1 ททราย น้ำ และโคลน (Sand, Water and Mud) ถือเป็นวัสดุของเล่นที่ไม่มีรูปแบบหรือรูปร่างที่แน่นอน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับภาชนะที่ใช้รองรับวัสดุ เช่น กอวย หลอด หรือแม่พิมพ์ คุณสมบัติของวัสดุของเล่นชนิดนี้นอกจากมีราคาไม่แพงแล้วยังสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นได้อย่างไม่จำกัด

2.2 ดินเหนียว และแป้งโด (Clay and Play-don) ดินเหนียวเป็นวัสดุของเล่นที่ได้จากธรรมชาติอีกชนิดหนึ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการเล่นส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดของเด็ก วัสดุของเล่นนี้สามารถม้วน ตัดแบ่ง ผสมกัน หรือใช้เล่นกับสิ่งของต่าง ๆ ได้ เช่น แม่พิมพ์คุกกี้ เป็นต้น นอกจากนี้ดินเหนียวสังเคราะห์หรือแป้งโดก็สามารถใช้เล่นแทนดินเหนียวจากธรรมชาติได้ดีเหมือนกัน

2.3 อาหาร (Food) เป็นวัสดุของเล่นทางธรรมชาติที่ไม่คำนึงสถานภาพเดิมเช่นกัน สามารถเปลี่ยนสถานะได้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นแบบดิบ ผัดทำอาหาร หรือแบบแช่แข็ง เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้รับประสบการณ์จากลักษณะของอาหารที่มีความแตกต่างกันจากการใช้ประสาทสัมผัสของตนเอง

2.4 ไม้และเครื่องมือช่างไม้ (Wood and Woodworking Tools) วัสดุของเล่นไม้ส่วนใหญ่จะทำจากไม้แปรรูป ซึ่งของเล่นไม้ที่ดีจะต้องมีผิวเรียบ ไม่มีเหลี่ยมคม น้ำหนักเบา และบิดปรับรูปทรงได้ง่าย แต่เพื่อป้องกันอันตรายที่เด็กอาจได้รับจากการใช้เครื่องมือช่างไม้ ผู้ปกครองควรให้การดูแลอย่างใกล้ชิด

3. วัสดุของเล่นเกี่ยวกับสร้าง (Construction Materials) เป็นของเล่นที่ออกแบบมาให้เด็กเล่นได้หลายวิธีด้วยกัน แต่จะมีความแตกต่างจากวัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ที่มีวิธีการเล่นเฉพาะแบบ ส่วนวัสดุเกี่ยวกับการสร้างจะมีรูปแบบการเล่นที่อิสระมากกว่า เช่น เลโก้ (Lego) สามารถปรับสร้าง หรือรูปทรงแล้วสร้างอีกได้เป็นร้อยรูปแบบ ในขณะที่ภาพต่อ ซึ่งเป็นของเล่นเกี่ยวกับการสอนจะสมบูรณ์เป็นภาพไม่ได้ถ้าไม่ต่อชิ้นส่วนชิ้นสุดท้ายลงไป

3.1 บล็อก (Block) สามารถมีรูปร่าง ขนาด สี และวัสดุที่ใช้ อาทิ ไม้ พลาสติกที่แตกต่างกันได้มากมายหลายแบบ โดยปกติขนาดและรูปร่างของบล็อกควรได้มาตรฐานสัมพันธ์กัน วัสดุที่ใช้ต้องได้รับการขัด ลบเหลี่ยมคมต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยในการเล่นของเด็ก

3.2 ชุดการสร้าง (Building Sets) เป็นชุดของเล่นที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนจำนวนมาก ชิ้นส่วนเหล่านี้สามารถต่อเข้าด้วยกันและทำออกมาได้หลายวิธี เป็นของเล่นที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัยเนื่องจากมีความยืดหยุ่นสูงในการเล่น และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ได้มากมาย เช่น เลโก้ โดมิโน บล็อกเอ บี ซี เป็นต้น

3.3 ของเล่น (Toys) เป็นแบบจำลองของสิ่งของที่เด็กพบเห็นและสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว ของเล่นบางชนิดจำลองมาจากของจริงในชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน รถ และสัตว์ต่าง ๆ บางชนิดสร้างจากสิ่งที่คิดจินตนาการขึ้นมา เช่น ซูเปอร์ฮีโร่ (Superheroes) เด็กสามารถเล่นชนิดนี้ได้ง่ายและเล่นได้ทุกแห่ง สามารถจำแนกกลุ่มของเล่นประเภทนี้ได้ 3 กลุ่ม คือ

3.4 ของเล่นที่เป็นเครื่องใช้ในบ้านเรือน (Housekeeping Toys) ของเล่นกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของคนและสิ่งของในครอบครัว เช่น ตุ๊กตา ชุดเครื่องครัวของเล่น ไม้กวาด รถเข็นเด็กของเล่น

3.5 ของเล่นที่เป็นยานพาหนะ (Transportation Toy) ประกอบด้วยรถไฟ รถเก๋ง รถบรรทุก และเรือของเล่น เป็นของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กเล็กและเด็กโต

3.6 ของเล่นที่เป็นรูปสัตว์หรือตัวการ์ตูน (Animate Toy) ของเล่นกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของสัตว์คน และสิ่งสมมติทุกประเภท โดยมากของเล่นชนิดนี้จะทำจากพลาสติกและเด็กนิยมเล่นของเล่นที่มาจากตัวละครในการ์ตูนทางภาพยนตร์โทรทัศน์อย่างมาก

สุชา จันทน์เอม (2538: 61-63) ได้แบ่งชนิดของของเล่นตามช่วงอายุของเด็ก ดังนี้

ของเล่นสำหรับเด็กอ่อน (Babyhood Toys) อายุระหว่างแรกเกิดถึงสามปี เป็นของเล่นที่ฝึกประสาทสัมผัสการรับรู้ด้านต่าง ๆ

ของเล่นสำหรับวัยเด็กตอนต้น หรือวัยก่อนเข้าโรงเรียน (Pre-School Toys) อายุ ระหว่าง 3 – 5 ปี ได้แก่ ของเล่นที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อย่อย ช่วยการประสานกันของประสาทสัมผัสรับรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้ภาษา ความคิด และจินตนาการ

ของเล่นสำหรับวัยเด็กตอนกลาง (Middle Childhood Toys) อายุระหว่าง 5 – 10 ปี ได้แก่ ของเล่นที่ช่วยพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ของเล่นที่เด็กต้องเล่นร่วมกัน ของเล่นที่ต้องมีกฎ กติกา

ของเล่นสำหรับวัยเด็กตอนปลาย (Late childhood Toys) อายุระหว่าง 10 – 12 ปี ได้แก่ ของเล่นที่เด็กต้องใช้ความคิดมากขึ้น เช่น การเล่นต่อภาพ ต่อศัพท์ เกมส์ต่าง ๆ เป็นต้น

วรภรณ์ รักวิชัย (2527: 78-81) ได้แบ่งชนิดของของเล่นตามการเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ดังนี้

ของเล่นส่งเสริมทักษะทางภาษาเป็นของเล่นที่เกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน เช่น ของเล่นที่เป็นตัวพยัญชนะ คำ ภาพ เรื่องราว และการสนทนา

ของเล่นส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์เป็นของเล่นที่ฝึกการคิดคำนวณ การเปรียบเทียบ การจำแนก การจัดลำดับ การรวม การแยก เช่น ของเล่นที่เกี่ยวกับตัวเลข รูปทรงเรขาคณิต

ของเล่นให้รู้จักสิ่งต่าง ๆ และฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ เป็นของเล่นที่เกี่ยวกับการรู้จักรูปร่าง สี ชื่อสิ่งของและประโยชน์

ของเล่นฝึกการใช้ประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่เด็กได้ตอก หยอด กด ร้อย ปัก เย็บ ผูก เกี่ยว รูด ซึ่งฝึกประสาทตา และมีให้สัมผัสกัน

ของเล่นพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก - ใหญ่ เป็นของเล่นที่เด็กได้กำ บีบ เขย่า เคาะ ตี ดึง จูบ ไถ ผลัก เลื่อน ซึ่งเด็กได้ออกกำลังนิ้ว มือ แขน ลำตัว และขา

ของเล่นให้เลียนแบบ และสมมุติตามจินตนาการ เป็นของเล่นที่พัฒนารับรู้ ความคิดฝัน และเลียนแบบของจริง

ของเล่นให้เล่นสร้าง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กสร้างตามโครงร่างที่กำหนดให้ และสามารถนำความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่น่าสนใจ

ของเล่นส่งเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับโครงสร้างกลไกของของเล่น เป็นของเล่นที่ส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์

ของเล่นฝึกการแก้ปัญหา เป็นของเล่นที่ช่วยเด็กฝึกการแก้ปัญหา และกล้าแสดงออก สมชาย อภรณ์พราว (2533: 12 - 14) ได้แบ่งชนิดของของเล่นออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ของเล่นทั่วไป (Ordinary Toys) ได้แก่ ของเล่นทั่วไปที่ทำด้วยพลาสติก ไม้และโลหะ
2. ของเล่นทำเอง (Stuffed Toys) ได้แก่ พวงตุ๊กต้ายัดนุ่น และของเล่นประเภทตกแต่ง ซึ่งทำจากผ้าฝ้ายได้แก่ ของเล่นที่ทำด้วยกระดาษในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ว่า
3. เกม (Games) เช่น หมากรูก หมากออส สแครปเบิ้ล
4. ของเล่นสร้างสรรค์ (Creative Toys) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ของเล่นการศึกษา (Education Toys) คือของเล่นเพื่อการศึกษา และสร้างสรรค์ ความคิดให้เด็ก เป็นของเล่นที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และของเล่นช่วยสอน (Teaching Aid) คือของเล่นที่ใช้ช่วยในการสอนในโรงเรียน เช่น ในโรงเรียนอนุบาล และสถานรับเลี้ยงเด็ก

นอกจากการแบ่งประเภทของเล่นดังกล่าวข้างต้นแล้ว พบว่ายังมีศัพท์ที่ใช้เรียกชนิดของเล่นอีกหลายคำได้แก่ (ปิยชาติ แสงอรุณ. 2526: 49; อ้างอิงจาก ศรีญ ตติยาภิตติ. 2544: 14)

ของเล่นคนเดียว (Isolate toys) คือของเล่นที่ผู้เล่นจะต้องเล่นคนเดียว ไม่สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ เนื่องจากข้อจำกัดของรูปแบบการเล่น

ของเล่นกับเพื่อน (Social Toys) คือ ของเล่นที่สามารถเล่นได้มากกว่า 1 คนขึ้นไปโดยผู้เล่นอาจเล่นคนเดียว หรือเล่นร่วมกับผู้อื่นก็ได้ เช่น ตุ๊กตา จิกซอว์

ของเล่นใช้กำลัง (Aggressive toys) คือ ของเล่นที่มีความรุนแรงไม่ว่าจะโดยรูปแบบของของเล่น หรือวิธีการเล่น เช่น ปืน แม้ว่าจะไม่มีความรุนแรงของการยิง แต่โดยรูปแบบของของเล่นถือว่าเป็นของเล่นที่มีความรุนแรง

ของเล่นชนิดเบา (Soft Toys) คือ ของเล่นที่ไม่มี ความรุนแรง แต่มีความละเอียดอ่อนทั้งวัสดุที่ใช้ทำ หรือวิธีการเล่น เช่น ของเล่นไม้ ของเล่นที่ผลิตจากผ้า หรือวัสดุปลอดสารพิษ รวมถึงของเล่นเกี่ยวกับเสริมทักษะ

ของเล่นเข้าสังคม (Prosocial Toys) คือ ของเล่นที่สนับสนุนการเข้าสังคมของผู้เล่นเนื่องจากรูปแบบของของเล่น หรือวิธีการเล่นที่ผู้เล่นไม่อาจเล่นคนเดียวได้ หรือได้แต่ไม่ได้รับความเพลิดเพลิน

ของเล่นต้านสังคม (Antisocial Toys) คือ ของเล่นที่ไม่สนับสนุนปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เล่น เนื่องจากรูปแบบของของเล่นที่ต้องเล่นคนเดียว หรือวิธีการเล่นต้องมีการแข่งขัน หรือเอาชนะกันอย่างรุนแรง หรือของเล่นที่มีความก้าวร้าว

ของเล่นมือกระทำ (Active Toys) คือ ของเล่นที่มีกิจกรรมให้เด็กกระทำเพื่อให้เกิดทักษะ เช่น ฝึกความจำ ความพร้อม ความคิดสร้างสรรค์

ของเล่นเพลิดเพลิน (Passive Toys) คือ ของเล่นที่ให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ปล่อยให้เด็กได้รับในสิ่งที่จัดหา หรือจัดเตรียมให้มากกว่าที่จะให้เด็กมีกิจกรรมกระทำหรือของเล่นอัตโนมัติที่เคลื่อนไหวด้วยการใช้คำสั่งครั้งเดียว ทำให้ผู้เล่นไม่เกิดความสุขสนุกสนานหรือทักษะการเรียนรู้

ของเล่นเฉพาะเพศ (Sex - Typed Toys) คือ ของเล่นที่แบ่งแยกเพศของผู้เล่นโดยรูปแบบของของเล่น เช่น หุ่นยนต์ เป็นของเล่นสำหรับเด็กผู้ชาย ตุ๊กตา เป็นของเล่นสำหรับเด็กผู้หญิง

ของเล่นที่ไม่แยกเพศ (Non - Typed Toys) คือ ของเล่นที่ไม่แบ่งแยกเพศของผู้เล่นโดยรูปแบบของของเล่น กล่าวคือเป็นของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

ของเล่นรุนแรง (Violent Toys) คือ ของเล่นที่มีอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยรูปแบบของของเล่น วิธีการเล่น และวัสดุที่ใช้ทำ เช่น ปืนอัดลม วิดีโอเกมที่มีความรุนแรง ของเล่นที่ตรงข้าม คือ Nonviolent Toys (Golf. 1995)

ของเล่นภาพพิมพ์ (Pretending Toys) คือ ของเล่นที่ทำขึ้นเลียนแบบวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้จริง ๆ ในชีวิตประจำวัน เล่น อุปกรณ์ช่าง เครื่องครัว วัสดุตกแต่งอุปกรณ์เกี่ยวกับอาชีพต่างโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดรวบยอดให้กับผู้เล่น

ของเล่นติดต่อ (Construction Toy) คือ ของเล่นที่ผู้เล่นจะต้องใช้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของของเล่นนั้น หรือวัสดุต่าง ๆ เพื่อประกอบกันขึ้นเป็นของเล่นชิ้นใหม่ เช่น การต่อบล็อกพลาสติก (เลโก้)

ของเล่นตกแต่ง (Proactive Toys) คือ ของเล่นที่กระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกทางการกายภาพ ด้วยการกระทำต่อของเล่น เช่น ต่อ เรียง บั่น วาด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และให้เด็กได้ระบายอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ผ่านการเล่น

กล่าวโดยสรุปว่าของเล่นมีให้เลือกมากมายหลายชนิดแต่ละชนิดเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนและแต่ละวัย ของเล่นเป็นเครื่องมือที่จะนำเด็กไปสู่กระบวนการเล่น ซึ่งของเล่นมีหลายชนิด สามารถแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ของการเล่น เช่นของเล่นเพื่อการพัฒนากล้ามเนื้อ ของเล่นเพื่อสร้างความคิด ดังที่กล่าวว่าของเล่นไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงแต่จะต้องเป็นของเล่นที่ปลอดภัยเหมาะสมกับอายุเด็ก และสามารถกระตุ้นพัฒนาการเด็กในด้านใดด้านหนึ่ง

1.8 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ใช้ในสถานศึกษา

1. ของเล่นประเภท ร้อย ผูก แกะ

ตาราง 1 แสดงของเล่นเสริมทักษะประเภท ร้อย ผูก แกะ

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ร้อยเชือกตัวสัตว์	เรียนรู้เรื่องสีและรูปร่าง ฝึก การสังเกตสมาธิและฝึก ทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์ กับสายตาจากการร้อย เชือก	
ร้อยเชือกตัวสัตว์	เรียนรู้เรื่องสีและรูปร่าง ฝึก การสังเกตสมาธิและฝึก ทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์ กับสายตาจากการร้อย เชือก	

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ชุดฝึกแต่งตัว แบบตาไกร้อย เชือก30x30 cm	ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ สิ่งของต่างๆที่ต้องเจอใน ชีวิตประจำวันฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา	
ชุดฝึกแต่งตัว แบบเข็มขัด 30x30 cm	ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ สิ่งของต่างๆที่ต้องเจอใน ชีวิตประจำวันฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา	
ชุดฝึกแต่งตัว แบบกระดุม 30x30 cm	ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ สิ่งของต่างๆที่ต้องเจอใน ชีวิตประจำวันฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา	

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ชุดฝึกแต่งตัว แบบรูดซิป 30x30 cm	ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ สิ่งของต่างๆที่ต้องเจอใน ชีวิตประจำวันฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา	
ชุดฝึกแต่งตัว แบบผูกโบว์ 30x30 cm	เรียนรู้เรื่องการร้อยเชือก ฝึกทักษะการใช้สมาธิ การ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา เรียนรู้เรื่องของสีรูปร่าง รูปทรง	
ร้อยลูกปัดเส้น ผ่านศูนย์กลางรู 0.5 cm	เรียนรู้เรื่องการร้อยเชือก ฝึกทักษะการใช้สมาธิ การ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา เรียนรู้เรื่องของสีรูปร่าง รูปทรง	

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ร้อยลูกปัดเส้น ผ่านศูนย์กลางรู 0.5 cm	เรียนรู้เรื่องการร้อยเชือก ฝึกทักษะการใช้สมาธิ การ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา เรียนรู้เรื่องของสีรูปร่าง รูปทรง	
รถไฟร้อยเชือก เรียนรู้รูปทรง 7.2x26.5x9.5 c	เรียนรู้เรื่องสีและรูปร่าง รูปทรง ฝึกการสังเกตสมาธิ และฝึกทักษะการใช้มือให้ สัมพันธ์กับสายตาจากการ ร้อยเชือก	

จากตาราง 1 แสดงของเล่นเสริมทักษะประเภท ร้อย ผูก แกะเป็นของเล่นที่เด็กได้ฝึกการใช้ประสาทสัมผัส กัด ร้อย บีก เย็บ ผูก เกี่ยว รูด ดึง ซึ่งฝึกประสาทตา และมือให้สัมพันธ์กันได้แก่ ของเล่นประเภทเชือก (Stringing toy) เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุวัสดุประกอบหลากหลายแบบ เช่น ไม้ พลาสติก และโลหะโดยปกติชุดของเล่นเชือกจะประกอบด้วยเชือกที่ปราศจากความคม และชิ้นส่วนขนาดเล็กที่มีรูตรงกลาง เพื่อให้เด็กร้อยเชือกเข้าไป การเล่นของเล่นชนิดดังกล่าวจะช่วยฝึกการทำงานประสานกันระหว่างตาและมือ ทั้งยังฝึกการเรียนรู้ทางด้านลำดับก่อนหลัง ฝึกการสังเกตมีสมาธิ ซึ่งเด็กได้ออกกำลังนิ้ว มือ แขน เรียนรู้เรื่องสีและรูปร่าง เรียนรู้รูปร่าง ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้สิ่งของต่างๆที่ต้องเจอในชีวิตประจำวัน

2. ของเล่นประเภท กำ ปีบ

ตาราง 2 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท กำ ปีบ

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ชุดผักผลไม้จำลอง (พลาสติก)	ฝึกทักษะการใช้มือในการ หยิบจับกระตุ้นให้เกิด จินตนาการและเล่นเป็น กลุ่ม	
ชุดตัวติดแม่เหล็ก สร้างสรรค์	ฝึกทักษะการใช้มือในการ หยิบจับกระตุ้นให้เกิด จินตนาการ	
ชุดสัตว์ไดโนเสาร์ จำลอง (พลาสติก)	ฝึกทักษะการใช้มือในการ หยิบจับสัมผัสกระตุ้นให้ เกิดจินตนาการ	

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ชุดสัตว์เลยจำลอง (ยาง)	ฝึกทักษะการใช้มือในการ หยิบจับสัมผัสกระตุ้นให้ เกิดจินตนาการ	
ชุดบีบตัวสัตว์	ฝึกทักษะการใช้มือในการ หยิบจับบีบสัมผัส	

จากตาราง 2 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท กำ บีบ เป็นของเล่นพัฒนาการรับรู้ การเลียนแบบจำลองของสิ่งของที่เด็กพบเห็นและสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว จินตนาการ จากของจริงในชีวิตประจำวัน เช่น สัตว์ต่างๆ ตุ๊กตา ผลไม้จำลอง เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อ เล็ก ของเล่นที่เด็กได้ กำ บีบ เขย่า ตีต ดึงเด็กสามารถเล่นชนิดนี้ได้ง่ายและเล่นได้ทุกแห่ง ของเล่นที่เป็นรูปสัตว์หรือตัวการ์ตูน (Animate Toy) ของเล่นกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของสัตว์คน และสิ่งสมมติทุก ประเภท โดยมากของเล่นชนิดนี้จะทำจากพลาสติก ไม้ และโลหะ เด็กนิยมเล่นของเล่นที่มาจากตัวละครในการ์ตูนทางภาพยนตร์โทรทัศน์อย่างมากเป็นของเล่นที่พัฒนาการรับรู้ ความคิดฝัน กระตุ้นให้ เกิดจินตนาการและเล่นเป็นกลุ่ม

3. ของเล่นประเภท กด ดึง พลิก หมุน

ตาราง 3 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท กด ดึง พลิก หมุน

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
เรียนรู้ ภาษาอังกฤษกับ การพลิกภาพ 32x48x8 cm	เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และรูปภาพจากรูปทรงฝึก ทักษะการใช้มือในการจับ หมุนกลับไปมา	
เรียนรู้ตัวเลขกับ การพลิกหมุน รูปทรง 22x14 cm	เรียนรู้ตัวเลขและการบวก ลบจากรูปทรงฝึกทักษะการ ใช้มือในการจับหมุน กลับไปมา	
รถบิดดัดเปลี่ยน รูปร่าง 5x13.2x4.8 cm	สามารถดัดเปลี่ยนรูปร่าง ได้หลายแบบ ช่วยพัฒนา ทักษะการใช้มือจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
กต ติด รวบรวมรูปทรง สามเหลี่ยม 17x17 cm	เรียนรู้รูปร่าง สี ของ สามเหลี่ยมต่างๆนำไป จัดเรียงบนถาดให้ถูกต้อง ฝึกทักษะการใช้มือในการ จับกต	
กต ติด รูปทรง เรียนรู้ชีวิตสัตว์ 25x25 cm	เรียนรู้รูปร่างเรขาคณิตและ วงจรชีวิตของสัตว์นำไป จัดเรียงบนถาดให้ถูกต้อง ฝึกทักษะการใช้มือในการ จับกต	
กต ติด สัตว์ปีก กับเงา 20x25 cm	เรียนรู้รูปร่างของสัตว์ต่างๆ นำไปจัดเรียงบนถาดเงาให้ ถูกต้องฝึกการสังเกตและ ทักษะการใช้มือในการจับ กต	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
กต ติด เรียนรู้รูปร่าง พืชผักกับเงา 20x25 cm	เรียนรู้รูปร่างของพืชผัก ต่างๆ นำไปจัดเรียงบนถาด เงาให้ถูกต้องฝึกการสังเกต และทักษะการใช้มือในการ จับกต	
กต ดิ่ง รูปช้าง 11.5x34 cm	เรียนรู้รูปร่างของช้างใน ท่าทางต่างๆ นำไปจัดเรียง บนถาดเงาให้ถูกต้องฝึก การสังเกตและทักษะการใช้ มือในการจับกต	
จิกชอแมว 30x30 cm	เรียนรู้รูปร่างของสัตว์นำ ชิ้นส่วนไปจัดเรียงบนถาด เงาให้ถูกต้องฝึกการสังเกต และทักษะการใช้มือในการ จับ	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
กต ติด เรียนรูรูปร่าง สัตว์น้ำ 24x30 cm	เรียนรูรูปร่างของสัตว์น้ำ ต่างๆนำไปจัดเรียงบนถาด เงาให้ถูกต้องฝึกการสังเกต และทักษะการใช้มือในการ จับ	
จิกซอไดโนเสาร์ 22x22x1 cm	เรียนรูรูปร่างของสัตว์ ไดโนเสาร์นำไปจัดเรียงบน ถาดเงาให้ถูกต้องฝึกการ สังเกตและทักษะการใช้มือ ในการจับ	
จิกซอต่อเส้นทาง เดินของมด 22x22x1 cm	เรียนรูรูปร่าง สีนำไป จัดเรียงบนถาดให้ถูกต้อง ฝึกการสังเกตและทักษะ การใช้มือในการจับ	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
จิ๊กซอว์มดแดงทำรัง	เรียนรู้รูปร่างของมดนำไป จัดเรียงบนถาดให้ถูกต้อง ฝึกการสังเกตและทักษะ การใช้มือในการจัด	
บล็อกสวมนรูปร่าง เรขา 19x19x7.5 cm	เรียนรู้รูปร่างและสีต่างๆ นำไปจัดเรียงบนถาดให้ ถูกต้องฝึกการสังเกต แยกแยะรูปร่างทุก	
บล็อกสวมนรูปร่าง	เรียนรู้รูปร่างและสีต่างๆ นำไปจัดเรียงบนถาดให้ ถูกต้องฝึกการสังเกต แยกแยะรูปร่างทุกทักษะการ ใช้มือในการจับกด	

จากตาราง 3 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท กด ดึง พลิก หมุน เป็นของเล่น
เกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instruction Materials) ส่วนใหญ่เป็นของเล่นสำเร็จรูปที่เน้น
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยการออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้าน และก่อให้เกิดความคิด

รวบยอดภายในตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษาทางสังคม ซึ่งได้จากการเล่นของเล่นประเภท ภาพต่อ (Puzzles) มักได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสตาและมือร่วมกัน โดยการฝึกหาความสัมพันธ์ทางด้านรูปทรง และขนาด รวมทั้งฝึกการสร้างความคิดแบบองค์ รวมจากชิ้นส่วนภาพต่อ โดยทั่วไปภาพต่อสำหรับเด็กเล็กอนุบาลใช้แบบกระดาษไม้อัด ขนาดของชิ้นส่วนค่อนข้างใหญ่ ประมาณ 4 – 6 ชิ้น ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการพัฒนาความคิดรวบยอดขั้นสูงได้เป็นอย่างดีและ วัสดุการเล่นแบบซ้อนภาพ (Nesting Materials) ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียงลำดับตามกัน และเข้าใจความสัมพันธ์ของขนาดของเล่น เช่น การฝึกให้เด็กเลือกขนาดชิ้นส่วนที่เหมาะสมชิ้นหนึ่งใส่เข้าไปในชิ้นส่วนอีกชิ้นให้กลายเป็นชิ้นส่วนเดียวกันอย่างสมบูรณ์ ของเล่นส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์เป็นของเล่นที่ฝึกการคิดคำนวณ การเปรียบเทียบ การจำแนก การจัดลำดับ การรวม การแยก เช่น ของเล่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข รูปทรงเรขาคณิต

4. ของเล่นประเภท เลื่อน รูด

ตาราง 4 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท เลื่อน รูด

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ลูกบิดรถไฟเหาะ 23.5x23.5 cm	ฝึกการมองเห็นช่วยพัฒนา กล้ามเนื้อแขน ลูกบิดสามารถ เคลื่อนที่ได้ตาม โครงลวด	

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ช่วย	รูปภาพของเล่น
ลูกคิดนับจำนวน 12x41x42.5 cm	เรียนรู้เรื่องสีและการนับ จำนวนเสริมสร้างพัฒนาการ ในส่วนของกล้ามเนื้อ	
เล่นตัวเลข	เรียนรู้เรื่องสี ตัวเลขและการ นับจำนวนเสริมสร้าง พัฒนาการในส่วนของ กล้ามเนื้อ	
เล่นต่อตัวสัตว์	เรียนรู้เรื่องรูปร่างสัตว์และที่ อยู่อาศัยเสริมสร้างพัฒนาการ ในส่วนของกล้ามเนื้อ	

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
นาฬิกาเศษส่วน 19x24x5 cm	เรียนรู้เรื่องเวลาฝึกทักษะใน ส่วนของกล้ามเนื้อ	
เรียนรู้เรื่องเวลาฝึก ทักษะในส่วนของ กล้ามเนื้อ	เรียนรู้เรื่องสีรูปร่างรูปทรง เสริมสร้างพัฒนาการในส่วน ของกล้ามเนื้อและ จินตนาการ	
เล่นนิ้วเขียน พยัญชนะ 15x15 cm	เรียนรู้เรื่องพยัญชนะไทย เสริมสร้างพัฒนาการในส่วน ของกล้ามเนื้อในการสัมผัส ร่องตัวอักษร	

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ช่วย	รูปภาพของเล่น
ชุดนักตกปลา 34x34x5.5 cm	ช่วยฝึกสมาธิและทักษะการใช้ มือเรียนรู้เรื่องอาชีพ	
ไดโนเสาร์เข็น เลื่อน 7x13x10 cm	ฝึกการใช้มือใช้สายตาในการ มองล้อที่เคลื่อนไหว	
รถเข็นเลื่อน 4.5x9.4x8.6 cm	ฝึกการใช้มือใช้สายตาในการ มองล้อที่เคลื่อนไหว	

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ช่วย	รูปภาพของเล่น
รถบรรทุกเข็น เลื่อนนับตัวเลข 7x35x12.5 cm	เรียนรู้เรื่องสี ตัวเลขฝึกทักษะ การใช้กล้ามเนื้อมือและ สายตาให้สัมพันธ์กันในการ ลากเลื่อน	
จรวดขึงยัดลาก เลื่อน 9.5x25x9 cm	เรียนรู้เรื่องสัตว์ครึ่งบก เสริมสร้างพัฒนาการในส่วน ของกล้ามเนื้อมือในการลาก เลื่อนและขึงยัด	

จากตาราง 4 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท ต่อ ตอก ตี เป็นของเล่นฝึกการใช้ประสาทสัมผัส เช่น ของเล่นที่เด็กได้เลื่อน รูด เขี่ย ดึง ดัน ยัดซึ่งฝึกประสาทตา และมือให้สัมพันธ์กันซึ่งเด็กได้ออกกำลังนิ้ว มือ แขน ลำตัว เป็นของเล่นทั่วไป (Ordinary Toys) ที่ทำด้วย ไม้ และเป็นของเล่นการศึกษา (Education Toys) คือของเล่นเพื่อการศึกษา และสร้างสรรค์ ความคิดให้เด็ก เป็นของเล่นที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก สามารถเล่นของเล่นคนเดียว (Isolate toys) หรือเล่นของเล่นกับเพื่อน (Social Toys) ลูกบิดสามารถเคลื่อนที่ได้ตามโครงลวดเสริมสร้างพัฒนาการในส่วนของกล้ามเนื้อมือเรียนรู้เรื่องสี รูปร่างรูปทรง ตัวเลขการนับจำนวน เรียนรู้เรื่องรูปร่างสัตว์และที่อยู่อาศัยเสริมสร้างพัฒนาการในส่วนของกล้ามเนื้อและจินตนาการฝึกการใช้มือใช้สายตาในการมองล้อที่เคลื่อนไหว

5. ของเล่นประเภท ต่อ ตอก ตี ติดประกอบ

ตาราง 5 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท ต่อ ตอก ตี ติดประกอบ

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น

ตาราง 5 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท ต่อ ตอก ตี

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
บล็อกไม้รูปทรง เรขาคณิตสี่ เหลี่ยม ธรรมชาติ	เสริมสร้างจินตนาการที่อิสระ เรียนรู้เรื่องของรูปร่างรูปทรง ฝึกในการสร้างเรื่องราวจำลอง ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ หยิบจับต่อ	
บล็อกไม้ต่อรูปร่าง ต่างๆ 11x23.5x14 cm	พัฒนาการในส่วนของ กล้ามเนื้อในการลากเลื่อน และการต่อประกอบสวมลง แกน	
รถต่อลากเลื่อน	เสริมสร้างจินตนาการที่อิสระ เรียนรู้เรื่องของรูปร่างรูปทรง ฝึกในการสร้างเรื่องราวจำลอง ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ หยิบจับต่อ	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
รถต่อลากเลื่อน	เสริมสร้างจินตนาการที่อิสระ เรียนรู้เรื่องของรูปร่างรูปทรง ฝึกในการสร้างเรื่องราวจำลอง ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ หยิบจับต่อ	
บล็อกขยงรูปทรง เรขาคณิต	เรียนรู้เรื่องสีและรูปร่างรูปทรง และฝึกทักษะการใช้มือให้ สัมพันธ์กับสายตาจากการต่อ ประกอบรูปร่าง	
ตัวต่อพลาสติก สี่เหลี่ยม	เสริมสร้างทักษะในเรื่องการได้ ยิน จังหวะดนตรีเสริมสร้าง พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อ และแขน	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ตัวต่อพลาสติก สร้างสรรค์	ฝึกการแยกแยะระดับเสียงฝึก ทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์กับ สายตาช่วยเสริมสร้าง พัฒนาการดี	
ตัวต่อพลาสติก สร้างสรรค์	เรียนรู้รูปร่างสีรูปทรงและ เศษส่วนฝึกทักษะการใช้มือ หยิบจับสวมลงในกล่อง	
กลองโทน กลอง ยาว กลองป็อก แป๊ก	เรียนรู้รูปร่างสีรูปร่างฝึกทักษะ การใช้มือหยิบจับชิ้นส่วน ประกอบเป็นรูปร่าง	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
กลองโทน	เรียนรู้ชีวิตสัตว์ป่าและ ธรรมชาติฝึกการสังเกตเพื่อต่อ ภาพให้สมบูรณ์ และเรียนรู้ เรื่องตัวเลข	
เรียนรู้ชีวิตสัตว์ป่า และธรรมชาติฝึก การสังเกตเพื่อต่อ ภาพให้สมบูรณ์ และเรียนรู้เรื่อง ตัวเลข	เรียนรู้อักษรและต่อภาพ คำศัพท์เบื้องต้นฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา จากการต่อภาพ	
ระนาด 4 เสียง 15.5x18x4.5 cm	เรียนรู้อักษรและต่อภาพ คำศัพท์เบื้องต้นฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา จากการต่อภาพ	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ระนาด 5 เสียง 21x24x15 cm	เรียนรู้อักขรและต่อภาพ คำศัพท์เบื้องต้นฝึกทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา จากการต่อภาพ	
เศษส่วนรูปทรง สี่เหลี่ยม 9.6x25.54 cm	เรียนรู้รูปร่างสี่รูปทรงและ เศษส่วนฝึกทักษะการใช้มือ หยิบจับสวมลงในกล่อง	
ผลไม้จำลอง	เรียนรู้รูปร่างสี่รูปร่างฝึกทักษะ การใช้มือหยิบจับชิ้นส่วน ประกอบเป็นรูปร่าง	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ใช้สอย	รูปภาพของเล่น
ลูกเต๋าซาฟารี 4.8x4.8x4.8 cm	เรียนรู้ชีวิตสัตว์ป่าและ ธรรมชาติฝึกการสังเกตเพื่อต่อ ภาพให้สมบูรณ์ และเรียนรู้ เรื่องตัวเลข	
กล่องอักษรผูก ภาพ (ตัวพิมพ์ใหญ่) 12x28.5x6 cm	เรียนรู้อักษรและต่อภาพ คำศัพท์เบื้องต้นฝึกทักษะการ ใช้มือให้สัมพันธ์กับสายตา จากการต่อภาพ	
กล่องตัวเลขผูก จำนวนภาพ 24x28.5x6 cm	เรียนรู้ตัวเลขและต่อภาพ จำนวนสัตว์ฝึกทักษะการใช้ มือให้สัมพันธ์กับสายตาจาก การต่อภาพ	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ช่วย	รูปภาพของเล่น
กล่องภาพสัตว์ผูก ภาพกับที่อยู่อาศัย 12x28.5x6 cm	เรียนรู้สัตว์และต่อภาพที่อยู่ อาศัยสัตว์ฝึกทักษะการใช้มือ ให้สัมพันธ์กับสายตาจากการ ต่อภาพ	
ภาพกับ สัญลักษณ์สัตว์- ที่อยู่อาศัย 12x28.5 cm	เรียนรู้สัตว์และต่อภาพที่อยู่ อาศัยสัตว์ฝึกทักษะการใช้มือ ให้สัมพันธ์กับสายตาจากการ ต่อภาพ	
เรียนรู้จำนวน 12x28.5 cm	เรียนรู้การนับจำนวนฝึกทักษะ การใช้มือให้สัมพันธ์กับ สายตาจากการนับ	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ช่วย	รูปภาพของเล่น
เรียนรู้จำนวน 12x28.5 cm	เรียนรู้การนับจำนวนฝึกทักษะ การใช้มือให้สัมพันธ์กับ สายตาจากการนับ	
โดมิโนรูปทรง เรขาคณิต 4.7x9.7x1 cm	เรียนรู้รูปร่างเรขาคณิตและต่อ ภาพที่เหมือนกันเรียนรู้สังคัม ฝึกทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์ กับสายตาจากการต่อภาพ	
โดมิโนดอกไม้ 12x28.5 cm	เรียนรู้รูปร่างดอกไม้และต่อ ภาพที่เหมือนกันเรียนรู้สังคัม ฝึกทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์ กับสายตาจากการต่อภาพ	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อของเล่น ขนาด	ประโยชน์ หน้าที่ที่ใช้อยู่	รูปภาพของเล่น
โดมิโนผลไม้ 4.7x9.7x1 cm	เรียนรู้รูปร่างผลไม้และต่อภาพ ที่เหมือนกันเรียนรู้สังคมฝึก ทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์กับ สายตาจากการต่อภาพ	
โดมิโนสัตว์ 4.7x9.7x1 cm	เรียนรู้รูปร่างสัตว์และต่อภาพ ที่เหมือนกันเรียนรู้สังคมฝึก ทักษะการใช้มือให้สัมพันธ์กับ สายตาจากการต่อภาพ	

จากตาราง 5 แสดงของเล่นเสริมทักษะของเล่นประเภท ต่อ ตอก ตีจะเห็นได้ว่าเป็นของเล่น
เกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instruction Materials) ส่วนใหญ่เป็นของเล่นสำเร็จรูปที่เน้น
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยการออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้าน และก่อให้เกิดความคิด
รวบยอดภายในตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอ่าน คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และการศึกษาทางสังคม
ซึ่งได้จากการเล่นของเล่นประเภทดังกล่าว สามารถจำแนกได้ดังนี้ โดมิโนเป็นของเล่นที่ส่งเสริมด้าน
คณิตศาสตร์ของเล่นที่ฝึกการจำแนกเปรียบเทียบ การจัดลำดับ จำนวนภาพ รูปทรงเรขาคณิต จำนวน

เปรียบเทียบ การจัดลำดับ ของเล่นที่ส่งเสริมการสังเกตและเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบสี ขนาด รูปร่าง เช่น เกมจับคู่สี เกมจับคู่ภาพ ของเล่นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นของเล่นที่เด็กได้ฝึกสร้าง สิ่งต่าง ๆ เป็นโครงร่างต่าง ๆ เช่น ไม้บล็อก ภาพต่อ (Puzzles) มักได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริม การใช้ประสาทสัมผัสตาและมือร่วมกัน โดยการฝึกหาความสัมพันธ์ทางด้านรูปร่าง และขนาด รวมทั้ง ฝึกการสร้างความคิดแบบองค์รวมจากชิ้นส่วนภาพต่อ ของเล่นประเภทเรียงลำดับ (Stacking toys) ออกแบบมาเพื่อให้เด็กฝึกการลำดับเรียงเรียงสิ่งของ โดยใช้ขนาดและสีเป็นหลักจากขนาดเล็กที่สุดที่ ไปสู่ขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งของเล่นชนิดนี้จะช่วยสอนให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับการเรียงลำดับ และ เสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างมือและตาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ของเล่นเกี่ยวกับสร้าง (Construction Materials) เป็นของเล่นที่ออกแบบมาให้เด็กเล่นได้หลายวิธีด้วยกัน แต่จะมีความ แตกต่างจากวัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ที่มีวิธีการเล่นเฉพาะแบบ ส่วนวัสดุเกี่ยวกับการสร้างจะมีรูปแบบการเล่นที่อิสระมากกว่า เช่น เลโก้ (Lego) สามารถปรับสร้าง รื้อรูปทรงแล้วสร้าง อีกได้เป็นร้อยรูปแบบโดยผู้เล่นจะต้องใช้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของของเล่นนั้น หรือวัสดุต่าง ๆ เพื่อประกอบกัน ขึ้นเป็นของเล่นชิ้นใหม่ ในขณะที่ภาพต่อ ซึ่งเป็นของเล่นเกี่ยวกับการสอนจะสมบูรณ์เป็นภาพไม่ได้ถ้า ไม่ต่อชิ้นส่วนชิ้นสุดท้ายลงไป ในภาพ บล็อก(Block) สามารถมีรูปร่าง ขนาด สี และวัสดุที่ใช้ อาทิ ไม้ พลาสติกที่แตกต่างกันได้มากมายหลายแบบ โดยปกติขนาดและรูปร่างของบล็อกควรได้มาตรฐาน สัมพันธ์กัน วัสดุที่ใช้ต้องได้รับการขัด ลบเหลี่ยมคมต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยในการเล่นของเด็ก

กล่าวโดยสรุปว่า ชุดการสร้าง (Building Sets) เป็นชุดของเล่นที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนจำนวนมาก ชิ้นส่วนเหล่านี้สามารถต่อเข้าด้วยกันและทำออกมาได้หลายวิธี เป็นของเล่นที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับเด็กปฐมวัยเนื่องจากมีความยืดหยุ่นสูงในการเล่น และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ได้ มากมาย เช่น เลโก้ โดมิโน บล็อกและเป็นของเล่นที่ไม่แยกเพศ (Non - Typed Toys) คือ ของเล่นที่ไม่ แบ่งแยกเพศของผู้เล่นโดยรูปแบบของของเล่น ที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ในแต่ละประเภทในสถานศึกษาจะมีของเล่นเสริม ทักษะประเภท ร้อย ผูก แกะ กำ บีบ กด ดึง พลิก หมุน เลื่อน รูด ต่อ ตอก ตี ของเล่นทุกชนิดอธิบายถึง ประโยชน์ของการเล่นของเล่นเสริมทักษะ ทำให้ทราบว่าของเล่นมีความสำคัญอย่างมากต่อ ประสบการณ์ชีวิตเบื้องต้นของเด็กในสถานศึกษา เพราะการที่เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์จากการ เล่นมาก ก็จะทำให้เด็กได้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ ได้ฝึกทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตมากขึ้น ด้วยเพื่อเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตของเด็ก การเล่นจะพัฒนาไปตามลำดับของพัฒนาการ ดังนั้น วัสดุของเล่นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instruction Materials) ส่วนใหญ่เป็น ของเล่นสำเร็จรูปที่เน้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยการออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้าน และก่อให้เกิดความคิดรวบยอดภายในตัวเด็ก

1.9 วัสดุที่ใช้ผลิตของเล่น

วัสดุที่ใช้ผลิตของเล่นในสมัยโบราณยุคต้นๆมีอยู่ในวงจำกัดไม่มากนักแต่เมื่อของเล่นได้วิวัฒนาการและเจริญก้าวหน้าจนถึงปัจจุบัน วัสดุที่นำมาผลิตของเล่นได้ใช้วัสดุต่างๆชนิดอย่างกว้างขวาง โดยใช้วัสดุอย่างเดียวล้วนๆบ้าง หรือใช้วัสดุหลายอย่างประกอบกัน

จอห์นสัน คริสตี้ และยอร์กี (ดวงพร สถาปนุกุล, 2545: 43 – 45 ; อ้างอิงจาก Johnson, Christie; & Yawkey. 1987: 169 – 177) ได้ทำการแบ่งชนิดของวัสดุของเล่นเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. วัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instructional Materials) ส่วนใหญ่เป็นของเล่นสำเร็จรูปที่เน้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้าน และก่อให้เกิดความคิดรวบยอดภายในตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษาทางสังคม ซึ่งได้จากการเล่นของเล่นชนิดดังกล่าว สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 ภาพต่อ (Puzzles) มักได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสตาและมือร่วมกัน โดยการฝึกหาความสัมพันธ์ทางด้านรูปทรงและขนาด รวมทั้งฝึกการสร้างความคิดแบบองค์รวมจากชิ้นส่วนภาพต่อ โดยทั่วไปภาพต่อสำหรับเด็กเล็กควรใช้แบบกระดาน โฟม ขนาดของชิ้นส่วนค่อนข้างใหญ่ประมาณ 4 – 6 ชิ้น ส่วนภาพต่อสำหรับเด็กโตควรเป็นแบบจิ๊กซอว์ มีขนาดชิ้นส่วนมากขึ้น ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กและการพัฒนาความคิดรวบยอดขั้นสูงได้เป็นอย่างดี

1.2 ของเล่นประเภทการเรียงลำดับ (Stacking Toys) ออกแบบมาเพื่อให้เด็กฝึกการลำดับเรียงเรียงสิ่งของ โดยใช้ขนาดและสีเป็นหลัก จากขนาดเล็กสุดไปขนาดใหญ่สุด ซึ่งของเล่นชนิดนี้ จะช่วยสอนให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับการเรียงลำดับ และเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างมือกับตาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ของเล่นประเภทเชือก (Stringing Toys) เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุหลากหลายแบบ เช่น ไม้ พลาสติก และโลหะ โดยปกติชุดของเล่นเชือกจะประกอบด้วยเชือกที่ปราศจากความคม และชิ้นส่วนขนาดเล็กที่มีรูตรงกลาง เพื่อให้เด็กร้อยเชือกเข้าไป การเล่นของเล่นชนิดดังกล่าวจะช่วยฝึกการทำงานประสานกันระหว่างตากับมือ ทั้งยังฝึกการเรียนรู้ทางด้านลำดับก่อนหลัง

1.4 วัสดุการเล่นแบบการซ้อนภาพ (Nesting Material) ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียงลำดับตามกัน และเข้าใจความสัมพันธ์ของขนาดของเล่น เช่น การฝึกให้เด็กเลือกขนาดชิ้นส่วนที่เหมาะสมชิ้นหนึ่งใส่เข้าไปในชิ้นส่วนอีกชิ้นให้กลายเป็นชิ้นส่วนเดียวกันอย่างสมบูรณ์

1.5 ชุดหมุดตอก (Pegboard Sets) เป็นของเล่นเกี่ยวกับการสอนที่ได้รับความนิยมมาก ซึ่งช่วยให้เด็กเข้าใจในเรื่องรูปทรงของสิ่งของที่แตกต่างกัน เช่น รูปสี่เหลี่ยมกับรูปวงกลม

2. วัสดุของเล่นที่เป็นของจริง (Real Materials) เป็นวัสดุที่มีลักษณะเฉพาะ และไม่สามารถใช้เล่นได้ในโลกของผู้ใหญ่ วัสดุของเล่นเหล่านี้จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างยอดเยี่ยม

เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ และทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการอยากเล่นเลียนแบบ ผู้ใหญ่ที่ตนเองยึดเป็นต้นแบบ วัสดุการเล่นชนิดนี้ ได้แก่ ททราย โคลน น้ำ ดินเหนียว อาหาร เครื่องมือช่างไม้ เลื่อยผ้าแบบผู้ใหญ่

2.1 ททราย น้ำและโคลน (Sand, Water and Mud) ถือเป็นวัสดุของเล่นที่ไม่มีรูปแบบและรูปร่างที่แน่นอน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสถานะที่ใช้รองรับวัสดุ เช่น กรวย หลอด หรือแม่พิมพ์นั่นเอง คุณสมบัติของของเล่นชนิดนี้นอกจากมีราคาไม่แพงแล้วยังสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นได้อย่างไม่จำกัด

2.2 ดินเหนียวและแป้งโด (Clay and Play – doh) ดินเหนียวเป็นวัสดุของเล่นที่ได้จากธรรมชาติอีกชนิดหนึ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการเล่นส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดของเด็ก วัสดุของเล่นนี้สามารถม้วน ตัดแบ่ง ผสมกัน หรือใช้เล่นกับสิ่งของต่าง ๆ ได้ เช่น แม่พิมพ์คุกกี้ เป็นต้น นอกจากนี้ดินเหนียวสังเคราะห์หรือแป้งโดก็สามารถใช้เล่นแทนดินเหนียวจากธรรมชาติได้ดีเหมือนกัน

2.3 อาหาร (Food) เป็นวัสดุของเล่นทางธรรมชาติที่ไม่คำนึงถึงสถานภาพเดิมเช่นกัน สามารถเปลี่ยนสถานะได้หลายอย่างไม่ว่าจะเป็นแบบดิบ ผัดทำอาหาร หรือแบบแช่แข็ง เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์จากลักษณะของอาหารที่มีความแตกต่างกันจากการใช้ประสาทสัมผัสของตนเอง

2.4 ไม้และเครื่องมือช่างไม้ (Wood and Woodworking) วัสดุของเล่นไม้ส่วนใหญ่จะทำจากไม้แปรรูป ซึ่งของเล่นที่ดีจะต้องมีผิวเรียบ ไม่มีเหลี่ยมคม น้ำหนักเบา และบิดปรับรูปทรงได้ง่าย แต่เพื่อป้องกันอันตรายที่เด็กอาจได้รับจากการใช้เครื่องมือช่างไม้ ผู้ปกครองควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด

3. วัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสร้าง (Construction Material) เป็นของเล่นที่ออกแบบมาให้เด็กเล่นได้หลายวิธีด้วยกัน แต่จะมีความแตกต่างจากวัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ที่มีวิธีการเล่นแบบเฉพาะแบบ ส่วนวัสดุเกี่ยวกับการสร้างจะมีรูปแบบการเล่นที่เป็นอิสระมากกว่า เช่น เลโก้ (Legos) สามารถปรับสร้าง รื้อรูปทรงแล้วสร้างอีกได้เป็นร้อยรูปแบบ ในขณะที่ภาพต่อ (Puzzles) ซึ่งเป็นของเล่นเกี่ยวกับการสอนจะสมบูรณ์เป็นภาพไม่ได้ ถ้าไม่ต่อชิ้นส่วนชิ้นสุดท้ายลงในภาพ

3.1 บล็อก (Blocks) สามารถมีขนาด รูปร่าง สี และวัสดุที่ใช้ อาทิ ไม้พลาสติก ที่แตกต่างกันได้ โดยปกติขนาดและรูปร่างของบล็อกควรได้มาตรฐานสัมพันธ์กัน วัสดุที่ใช้ต้องได้รับการขัด ลับ เหลี่ยมคมต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยในการเล่นของเด็ก

3.2 ชุดการสอน (Building) เป็นชุดของการเล่นที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนจำนวนมาก ชิ้นส่วนเหล่านี้สามารถต่อเข้าด้วยกันและทำออกมาได้หลายวิธี เป็นของเล่นที่มีประโยชน์ เนื่องจากมีความยืดหยุ่นสูงในการเล่น และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ได้มากมาย เช่น เลโก้ โดมينو บล็อก เอ บี ซี เป็นต้น

4. ของเล่น (Toy) เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เด็กพบเห็นและสัมผัสจากสิ่งแวดล้อม ของเล่นบางชนิดจำลองมาจากของจริงในชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน รถ และสัตว์ต่าง ๆ บางชนิดสร้างจากสิ่งที่คิดจินตนาการขึ้นมา เช่น ซูเปอร์ฮีโร่ (Superheroes) เด็กสามารถเล่นของเล่นชนิดนี้ได้โดยง่ายและเล่นได้ทุกแห่ง สามารถจำแนกกลุ่มของเล่นได้ 3 กลุ่ม คือ

4.1 ของเล่นที่เป็นเครื่องใช้ในบ้านเรือน (Housekeeping Toy) ของเล่นกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของคนและสิ่งของในครอบครัว เช่น ตุ๊กตา ชุดเครื่องครัวของเล่น โต๊ะ ตู้เย็น เตาอบ รถเข็นเด็กของเล่น

4.2 ของเล่นที่เป็นยานพาหนะ (Transportation Toy) ประกอบด้วยรถไฟ รถแก๊ง รถบรรทุกและเรือของเล่น เป็นของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กเล็กและเด็กโต

4.3 ของเล่นที่เป็นรูปสัตว์หรือตัวการ์ตูน (Animation Toys) ของเล่นกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของสัตว์ คน และสิ่งสมมุติทุกประเภท โดยมากของเล่นชนิดนี้จะทำจากพลาสติก และเด็กจะนิยมเล่นของเล่นที่มาจากการ์ตูนทางภาพยนตร์โทรทัศน์อย่างมาก

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ของเล่นมีวิวัฒนาการมาช้านานจากการใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุที่นำมาผลิตของเล่นได้ใช้วัสดุต่างๆชนิด ได้แก่ ดินเหนียว ดินเผา และเผาเคลือบเป็นกระเบื้องเคลือบ ปูน พลาสติก หิน โลหะต่างๆ ผ้า เชือก ไม้ แก้ว หนังสือ ยาง กระดาษ และพลาสติก ดังนั้นวัสดุที่ใช้ผลิตของเล่นจะใช้วัสดุอย่างเดียวล้วนๆบ้าง หรือใช้วัสดุหลายอย่างประกอบกัน

1.10 ลักษณะของของเล่นที่ดี

ของเล่นที่ดีย่อมส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เด็กมีพัฒนาการอย่างเต็มที่สมวัย ซัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 57-58) ได้กล่าวถึงลักษณะของของเล่นที่ดี ดังนี้

1. เหมาะกับขนาดและวัยของเด็ก
2. มีความมั่นคง แข็งแรง ทนทาน
3. ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็ก
4. มีความปลอดภัย ปราศจากเสี้ยน หรือความแหลมคม
5. มีสีสันสวยงาม
6. มีการวางแผนระบบออกแบบที่ดี เล่นได้หลายคน และหลายจุดประสงค์
7. หาซื้อได้ง่าย ราคาประหยัด หรืออาจทำขึ้นมาเองได้
8. มีวิธีการใช้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
9. มีลักษณะเร้าใจเด็กให้อยากรู้ อยากเห็น สนใจ ชวนให้คิดคำนึง ส่งเสริมให้เด็กเล่นอย่าง

ริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยจินตนาการและการแก้ปัญหา

10. ควรได้มีการทดลองใช้ แล้วมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

11. ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือ
12. ช่วยพัฒนาวิธีการที่จะทำให้เด็กอยากอ่าน เขียน และทราบตัวเลข
13. ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโต เป็นตัวของตัวเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและสัมพันธ์กับ

สังคม

วรภรณ์ รักวิชัย (2527: 81) กล่าวว่า ของเล่นที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ได้ใช้ประสาทสัมผัสอย่างเต็มที่
2. ปราศจากพิษภัย
3. เล่นกันอย่างแพร่หลาย และไม่แตกหักง่าย
4. เด็กได้มีโอกาสฝึกการเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
5. ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
6. ราคาไม่แพง และคงทน
7. ควรมีคำอธิบาย และวิธีการเล่นอย่างชัดเจน
8. ทำความสะอาดได้ง่าย

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้าง ลักษณะของของเล่นที่ดีเหมาะกับขนาดและวัยของเด็กมีความมั่นคง แข็งแรง ทนทานทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็กมีความปลอดภัย ปราศจากเสียง หรือความแหลมคมมีสีสันสวยงามมีการวางแผนระบบออกแบบที่ดี เล่นได้หลายคน และหลายจุดประสงค์ ไม่ยุ่งยากมีลักษณะเร้าใจเด็กให้อยากรู้ อยากเห็น ส่งเสริมให้เด็กเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยจินตนาการ และการแก้ปัญหาควรได้มีการทดลองใช้ แล้วมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือช่วยพัฒนาวิธีการที่จะทำให้เด็กอยากอ่าน เขียน

1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและของเล่นของเด็กปฐมวัย

เป็นรายงานที่พิสูจน์ว่าของเล่นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถ และการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งมีดังนี้

ดวงพร สถาปนุกุล (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ 1) ความปลอดภัยของของเล่น 2) ลักษณะของของเล่น 3) ประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็ก 4) ความเหมาะสมกับอายุของเด็ก 5) ราคาของเล่นซึ่งเมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองแล้ว ไม่แตกต่างกัน และโทรทัศน์เป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกของเล่นของผู้ปกครองสูงสุด ส่วนวิทยุมีอิทธิพลน้อยที่สุด

สมหมาย อภิวันท์คุณากร (2546: 105) ศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่นเด็กประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า ของเล่นเด็กประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ของเล่นทุกของเล่นเด็กประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร ขึ้นควรผลิตมาเพื่อจินตนาการ เสริมทักษะและความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก

สุนทรียา คำหาญสุนทร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประเภทและลักษณะของของเล่นที่เด็กวัยเตาะแตะให้ความสนใจตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเด็กวัยเตาะแตะให้ความสนใจของเล่นสำเร็จรูปมากกว่าของเล่นปลายเปิด ส่วนลักษณะของเล่นที่เป็นของเล่นเดี่ยวเด็กให้ความสนใจมากกว่าของเล่นของเล่นที่เป็นชุดเครื่องเล่นและของเล่นปลายเปิด โครงสร้างของของเล่นเด็กให้ความสนใจรูปทรงกลม และสีเหลี่ยมมากกว่า รูปทรงสามเหลี่ยม และรูปทรงห้าเหลี่ยมในเรื่องของสีจากของเล่นเด็กให้ความสนใจของเล่นที่มีหลายสีเป็นลวดลาย มากกว่าของเล่นที่มีสีเดียวหรือสองสี

วิภาดา กระจ่างโพธิ์ (2551.บทคัดย่อ) ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ของเล่นเด็กเสริมทักษะจากผ้ากันไรฝุ่นมีลักษณะการตกแต่ง 3 ประเภท คือ ผลิตภัณฑ์ของเล่นเด็กเสริมทักษะจากผ้ากันไรฝุ่นประเภทไม่มีการตกแต่ง ประเภทพิมพ์ลายการ์ตูน และประเภทมีผ้าสีสันหุ้มภายนอกพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของเล่นเด็กเสริมทักษะจากผ้ากันไรฝุ่น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบเรขาคณิต (สามเหลี่ยมสี่เหลี่ยม หกเหลี่ยม) รูปแบบแป้นหลักสี่เหลี่ยม และรูปแบบการตัดต่อภาพ ผลการวิจัย

จากเด็กกลุ่มอายุ 2-6 ปี พบว่า ผู้ประเมินชอบผลิตภัณฑ์ของเล่นเด็กเสริมทักษะจากผ้ากันไรฝุ่นประเภทมีผ้าสีสันหุ้มภายนอกเลือกรูปแบบแป้นหลักสี่เหลี่ยมมากที่สุดรองลงมาคือ ประเภทพิมพ์ลายการ์ตูน รูปแบบแป้นหลักสี่เหลี่ยม

กล่าวโดยสรุปว่าเด็กปฐมวัยให้ความสนใจของเล่นสำเร็จรูปมากกว่า ลักษณะของเล่นที่เป็นของเล่นเดี่ยวเด็กให้ความสนใจมากกว่าของเล่นของเล่นที่เป็นชุดเครื่องเล่นโครงสร้างลักษณะของของเล่น เด็กให้ความสนใจรูปทรงกลม และสีเหลี่ยมมากกว่า รูปทรงสามเหลี่ยม และรูปทรงเหลี่ยมเด็กให้ความสนใจของเล่นที่มีหลายสีเป็นลวดลาย และของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยต้องมีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็ก เหมาะสมกับอายุของเด็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

ฟอร์แมน และ ฟ्लीท (Foman and Fleet. 1980:3) กล่าวว่าทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก คือ ความสามารถในการบังคับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือ และนิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา

ออเดร (วรรณิ คงอยู่. 2547: 27; อ้างอิงจาก Audrey. 1998) ได้ให้ความหมายของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้ ความสามารถในการใช้อวัยวะเพียงบางส่วนโดยเฉพาะมือและนิ้วมือในการทำกิจกรรม เช่น การตัด การเขียน หลักการทำงานที่สำคัญ คือ ความสามารถในการควบคุมการประสานสัมพันธ์กันของมือ นิ้วมือ และตา

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ (2529: 42) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก คือ การใช้กล้ามเนื้อมือ เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประสานงานระหว่างมือกับตาซึ่งแสดงออกให้เห็นทางความสามารถในการใช้มือของเด็ก

นภเนตร ธรรมบวร (2540: 73) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กเป็นความสามารถในการบังคับกล้ามเนื้อเล็กส่วนต่างๆให้ทำงานประสานกัน เช่น ตากับมือ นิ้วมือ ได้แก่ การวาดภาพ การลากเส้น การตัดกระดาษ การร้อยลูกปัด และการลากเส้นตามรอยปะ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528: 16) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เป็นความสามารถในการบังคับควบคุมกล้ามเนื้อนิ้วมือในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมั่นคงคล่องแคล่ว

พรรณิ ช.เจนจิต (2528: 85 - 94) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก คือความสามารถในการปรับตัวที่เด็กมีทักษะการใช้มือในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ เช่น การช่วยตนเอง การแต่งกาย การทำงานต่างๆ ตลอดจนการเล่น

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึง การทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ และประสาทสัมผัส เป็นความสามารถในการบังคับควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้ประสานสัมพันธ์กับสายตา ทำให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ และช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

เด็กจะสามารถเขียนสิ่งใดได้ก็ต่อเมื่อมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสายตาทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ดีซึ่งความสามารถดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะนำไปสู่การ

เขียนในชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้การเขียนมิได้หมายถึง การเขียนตัวอักษรตามความหมายของผู้ใหญ่ เท่านั้น แต่การที่เด็กสามารถบังคับควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อและสายตาให้ขีดเขียนเส้นไปมา ในลักษณะต่างๆได้ ถือว่าเป็นความสามารถขั้นเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การเขียนที่แท้จริง(ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล, 2533: 91-92)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 101-102) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กไว้ว่า มิได้หมายถึงเพียงการเขียนตัวอักษรตามความหมายของผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็กอนุบาลเพียงการขีดเขียนไปมาก็เป็นการเขียนในขั้นเริ่มต้นแล้ว ซึ่งประโยชน์ของการเขียนก็เพื่อสื่อความและแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเป็นสื่อในการแสดงออกที่ตามองเห็น โดยต้องใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือในการบังคับควบคุมการทำงาน

ไทดีแมน และ บัทเทอร์ฟิลด์ (รัชนี รัตนา, 2533: 12 ; อ้างอิงจาก Tidyman; & Butterfield, 1951: 363-365) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่มีความสำคัญต่อการเขียน ซึ่งต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างสายตากับมือตลอดจนการควบคุมกล้ามเนื้อและแขน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความแม่นยำของการรับรู้ รูปร่าง และสัญลักษณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

ดอร์สัน (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538: 32 ; อ้างอิงมาจาก Dawson, 1957: 391-392) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มีความสำคัญต่อการเขียน การเขียนที่ดีต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตา มือ และการควบคุมกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

เกียรตวิวรรณ อมาตยกุล (2539: 64) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ไว้ดังนี้ มือของคนเราคือฐานของสมองผู้ที่ได้รับการบริหารมือมาตั้งแต่เด็กๆจะเป็นผู้ที่มีสมองดี มีความคิดฉับไว การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความคิดอันฉับไวของเด็กและในทางตรงกันข้ามเด็กที่ไม่มีความสามารถเคลื่อนไหวนิ้วมือได้คล่องแคล่วมักจะคิดอะไรเข้าไปด้วย

จรัล คำภารัตน์ (2541: 14) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กไว้ดังนี้คือ ในขณะที่เด็กกำลังลากเส้นในลักษณะขีดเขียนไปมานั้นสมองของเด็กได้จินตนาการที่ไร้ขอบเขตและทำให้กล้ามเนื้อและประสาทตามีความสัมพันธ์กัน

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญต่อเด็ก เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะนำไปสู่การเขียนในชั้นประถมศึกษาประโยชน์ของการเขียนก็เพื่อสื่อความและแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเป็นสื่อในการแสดงออกที่ตามองเห็น โดยต้องใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือในการบังคับควบคุมการทำงานมีความสำคัญต่อพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการเขียนตัวอักษรในขั้นต่อไป

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

ทฤษฎีพัฒนาการของกีเซล (ประมวล คิตคินสัน. 2524: 178-179 ; อ้างอิงจาก Gesell. 1947) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการได้กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กสามารถแบ่งออกเป็นระยะและมีขั้นตอนพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญแก่ชีวิตเพราะเป็นรากฐานของบุคคล เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่พฤติกรรมของบุคคลจะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกายได้แก่ กล้ามเนื้อ ต่อมกระดูกและประสาทต่างๆ สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลงโดยที่กีเซลได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่างๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหวทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior) เป็นความสามารถในด้านการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก (Motor Sensory Coordination) เช่น ประสานงานระหว่างตากับมือ (Eye – Hand Coordination) ซึ่งดูได้จากความสามารถด้านในการใช้มือของเด็ก (Manipulation) เช่น ในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั้นกระดิงการแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้นพฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา (Language Behavior) ประกอบด้วยวิธีการสื่อสารทุกชนิดเช่น การแสดงออกทางหน้าตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวท่าทางของร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียงและภาษาพูดเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่น

4. พฤติกรรมทางด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Behavior) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็กระหว่างบุคคลกับกลุ่มภายใต้ภาวะแวดล้อมและสภาพความเป็นจริง นับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยความเจริญของสมอง และระบบการเคลื่อนไหวประกอบ

ในส่วนที่เกี่ยวกับทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กีเซลพบว่าก่อนที่คนเราจะทำอะไรง่ายๆ เช่น หยิบอาหารใส่ปากได้นั้น มีการเรียนรู้หลายขั้น ขั้นแรกทารกใช้มือตะปบ ขั้นต่อมาจับของด้วยมือ 4 นิ้ว ติดกันกับฝ่ามือ โดยเริ่มใช้ฝ่ามือตอนใกล้ๆ สันมือ ต่อมาจะเลื่อนไปใช้กลางมือ แล้วใช้หัวแม่มือค่อยๆ เลื่อนมาจับ ขั้นสุดท้าย คือการหยิบของด้วยนิ้วหัวแม่มือกับปลายนิ้ว ยิ่งไปกว่านั้นกีเซลได้ตั้งข้อสังเกตว่าการควบคุมปฏิบัติการแห่งกล้ามเนื้อของคนเรามีพัฒนาการเริ่มจากศีรษะจรดเท้า เรียกว่า Cephalo-Caudal Sequence คือ หันศีรษะได้ก่อนชันคอ แล้วจึงคว้า คืบ นั่ง คลาน ยืน เดิน และวิ่งตามลำดับ ส่วนพัฒนาการการควบคุมปฏิบัติการกล้ามเนื้อ เริ่มจากใกล้ตัวก่อนเรียกว่า Proximodistal Sequence เช่น ที่แขนขา ทารกย่อมบังคับการเคลื่อนไหว แกว่งแขนขาได้ก่อนมือและเท้าเด็กใช้แขนค่อนก่อนมือ และใช้มือค่อนก่อนนิ้ว ดังนั้นเด็กเล็กๆ เมื่อต้องการอะไรจะคว้าไปทั้งตัว ต่อมาจึงยื่นออกไปเฉพาะแขนแล้วจึงใช้มือและนิ้วดังกล่าวถ้าจะให้เด็กเล็กๆ เขียนหนังสือมักจะได้อัตโนมัติ เพราะ

กล้ามเนื้อเมื่อยังใช้ไม่คล่อง ได้แต่วาดแขนไปกว้างๆ ต่อมาเมื่อการบังคับกล้ามเนื้อบรรลุดูดีภาวะแล้ว จึงสามารถเขียนตัวหนังสือเล็กๆ ได้เพราะสามารถบังคับกล้ามเนื้อและนิ้วได้

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กนั้น แสดงให้เห็นว่าเด็กมีพัฒนาการของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กเริ่มมาจากการเคลื่อนไหว อวัยวะในส่วนต่างๆ ที่เรียกว่ากล้ามเนื้อใหญ่ก่อนแล้วจึงค่อยๆ พัฒนาเป็นกล้ามเนื้อเล็กซึ่งจะเป็นไปตามวุฒิภาวะ และการเรียนรู้ของเด็ก โดยที่การรับรู้ด้านประสาทสัมผัสให้ทำงานประสานสัมพันธ์ได้อย่างคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อเล็ก จะอาศัยความรู้สึกและประสบการณ์ของเด็กช่วยให้ควบคุมกล้ามเนื้อเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

มอริสัน (Morrison. 1990: 290) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

อายุ 2-3 ขวบ เด็กๆ จะมีความสามารถในการจุดวางตำแหน่ง และการวาดรูปตามแบบลงบนกระดาษได้

อายุ 3 ขวบ เด็กๆ จะสามารถแยกแยะรูปร่างของสิ่งต่างๆ ได้ เช่น รูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสามเหลี่ยม เครื่องหมายกากบาท

อายุ 4-5 ขวบ ในช่วงนี้เด็กๆ สามารถวาดภาพคน สิ่งก่อสร้าง และสัตว์ได้ เมื่อเด็กโตขึ้น ทักษะการวาดภาพของเด็กจะมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น

น้อมฤดี จงพายุหะ และคณะ (2518: 106-109) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

อายุ 3 ขวบ

1. ชอบทำกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกล้ามเนื้อ เช่น กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อแขน ชอบใช้ดินสอเขียนลากเส้นหรือวาดภาพ สนใจการเล่นที่ใช้มือ เด็ก 3 ขวบจะ่วนอยู่กับการเล่นภาพตัดต่อ (Jigsaw Puzzle) เป็นเวลาติดต่อกันนานๆ

2. สามารถลากเส้นได้ดีขึ้นไม่ยุ่งเหยิงไม่ลากซ้ำๆ สร้างหอคอยได้โดยใช้แท่งลูกบาศก์ 9-10

อัน

3. สามารถม้วนกระดาษได้ตามยาวและตามกว้าง แต่ยังไม่สามารถม้วนกระดาษตามแนว

อายุ 4 ขวบ

1. สามารถเหวี่ยงแขนไปข้างหลังแล้วโยนของไปข้างหน้าได้ในวัยนี้ยังสามารถปาลูกบอลลูกเล็กๆ ขึ้นไปในอากาศได้

2. สามารถใช้ไม้ถักนิตตั้งทรงรูปได้แม่นยำแสดงถึงการทำงานประสานกันระหว่างตา กับกล้ามเนื้อที่ขึ้นและจะยึดด้วยความพอใจ

3. สามารถใส่กระดุม ถอดกระดุม และผูกเชือกทรงเท้าได้โดยง่าย

4. เขียนวงกลมได้ดีกว่าเมื่ออายุ 3 ขวบ และเขียนจากซ้ายไปขวา แต่ยังเขียนรูปสี่เหลี่ยม ขนมหยาบตามแบบไม่ได้ อย่างไรก็ตามเด็กสามารถเขียนเครื่องหมาย X ได้ดี

5. สามารถพับแผ่นกระดาษได้ 3 ครั้ง แล้วพับขวางอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งวัย 3 ขวบทำไม่ได้

อายุ 5 ขวบ

เด็กอายุ 5 ขวบ จะสามารถควบคุมการทำกิจกรรมของร่างกายได้ดีขึ้นมาก คือ

1. การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่างๆ ประสานกันดีจึงทำให้เด็ก 5 ขวบสามารถใช้เครื่องมือ ต่างๆ เช่น แปรงสีฟันในการแปรงฟัน หวี หวีผม และล้างหน้าได้ดีกว่าเด็ก 4 ขวบ ซึ่งวัย 4 ขบนั้นต้อง คอยมีผู้ใหญ่คอยดูแลความเรียบร้อยอีกทีหนึ่ง

2. สามารถลากเส้นตรงได้ดีแสดงถึงความมั่งคั่งและพัฒนาการของระบบประสาทเด็ก 5 ขวบจะลากมุมแหลม มุมป้าน หันมุมลงข้างล่างได้

3. สามารถสร้างรูปสามเหลี่ยมได้ดีพอสมควร

4. สนใจการล้างถ้วยชามช่วยมารดา

อายุ 6 ขวบ

1. มีกระดูกข้อมือ 6-7 ชิ้น

2. แต่งตัวได้เองโดยไม่ต้องการช่วยเหลือของผู้อื่น ผูกเชือกทรงเท้าได้ดี แต่บางครั้งก็ยังมีอาการอ้อยอิ่งให้เสียเวลา

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯสหประชาชาติ (2529: 23-27) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งตามความสามารถแต่ละวัยตั้งแต่ แรกเกิดถึง 6 ขบดังนี้

อายุ 3-4 ขวบ

- รู้จักแต่งตัวและเลือกเสื้อผ้าได้เอง
- เขียนรูปหัวและตัว หรืออาจจะส่วนอื่นๆ ของร่างกาย และเขียนรูปกางเกงตามแบบได้
- สามารถทำงานง่ายๆ ได้

อายุ 4-5 ขวบ

- เขียนรูปมีหัว มีตัว มีส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สำคัญๆ ได้
- เขียนรูปสี่เหลี่ยม หรือสามเหลี่ยมตามแบบได้

อายุ 5-6 ขวบ

- สามารถรับลูกบอลที่โยนมาให้จากระยะไกล 1 เมตร
- เขียนรูปมีหัวมีตัว มีขา แขน และมีมือได้

ดวงเดือน ศาสตราจารย์ (2537: 117-129) ได้สรุปพัฒนาการด้านความสามารถของกล้ามเนื้อมือของเด็กวัยต่างๆจากของกีเซลไว้ดังนี้

อายุ 3 ขวบ

- ต่อก้อนไม้ได้สูง 9 ก้อน
- ต่อก้อนไม้เป็นรูปสะพานได้
- หยิบลูกกวาดใส่ขวดได้ 10 เม็ด ในเวลา 30 วินาที
- เขียนรูปวงกลมตามแบบได้
- เขียนรูปกากบาทได้
- จัดรูปเหลี่ยมใส่ช่องทำได้ถูกต้องตามแบบ
- กินอาหารได้เองโดยไม่หกเลอะเทอะ
- รินน้ำจากเหยือกได้
- ใส่รองเท้าได้เอง
- ใส่เสื้อที่ไม่มีกระดุมได้

อายุ 4 ขวบ

- เขียนแบบวางก้อนไม้เป็นรูปประตูได้
- วาดรูปคนมีส่วนสำคัญ 2 ส่วน
- วาดรูปกากบาท
- พับกระดาษได้ 3 ทบ (ตามแบบ)
- ล้างหน้า ล้างมือ และแปรงฟันได้เอง
- ใส่เสื้อผ้าและถอดได้เอง เฉพาะชั้นนอก

อายุ 5 ขวบ

- ต่อก้อนไม้ทำขั้นบันไดได้ 2 ขั้น
- วาดรูปสามเหลี่ยมเหมือนแบบ
- แต่งตัวและถอดเสื้อผ้าได้เองโดยไม่ต้องช่วยเหลือ

อายุ 6 ขวบ

- เล่นต่อก้อนไม้ทำบันไดได้ 3 ขั้น
- วาดรูปคนมีส่วนคอ มือและใส่เสื้อผ้า

- แต่งตัวและผูกเชือกร้องเท้าได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปว่า ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจะแบ่งตามความสามารถแต่ละวัย 3- 6 ขวบจะมีพัฒนาการเป็นไปอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากการบังคับกล้ามเนื้อใหญ่ก่อนแล้วจึงจะบังคับกล้ามเนื้อเล็กได้ หรือเริ่มจากง่ายไปหายาก

2.5 การพัฒนาทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

ฟิชเชอร์ และเทอร์รี่ (Fisher; & Terry. 1977: 284) กล่าวถึง การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนที่จะเรียนเขียนไว้ดังนี้

1. การวาดรูประบายสี จัดที่ให้วาดบนพื้นหรือบนกระดาษที่ใช้ขาตั้ง เส้นต่างๆที่เด็กต้องใช้ในการเขียนอักษร เช่น เส้นตรง วงกลม หรือเส้นพื้นฐานต่างๆนั้น จะพบได้จากการวาดของเด็ก
2. การออกแบบให้เด็กได้ออกแบบเอง เช่น ลวดลายที่ขอบรูปภาพของจุดสารที่ห่อหนังสือ รูปทรงของธงกระดาษใส่ถั่ว ความคิดในการออกแบบของเด็กจะมาจากลีลาเส้นและอื่นๆ
3. ถาดทรายทำได้ง่ายและเด็กๆ จะรู้สึกสนุกสนานมากในการใช้นิ้ววาดเส้น
4. ระบายสีด้วยนิ้วมือ

แอนเดอร์สันและแลปป์ (Anderson; & Lapp.1979:102) กล่าวถึง การเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยคือ ให้เด็กฝึกฝนทักษะในการวาดรูป ระบายสี ปั้น เย็บ ถัก สาน ตัด ปะกระดาษ และเล่นของเล่น การที่เด็กได้มีโอกาสในการทำงานศิลปะจะช่วยให้เด็กได้ฝึกการประสานงานของกล้ามเนื้อเล็กได้เป็นอย่างดีด้วย การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ จัดโต๊ะ เปลี่ยนเสื้อผ้า ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เขียนภาพด้วยนิ้วมือ ปั้นดินเหนียว ถักสาน และฝึกใช้ชอล์กเขียนบนกระดานดำหรือใช้สีเขียนในกระดาษเป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี

สุมนา พานิช (2531: 24) กล่าวถึง การส่งเสริมเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยไว้ คือ การฝึกให้เด็กใช้นิ้วมือวาดภาพ ระบายสี ปั้น ตัดกระดาษ เขียนหนังสือ ทำกิจกรรมอื่นๆในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง เช่น ตัดกระดาษ รูดชิป ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 82) กล่าวถึง การส่งเสริมเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย คือ ทำได้โดยการฝึกฝนการทำงานโดยการใช้มือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา โดยให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆที่หลากหลายให้เด็กได้ฝึกฝนจากง่ายไปหายากตามความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การหยิบจับสิ่งของ การพับ ฉีก ตัด ปะกระดาษ การพิมพ์ภาพ การขยำ การร้อยลูกปัด การรูดชิป การติดกระดาษ เป็นต้น

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2544: 41-42) กล่าวถึง การเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. ให้เล่นโยน-รับลูกบอล โยน-รับห่วงยางหรือลูกช่วง
  2. ให้เล่นเกมและการละเล่นที่ใช้มือนั่งเล่นอยู่กับที่ เช่น หมากเก็บ อีตัก หมากขุม ฯลฯ
  3. ให้ใช้ไม้ขีดเขียนเล่นบนดิน ใช้นิ้วมือขีดเขียนเล่นบนทรายและชุดอุโมงค์ ก่อเจดีย์ทราย ใช้ชอล์กขีดเขียนกระดานเล่น
  4. ให้เล่นกับงานศิลปะ เช่น ให้อวดภาพระบายสีด้วยสีเทียนหรือสีไม้ ให้อวดภาพด้วยฟู่กันหรือแปรงทาสีอันเล็กๆ และใช้สีน้ำ สีฝุ่น หรือสีโปสเตอร์ ให้อวดภาพด้วยนิ้วมือด้วยแป้งมันผสมสีหรือโคลน ให้อวดภาพด้วยกาวน้ำโรยทรายสี หรือโรยด้วยขี้เลื่อยปนผสมสี หรือกาบมะพร้าวปนผสมสี ให้อวดภาพด้วยเชือกหรือหลอดด้าย ให้พิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ หรือฟองน้ำ หรือกระดาษขี้มูม หรือใบไม้ ก้านกล้วย ให้เล่นสืบนกระดาดหอยดสี เทสี เป่าสี ทับสี ลูกสี ให้ทำงานกระดาดด้วยเล่นปั้นแป้งที่ผสมสีใส่อาหาร ดินน้ำมัน ดินเหนียว ปั้นทรายผสมน้ำ ให้ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ
  5. ให้เล่นของเล่นที่ใช้มือ นิ้วมือ เช่น เล่นโทรศัพท์ เล่นเปลี่ยนเสื้อผ้าตุ๊กตา รูดซิปปิดกระดุม ผูกเชือกทรงเท้า เล่นใส่ของลงกรอบหรือใส่ของที่มีรูคล้ายของนั้น เช่น ใส่หมุดลงในช่องกระดานหมุด ใส่รูปทรงลงในกล่องหยดรูปทรง สวมลูกกลมแท่งไม้ เล่นร้อยลูกปัด เล่นเย็บผ้าบนแผ่นหนังตอกตาไก่ เล่นถักสานด้วยกระดาษเส้นหรือพลาสติกเส้น เล่นต่อไม้บล็อก ต่อเลโก้ เล่นภาพตัดต่อ เล่นกรองน้ำ เล่นก่อเจดีย์
  6. ให้เล่นเครื่องดนตรีสำหรับเด็ก เช่น เขย่าลูกแซค ตีกลอง ตีฉาบ ตีฉิ่ง ตีระนาด เป่าปี่ ตีดีด เปียโน ตีคีย์บอร์ด ฯลฯ เครื่องดนตรีเหล่านี้ทำด้วยวัสดุที่เหลือใช้ก็ได้
- จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยทำได้โดยการส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะการใช้มือในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การหยิบจับสิ่งของ การพับ ฉีก ตัด ปะกระดาษ การพิมพ์ภาพ การขยำ การร้อยลูกปัด การรูดซิปปิด การตีกระดุม และการเล่นของเล่นที่ใช้มือ นิ้วมือ เป็นต้น

2.6 การประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

Mcafee และ Leong (1994:240) กล่าวว่าในการประเมินผลพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ควรสังเกตสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

1. ความคล่องแคล่ว (Dexterity) โดยดูที่ระดับความชำนาญในการใช้มือและนิ้ว เด็กควรจะสามารถใช้นิ้วได้อย่างคล่องแคล่ว มือข้างใดข้างหนึ่งหรือนิ้วใดนิ้วหนึ่งอาจจะมี ความคล่องแคล่วมากกว่ามืออีกข้างหนึ่งหรือนิ้วอื่นๆ

2. ความอ่อนตัว (Flexibility) หมายถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวนิ้วและมือได้เต็มขีดจำกัดของการเคลื่อนไหวนั้นๆ นิ้วและมือควรจะเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควรที่จะแข็งทื่อ

3. ความถูกต้องและความสามารถควบคุม (Precision and control) เด็กควรจะสามารถควบคุมการใช้นิ้วและมือได้ ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำหนดให้ เช่น การระบายสีในภาพใหญ่และการระบายสีในภาพเล็กเป็นต้น

4. การประสานกัน (Coordination) การใช้นิ้วและมือทั้งสองข้างควรมีการประสานสัมพันธ์กัน เช่น ในการตัดกระดาษ มือข้างที่ถือกระดาษและมือข้างที่ถือกรรไกรควรทำงานประสานกัน

5. การรวมกันของการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส (Sensory perceptual integration) หมายถึงการประสานกันระหว่างการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสและการใช้นิ้วและมือเล็ก เช่น การตัดรูปภาพ การวาดรูปตามแบบหรือการวาดรูปตามรอยปะ

นภเนตร ธรรมบวร (2540: 84-85)กล่าวถึง วิธีการประเมินพัฒนาการด้านการใช้นิ้วและมือเล็กของเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

1. การสังเกต การสังเกตอาจใช้ควบคู่ไปกับแบบบันทึกพฤติกรรม โดยอาจสังเกตทักษะด้านการใช้นิ้วและมือเล็กของเด็กในขณะที่เด็กทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การวาดภาพ การปั้น การตัดกระดาษ การร้อยลูกปัด การต่อไม้บล็อก การต่อภาพตัดต่อ การเทพรายใส่ขวด เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้อาจจัดให้เด็กได้ลงมือกระทำในสถานการณ์เหมือนให้เด็กเล่นตามธรรมชาติ จากนั้นทำการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมว่าเด็กมีพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อมือเล็กและประสาทสัมผัสเป็นอย่างไร

ตัวอย่างแบบบันทึกพัฒนาการด้านการใช้นิ้วและมือเล็กของเด็กวัย 4-5 ขวบ

- ตัดกระดาษด้วยกรรไกรตามใจชอบ
- การวาดรูปตามรอยปะโดยใช้สีเทียน
- การเทน้ำใส่ขวดโดยไม่หก
- การรูดซิปป
- การผูกเชือกทรงเท้า
- การร้อยลูกปัด
- การลากเส้นระหว่างเส้นขนาน

2. การใช้แฟ้มผลงานเด็ก การประเมินพัฒนาการด้านการใช้นิ้วและมือเล็กและประสาทสัมผัสของเด็กได้โดยจากผลงานที่เด็กทำขึ้น ผลงานดังกล่าวได้แก่ การวาดรูประบายสี การวาดภาพตามแบบ การติดกระดาษ การรูดซิปป การผูกเชือกทรงเท้า การร้อยลูกปัด การใช้กรรไกรตัดตามแนวเส้นที่กำหนด

3. การสัมภาษณ์ ผู้ดูแลผู้ปกครอง อาจพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่บ้านว่า สามารถทำได้มากน้อยเพียงใด เช่น การแต่งตัว การติดกระดุม การใส่และถอดรองเท้า การใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหาร

4. การใช้แบบทดสอบชนิดต่างๆ ซึ่งมีทั้งชนิดที่ครูสร้างขึ้นเองและแบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่ใช้ประเมินพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัสส่วนมากจะเป็นแบบทดสอบที่ให้เด็กลากเส้นชนิดต่างๆ หรือวาดรูปตามแบบ

แมคคาฟี และ ลีออง (นภเนตร ธรรมบวร.2540: 83-84; อ้างอิงจาก McAfee; & Leong. 1994: 240) กล่าวว่าในการประเมินผลความสามารถของกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กควรสังเกตสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความคล่องแคล่ว (Dexterity) โดยดูที่ระดับความชำนาญในการใช้มือและนิ้ว เด็กควรจะใช้นิ้วได้อย่างคล่องแคล่ว มือข้างใดข้างหนึ่งหรือนิ้วข้างใดข้างหนึ่งอาจมีความคล่องแคล่วมากกว่ามืออีกข้างหนึ่งหรือนิ้วอื่น ๆ

2. ความอ่อนตัว (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวนิ้วและมือได้เต็มขีดจำกัดการเคลื่อนไหวนั้นๆ นิ้วและมือควรจะเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วไม่ควรจะแข็งทื่อ

3. ความถูกต้องและความสามารถในการควบคุม (Precision and control) เด็กควรจะควบคุมการใช้กล้ามเนื้อนิ้วและมือได้ ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำหนดให้ เช่น การระบายสีในภาพใหญ่และการระบายสีในภาพเล็ก เป็นต้น

4. การประสานกัน (Coordination) การใช้กล้ามเนื้อนิ้วและมือทั้งสองข้างควรมีการประสานสัมพันธ์กัน เช่น ในการตัดกระดาษมือข้างที่ถือกระดาษและมือข้างที่ถือกรรไกรควรทำงานประสานกัน เป็นต้น

5. การรวมกันของการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส (Sensory perceptual integration) หมายถึง การประสานกันระหว่างการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสและการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การตัดรูปภาพ การวาดรูปตามแบบหรือการวาดรูปตามรอยปะ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526: 126) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลความสามารถด้านกล้ามเนื้อมือ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เช่น การตัดกระดาษ การเขียนเส้นตรงระหว่างเส้น 2 เส้น ที่อยู่ห่างกันประมาณ $\frac{1}{4}$ นิ้ว การพับกระดาษ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย นั้นควรสังเกตด้านความคล่องแคล่ว ความอ่อนตัว ความถูกต้องและความสามารถในการควบคุม การใช้กล้ามเนื้อนิ้วและมือทั้งสองข้างควรมีการประสานสัมพันธ์กัน การประสานกันระหว่างการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสและการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และนำกิจกรรมมา

วรรณิ์ อยู่คง (2547:55) ได้ศึกษาความสามารถของกล้ามเนื้อมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการปั้น ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยก่อนที่ได้รับกิจกรรมการปั้นมีความสามารถของกล้ามเนื้อมือก่อนการทดลองทำกิจกรรมการปั้นอยู่ในระดับต่ำและหลังการทดลองทำกิจกรรมการปั้นเปลี่ยนเป็นระดับสูง

2. เด็กปฐมวัยก่อนที่ได้รับกิจกรรมการปั้นมีความสามารถของกล้ามเนื้อมือหลังการทดลองสูงกว่าการทดลองทำกิจกรรมการปั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก พบว่าเด็กที่มีอายุมากกว่ามีวุฒิภาวะมากกว่าจะเขียนรูปได้เร็วและง่ายกว่าเด็กที่มีอายุน้อย การเพิ่มความสามารถในการใช้มือจะนำไปสู่การจับลูกบอล และสิ่งอื่นรวมทั้งการเขียนได้ดีขึ้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระ และกิจกรรมการปั้นนั้นมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี ยังมีกิจกรรมอื่นอีกหลายอย่างที่สามารถเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เพื่อทดลองใช้กับเด็กในกิจกรรมการเล่น และทำการศึกษาว่าเมื่อเด็กได้เล่นของเล่นเสริมทักษะแล้วมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กดีขึ้นหรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) สังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

จากรูปแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในลักษณะ ร้อย ผูก แกะ ตึง พลิก เลื่อนรูด ต่อ และนำไปทดลองกับเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) สังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 12 คน จากการประเมินผลพัฒนาร่างกายด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่ สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย (อบ.2/2) ด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมเด็กขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท เพื่อประกอบการศึกษาวิจัย

1. ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และคู่มือการใช้ 6 ชุด ที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น จากการสรุปแบบประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบของของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กจากผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

3. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

1. ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 4-5 ปี การจัดกิจกรรมการเล่นและ สื่อกับการพัฒนาเด็ก

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการผลิตของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย และของเล่นเสริมทักษะที่ใช้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานอันเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามขอบเขตเนื้อหา

1.3 จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกิจกรรมการเล่นและ สื่อกับการพัฒนาเด็ก ที่เหมาะแก่การส่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยแบ่งออกเป็น 6 ชุด ประกอบด้วยลักษณะ ร้อย ผูก แกะ ดึง พลิก เลื่อนรูด ต่อ นำมาออกแบบเป็นของเล่นเสริมทักษะ

1.4 ดำเนินการสร้างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยและคู่มือการใช้ของเล่น โดยทำการออกแบบร่าง (Sketch) ของเล่นเป็น 6 ชุด ตามลักษณะและวิธีการเล่นซึ่งมุ่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยเป็นหลัก ดังนี้ คือ

1.4.1 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เลขดีจิตรอล)

1.4.2 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (สวนดอกไม้)

1.4.3 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต้นไม้)

1.4.4 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต่อเส้นสร้างภาพ)

1.4.5 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ร้อยถักสาน)

1.4.6 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเรา)

เกณฑ์การแปลผล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้การแบ่งคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	แปลความ
4.50 – 5.0	ระดับดีมาก
3.50 – 4.49	ระดับดี
2.50 – 3.49	ระดับพอใช้
1.50 – 2.49	ระดับปรับปรุง
1.00 – 1.49	ระดับใช้ไม่ได้

1.6 ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบร่างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กทั้ง 6 ชุด และให้มีการนำไปพัฒนาเป็นภาพการออกแบบเสมือนจริง 3 มิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.7 ทำผลิตภัณฑ์ (Prototypes) ของของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

1.8 นำของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) จำนวน 12 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย แล้วปรับปรุงอีกครั้งให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. แบบประเมินพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก การสังเกต และการบันทึก

2.2 ศึกษาแบบบันทึกการสังเกตเพื่อเป็นแนวทางในการสังเกตการประเมินทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ แบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่ สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียน ระดับปฐมวัย และแบบบันทึกการประเมินทักษะกล้ามเนื้อเล็กของ ตรีดาว รองสวัสดิ์ (2549)

2.3 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาจัดเป็นรายการประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแยกเป็นทักษะ ดังนี้

1) ทักษะการวาดภาพระบายสี	จำนวน	4	ข้อ
2) ทักษะการใช้มือ	จำนวน	2	ข้อ

3) ทักษะการใช้สายตา	จำนวน	2	ข้อ
4) ทักษะการปั้นดินน้ำมัน	จำนวน	2	ข้อ
5) ทักษะการตัดกระดาษด้วยกรรไกร	จำนวน	5	ข้อ

2.4 นำแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยประเมิน พิจารณาปรับปรุงคัดลอกให้เหมาะสมในด้านรายการประเมิน วิธีการประเมิน และวิธีการให้คะแนน จำนวน 3 ท่าน

- 1) อาจารย์จิรัชมา สุวรรณวาทีน อาจารย์ประจำ โรงเรียนบ้านประตง
(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว)
อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
- 2) อาจารย์สมเกียรติ โกกิละนันท์ อาจารย์ประจำโรงเรียนบ้านประตง
(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว)
อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
- 3) อาจารย์นิภา ม่วงหวาน อาจารย์ประจำ โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

เกณฑ์การประเมินระดับทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจากคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนามาจากแบบประเมินของตรีดาว รongสวัสดิ์ (2549) เป็นดังนี้

คะแนน	11 – 15	ระดับดี
คะแนน	6 – 10	ระดับพอใช้
คะแนน	0 – 5	ระดับปรับปรุง

2.5 นำแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบประเมินสมบูรณ์

2.6 นำแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) จำนวน 12 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วจัดทำแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

3. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับกิจกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกิจกรรมการเล่นและ สื่อกับการพัฒนาเด็ก ที่เหมาะแก่การส่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยแบ่งออกเป็น 6 ชุด ประกอบด้วยลักษณะ แกะ แปะ ถัก ร้อย รูด ผูก ตัด เกี่ยว ดังนี้

ตาราง 6 รายการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ใน 8 สัปดาห์

สัปดาห์	วันที่ 1 อังคาร	วันที่ 2 พุธ	วันที่ 3 พฤหัสบดี
1	เลขดิจิตอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
2	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยसान
3	เลขดิจิตอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
4	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยसान
5	เลขดิจิตอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
6	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยसान
7	เลขดิจิตอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
8	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยसान

3.3 ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียน และประเมินผลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 กิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนที่ระบุถึงกิจกรรมต่างๆที่จัดไว้ให้เด็กในแต่ละวัน

3.3.2 จุดประสงค์ เป็นผลสัมฤทธิ์ที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติตามกิจกรรมจนบรรลุเป้าหมาย

3.3.3 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3) อาจารย์อินทิรา นิทาน อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อ
การเรียนรู้ และการประเมินผล

3.4 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ที่
ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) จำนวน
12 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่น
เสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ซึ่งมีหลักดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กจากการสังเกตและจัดบันทึกพฤติกรรมเด็ก
ขณะที่ทำกิจกรรมโดยให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนของสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียน
ระดับปฐมวัย (อบ.2/2) ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

2. เก็บข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากการสังเกต
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยให้คะแนนพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กตามกฎเกณฑ์การให้
คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นเวลา 8 สัปดาห์
จากการสังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยให้คะแนนพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กตาม
กฎเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เมื่อสิ้นสุดในแต่ละสัปดาห์นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานทุก
ด้านเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เล่นของเล่นเสริมทักษะ ช่วงระยะเวลา 8 สัปดาห์

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการ
ทดลอง แบบ Randomized One Group Pretest – Desing (ล้วน สายยศ และอังศนา สายยศ.
2538: 219-230)ตามตารางดังนี้

ตาราง 7 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	X	แทน การจัดการกระทำ (Treatment)
	T ₁	แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pre - Test) โดยการใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
	T ₂	แทน การทดสอบหลังทำการทดลอง (Post - Test) โดยการใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
	ER	แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
3. ประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (Pre - Test)

เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เก็บคะแนนทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคะแนนทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กภายหลังการทดลอง(Post - Test)

4. ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดีกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กประเภทแปะ ถัก ร้อย วันละ 50 นาที ในช่วงเวลา 09.00 – 09.50 น.ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 24 มีนาคม 2554 รวม 24 ครั้ง จนถึงสิ้นสุดการทดลอง ดังแสดงในตาราง.....

ตาราง 8 แสดงวัน และกิจกรรมที่ทำการทดลอง

การจัดกิจกรรม	ระยะเวลาที่ทำการทดลอง	วันที่ทำการทดลอง	เวลา
ประเมินก่อนทำการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	1 สัปดาห์ก่อนการทดลอง	วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี	09.00 – 09.50 น.
กิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	8 สัปดาห์	วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี	09.00 – 09.50 น.
ประเมินหลังทำการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	1 สัปดาห์	วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี	09.00 – 09.50 น.

5. ทำการประเมินภายหลังการทดลอง(Post - Test) ด้วยแบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กชุดเดิม

6. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบ Wilcoxon Matched – Pairs signed – Rank Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 79)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	X	แทน	คะแนนของนักเรียนแต่ละคน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของแบบประเมินกล้ามเนื้อเด็กของเด็กปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาจะต้องพิจารณาข้อสอบของแบบประเมินที่สร้างขึ้นนั้นได้สอดคล้องตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ ถ้าแน่ใจว่าตรง จะทำเครื่องหมายในช่อง “+1” ถ้าแน่ใจว่าไม่ตรง จะทำเครื่องหมายในช่อง “-1” และถ้าไม่แน่ใจว่าตรงหรือไม่ จะทำเครื่องหมายในช่อง “0” จากนั้นนำค่าการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC โดยใช้สูตรของ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539:249; อ้างอิงจาก Rowinelli; & Hamibeton, 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลการศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ให้แก่นักออกแบบ ครู อาจารย์ บุคคลากรในหน่วยงานสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ความสามารถด้านของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ของเล่นเสริมทักษะ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาของเล่นเสริมทักษะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ของเล่นที่ฝึกประสาทสัมผัสและพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก ต้องเป็นของเล่นที่เข้ตอ ตอก ร้อย บัก เย็บ ผูก เกี่ยว รูด เป็นของเล่นที่เด็กได้ กำ บีบ เขย่า เคาะ ดึง ผลัก เลื่อน ลาก เช่น ภาพต่อ (Puzzles) และของเล่นประเภทเชือก ของเล่นประเภทเรียงลำดับ (Stacking toys) มักได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสตาเรียงสิ่งของ โดยใช้ขนาดและสีเป็นหลักจากขนาดเล็กที่สุดที่ไปสู่ขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งของเล่นชนิดนี้จะ

ช่วยสอนให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับการเรียงลำดับ และเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างมือและตาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งยังฝึกการเรียนรู้ทางด้านลำดับก่อนหลัง และของเล่นสำหรับวัยเด็กตอนต้น หรือวัยก่อนเข้าโรงเรียน (Pre-School Toys) อายุ ระหว่าง 3 – 5 ปี ต้องมีลักษณะที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อย่อย ช่วยการประสานกันของประสาทสัมผัสรับรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้ภาษา ความคิด และจินตนาการสามารถเล่นได้มากกว่า 1 คนขึ้นไปโดยผู้เล่นอาจเล่นคนเดียว หรือเล่นร่วมกับผู้อื่นก็ได้ มีความละเอียดอ่อนทั้งวัสดุที่ใช้ทำ หรือวิธีการเล่น เช่น ของเล่นไม้ ของเล่นที่ผลิตจากผ้า หรือวัสดุปลอดภัย สารพิษเป็นของเล่นที่มีกิจกรรมให้เด็กกระทำเพื่อให้เกิดทักษะนั่นเอง

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ที่เกี่ยวกับของเล่นเสริมทักษะที่ใช้ในสถานศึกษา ผู้วิจัยทำการคัดเลือกลักษณะของเล่นและกิจกรรมการเล่น ที่เหมาะแก่การส่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยแบ่งออกเป็น 6 ชุด ประกอบด้วยลักษณะ ร้อย ผูก แกะ ดึง พลิก เลื่อนรูด ต่อ นำมาออกแบบเป็นของเล่นเสริมทักษะ ดังนี้

1. ดำเนินการสร้างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยและคู่มือการใช้ของเล่น โดยทำการออกแบบร่าง (Sketch) ของเล่นเป็น 6 ชุด ตามลักษณะและวิธีการเล่นซึ่งมุ่งเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยเป็นหลัก ดังนี้ คือ

- 1.1 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เลขดิจิตตอล)
- 1.2 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (สวนดอกไม้)
- 1.3 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต้นไม้)
- 1.4 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ต่อเส้นสร้างภาพ)
- 1.5 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ร้อยถักสาน)
- 1.6 ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (ตัวเรา)

2. นำแบบร่าง (Sketch) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 6 ชุด เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยใช้แบบประเมินด้านการออกแบบของเล่นเด็กปฐมวัย เพื่อหาคุณสมบัติของของเล่นที่ดี จำนวน 3 ท่าน คือ

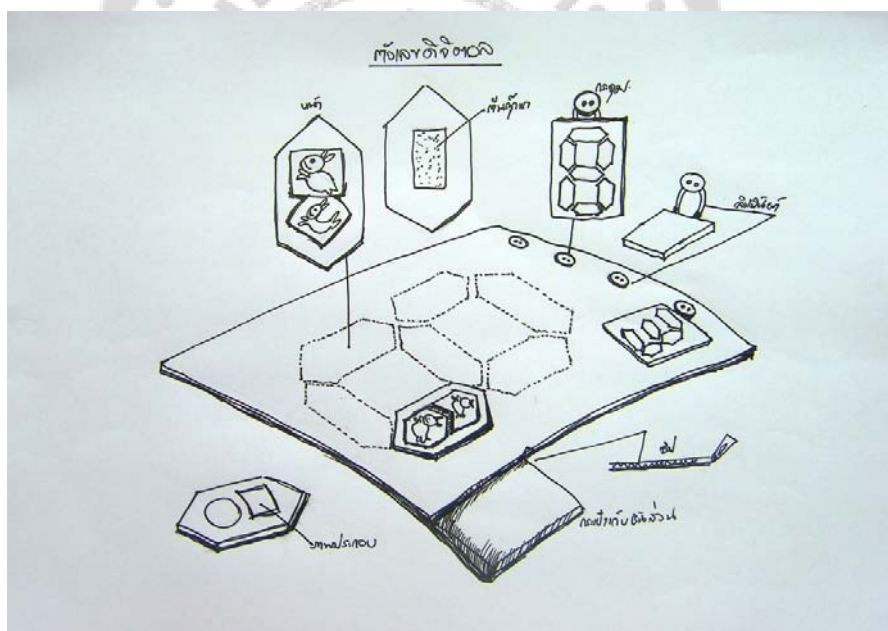
1) นายแพทย์ธวัช คงคาลัย	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสอยดาว
	อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2) นางรัชนี ติตตาดี	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
	ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
	ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว
	จังหวัดจันทบุรี

- 3) อาจารย์จิรัชมา สุวรรณวาทีน   อาจารย์ประจำ โรงเรียนบ้านประตง
 (ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว)
 อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินแบบร่าง (Sketch) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในประเด็นดังต่อไปนี้

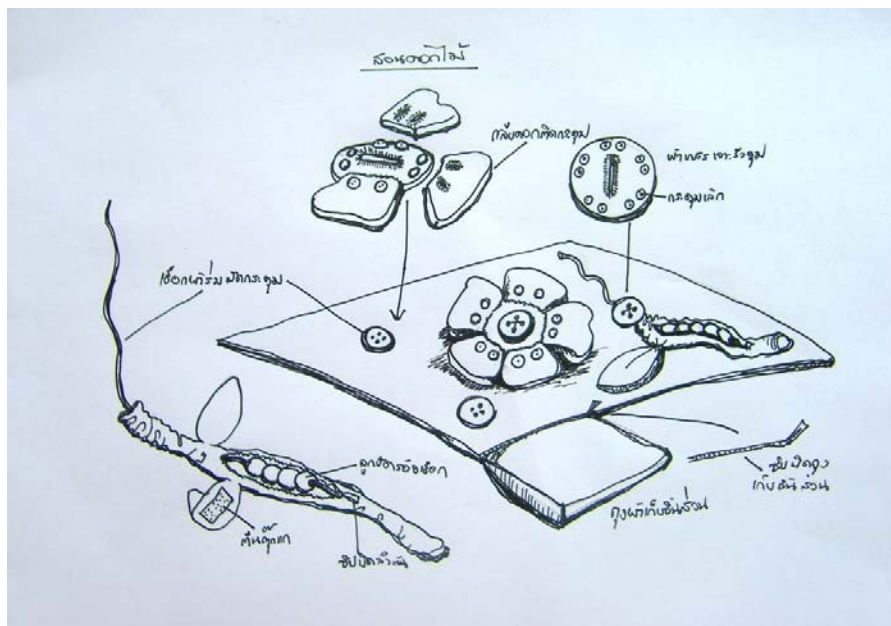
- 1) ด้านการออกแบบ
- 2) ด้านวัสดุ
- 3) ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน
- 4) ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น
- 5) ด้านการบำรุงรักษา

แบบร่างที่ 1

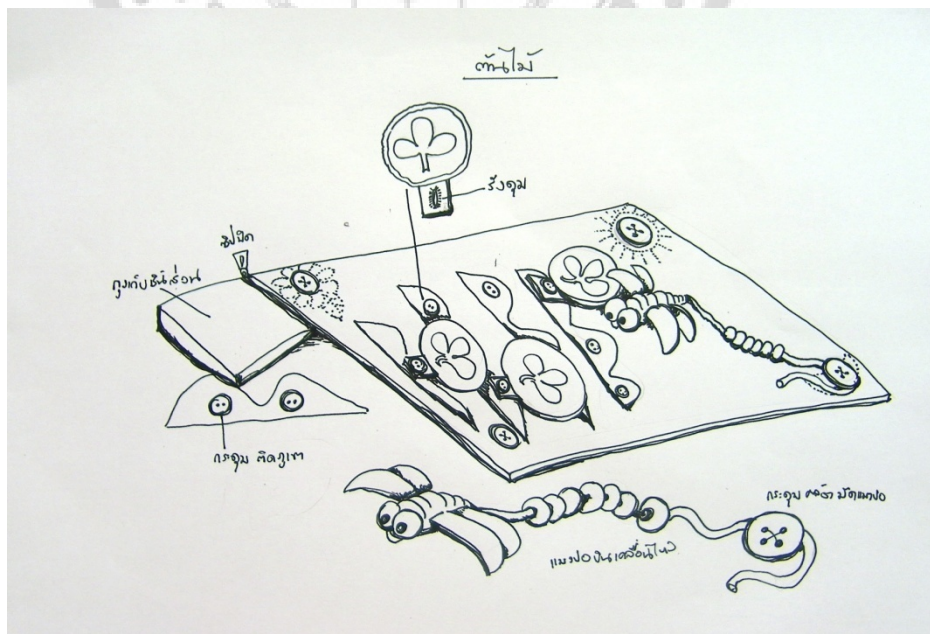
ภาพประกอบ 1 แบบร่าง 1 (Sketch Desing) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เลข
 ดิจิตอล)

แบบร่างที่ 2

ภาพประกอบ 2 แบบร่าง 2 (Sketch Desing) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็ก (สวนดอกไม้)

แบบร่างที่ 3

ภาพประกอบ 3 แบบร่าง 3 (Sketch Desing) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็ก (ต้นไม้)

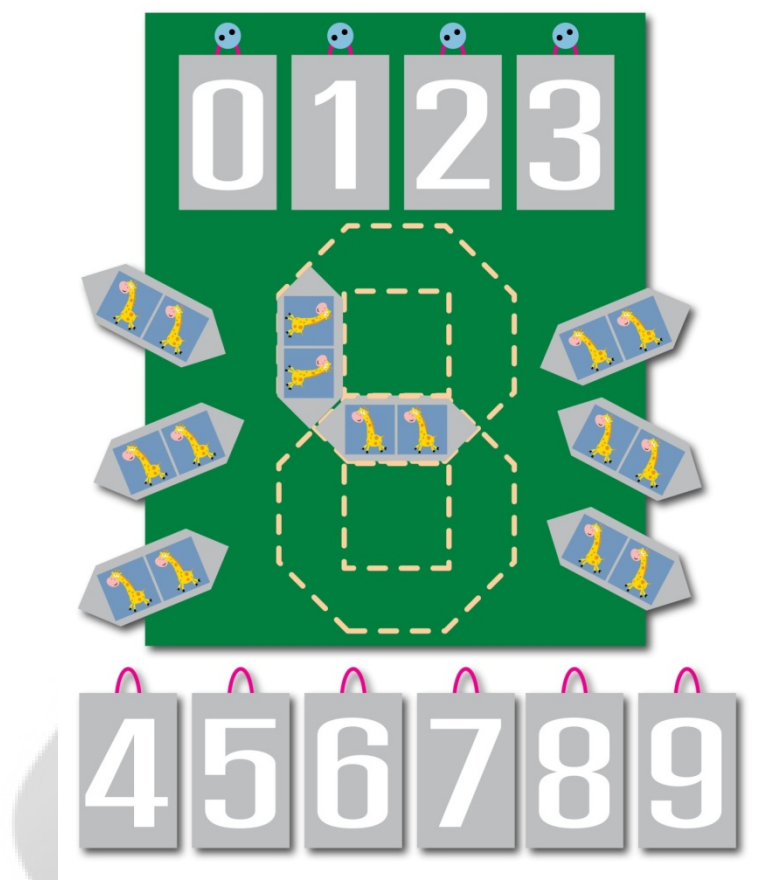
แบบร่างที่ 6

ภาพประกอบ 6 แบบร่าง 6 (Sketch Desing) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ำมเนื้อเล็ก (ตัวเรา)

2. ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบร่างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ำมเนื้อเล็กทั้ง 6 ชุด และให้มีการนำไปพัฒนาเป็นภาพการออกแบบเสมือนจริง 3 มิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีรายละเอียดดังแสดงในภาพประกอบ 7-12

การพัฒนาแบบร่างที่ 1

ภาพประกอบ 7 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดตัวเลขดิจิทัล

ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 1

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นไม้ลักษณะแบบสวมลงทั้งหมดไม้

ด้านวัสดุ ทำจากพรมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ตัวเลข ขนาด 5x8 นิ้ว รูปทรงเรขาคณิต สี
 ใช้งาน เขียว น้ำตาล ตัวเลขทำจากตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบกดพลิกดึงและเกี่ยวเกาะวัสดุกระดุม
 ไม้

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าสั่งสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะกดยึดชิ้นส่วนตามแบบการเนาเส้นไหม

ด้านการบำรุงรักษา ซักทำความสะอาดได้

การพัฒนาแบบร่างที่ 2

ภาพประกอบ 8 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดสวนดอกไม้

ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 2

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นชุดฝึกแต่งตัว

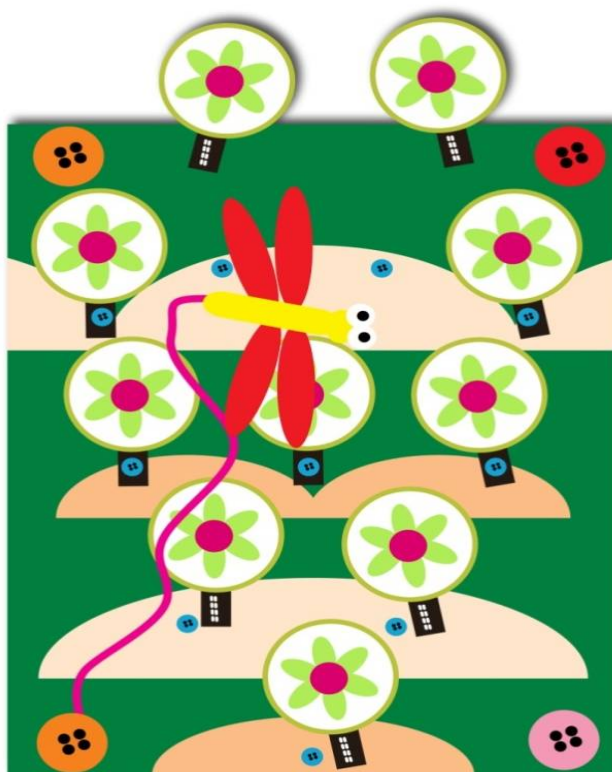
ด้านวัสดุ ทำจากพรอมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ดอกไม้ทำจากผ้าสักหลาด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 นิ้ว กระจุดไม้ ลูกบิดไม้ พลาสติก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1-5 ซม. เชือกผ้าร่ม มีรูปทรงเรขาคณิต และธรรมชาติ สีฉูดฉาด เขียว น้ำตาล ชมพู ส้ม ฟ้ำ ไข่มุกและลำต้น ติดตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบกดพลิกตั้งและเกี่ยวเกาะวัสดุกระจุด

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าส่งสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะกดชิ้นส่วนตามอิสระบนพื้นแบบ และประกอบกลีบดอกเข้ากับเกสรดอกไม้

ด้านการบำรุงรักษา ซักทำความสะอาดได้

การพัฒนาแบบร่างที่ 3

ภาพประกอบ 9 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดต้นไม้

ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 3

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นชุดฝึกแต่งตัว ร้อยลูกปัด การจำแนกของเล่น และ กด กำ บีบ

ด้านวัสดุ ทำจากพรมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ลำต้นไม้ทำจากผ้าสักหลาด พุ่มใบจากผ้าสำลี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ตัวแมลงขนาด 5 นิ้ว เคลื่อนไหวได้อิสระในลักษณะการเล่น กระดุมไม้ พลาสติก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1- 5 ซม. เชือกฝ้ายกำมะหยี่ มีรูปทรงเรขาคณิต และ ธรรมชาติ สีชิ้นงาน เขียว น้ำตาล ชมพู ส้ม ฟ้า ใม่และลำต้น ติดตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบกด พลิกดึงและเกี่ยวเกาะวัสดุกระดุม

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าช้างสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะกดชิ้นส่วนตามอิสระบนพื้นแบบ ลำต้นติดกระดุมกับพื้นภูเขา

ด้านการบำรุงรักษา ซักทำความสะอาดได้

การพัฒนาแบบร่างที่ 4

ภาพประกอบแบบ 10 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดต่อเส้นสร้างภาพ

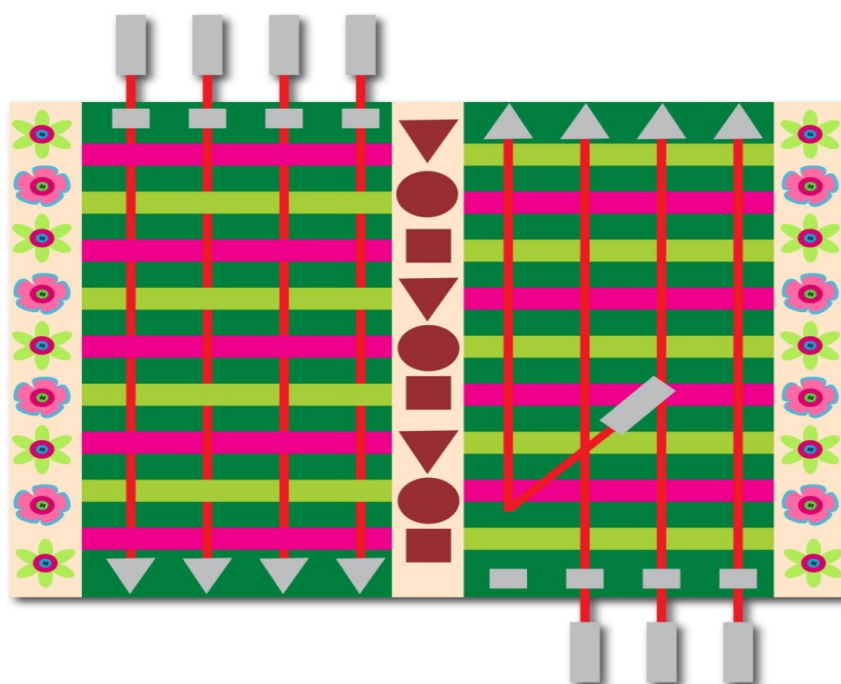
ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 4

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นชุดฝึกแต่งตัว ร้อยลูกปัด และ กด กำ ปีบ พลิก
 ด้านวัสดุ ทำจากพรมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ชิ้นส่วนทำจากผ้าสักหลาด ชิ้นส่วนตกแต่ง
 จากผ้าสำลี เคลื่อนไหวได้อิสระในลักษณะการเล่น เชือกฟ้าย้อมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. มีรูปทรง
 เรขาคณิต และธรรมชาติ สีชิ้นงาน เขียว น้ำตาล ชมพู ส้ม ฟ้า ชิ้นส่วน ติดตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบ
 กดพลิกตึงและเกี่ยวเกาะวัสดุกระดุม

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าข้างสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะกดชิ้นส่วนตามอิสระบนพื้นแบบ ด้านการ
 บำรุงรักษา ชักทำความสะอาดได้

การพัฒนาแบบร่างที่ 5

ภาพประกอบ 11 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดร้อยถักสาน

ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 5

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นชุดฝึกแต่งตัว ร้อยลูกปัด และ กัด กำ บีบ พลิก

ด้านวัสดุ ทำจากพรมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว เชือกสาน และเข็มร้อยทำจากไม้หุ้มผ้า

ลายสานทำจากผ้าสักหลาด ชิ้นส่วนตกแต่งจากผ้าสำลี เคลื่อนไหวได้อิสระในลักษณะการเล่น เรียนรู้
รูปทรงเรขาคณิต และธรรมชาติสามารถแกะ แปะ กัด ประกอบชิ้นงานได้ สีที่ใช้ เขียว น้ำตาล ชมพู ส้ม
ฟ้า ชิ้นส่วน ตัดตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบกดพลิกดึงและเกี่ยวเกาะวัสดุกระดุม

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าส่งสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะสอดเข็มร้อยไปตามอิสระบนพื้นแบบ

ด้านการบำรุงรักษา ซักทำความสะอาดได้

การพัฒนาแบบร่างที่ 6

ภาพประกอบ 12 ภาพผลงานการออกแบบของเล่นเสริมทักษะชุดตัวเรา

ลักษณะของของเล่นในแบบร่างที่ 6

ด้านการออกแบบ แนวความคิดจากของเล่นชุดฝึกแต่งตัว ร้อยลูกปัด และ กด กำ ปีบ พลิก

ด้านวัสดุ ทำจากพรมปูพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ชิ้นส่วนของร่างกายและเสื้อผ้าทำจาก

ผ้าสักหลาด สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นได้ทั้งเด็กหญิงเด็กชาย ชิ้นส่วนตกแต่งจากผ้าสำลี เคลื่อนไหวได้

อิสระในลักษณะการเล่น เรียนรู้สิ่งรอบตัวเรา และธรรมชาติสามารถแกะ แปะ กด ประกอบชิ้นงานได้

สีที่ใช้ เขียว น้ำตาล ชมพู ส้ม ฟ้า ชิ้นส่วน ติดตีนตุ๊กแกสำหรับการเล่นแบบกดพลิกดึงและเกี่ยวเกาะ

วัสดุกระดาษ

ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน มีกระเป๋าข้างสำหรับเก็บชิ้นส่วน

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น มีลักษณะกด ติดชิ้นส่วนต่างๆได้อิสระบนพื้นแบบ

ด้านการบำรุงรักษา ซักทำความสะอาดได้

3. ทำผลิตภัณฑ์ (Prototypes) ของของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 1

ภาพประกอบ 13 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดตัวเลขดิจิทัล

ลักษณะของของเล่น

ตัวเลขดิจิทัลเป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ทำตัวเลขขนาด 5x8 นิ้ว ผ้าสำลีสัตว์ ตีนตุ๊กแกติดลอก โหมพรมเดินขอบแยกชิ้นส่วน ลิปบิ้นผ้าติดคล้องกับ กระดุมไม้

วัสดุและส่วนประกอบ

ตัวเลขดิจิทัลเป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกผ้าร่ม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซิป	9. ไม้	12. โหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 2

ภาพประกอบ14 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดสวนดอกไม้

ลักษณะของของเล่น

สวนดอกไม้เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลีเกสรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ผ้าสักหลาดกลีบดอกขนาด 3.5x2.5 นิ้ว ลำต้นขนาด 15 นิ้ว ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลัง และใบ เชือกฟ้าย้อมรูดดึงเคลือบย้วยลำต้น ซิปกลางลำต้นรูดขึ้นลง ลูกบิดเขี่ยไปตามทิศทาง กระจดขนาด 0.5-2 นิ้ว สำหรับกลัดติดกลีบดอกไม้

วัสดุและส่วนประกอบ

สวนดอกไม้เป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระจด
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกฟ้าย้อม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซิป	9. ไม้	12. ไหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 3

ภาพประกอบ15 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดต้นไม้

ลักษณะของของเล่น

ต้นไม้เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลีพุ่มใบและลำต้นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้วและร้อยถักเชือก ผ้าสักหลาดภูเขาและตัวสัตว์ ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลัง พุ่มใบตัวสัตว์ ลูกบิดเชื่อมสนั้มผ้า กระจดุมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 - 2 นิ้ว สำหรับกักตติคค้องเชือกเคลื่อนย้ายสัตว์และต้นไม้

วัสดุและส่วนประกอบ

ต้นไม้เป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระจดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกผ้าร่วม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซีป	9. ไม้	12. ไหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 4

ภาพประกอบ 16 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดต่อเส้นสร้างภาพ

ลักษณะของของเล่น

ต่อเส้นสร้างภาพ(ปลา) เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้วและพื้นตัวเลขทรงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้ว ตัวเลขทำจากผ้าสำลี เชือกผ้าร่มขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งต่างๆและห่วงร้อยเชือก ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลังปะการัง

วัสดุและส่วนประกอบ

ต่อเส้นสร้างภาพ(ปลา) เป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระจดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกผ้าร่ม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซีป	9. ไม้	12. ไหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 5

ภาพประกอบ17 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดร้อยถักสาน

ลักษณะของของเล่น

ร้อยถักสาน เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลี ประดิษฐ์เส้นสานและเข็มร้อยถักทอ. ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งต่างๆและห่วงร้อยเชือก ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลังรูปทรงเรขาคณิตต่างๆ ใยเคราะห์ใช้สำหรับเพิ่มปริมาณความหนาของไม้จับ

วัสดุและส่วนประกอบ

ร้อยถักสาน เป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระจดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกผ้ารวม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ชิป	9. ไม้	12. ไหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะ 6

ภาพประกอบ 17 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดตัวเรา

ลักษณะของของเล่น

ตัวเรา เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลี ตัดเย็บเสื้อผ้า ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งต่างๆ ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลัง โยเคราะห์ที่ใช้สำหรับเพิ่มปริมาณความหนาของอวัยวะร่างกาย

วัสดุและส่วนประกอบ

ตัวเรา เป็นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกพาร่ม	8. ตีนตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซีป	9. ไม้	12. ไหมพรม

ผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ17 ภาพผลิตภัณฑ์ (Prototype) ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ลักษณะของการเก็บของเล่น

การเก็บ เป็นลักษณะของการเก็บแบบม้วนพับขึ้นส่วนพื้น และขึ้นส่วนเล็กมีถุงเก็บด้านใน ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าฝ้าย สำหรับห่อหุ้มพื้นพรมขึ้นงาน มีขนาด 26x36 นิ้ว มีสายสะพายง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและเก็บ

วัสดุและส่วนประกอบ

ตัวเรา เป็นการเก็บของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในกระเป๋า ดังนี้

1. ผ้าพรม
2. ผ้าฝ้าย
3. กระดุม

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการ
ใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความ
รู้ความสามารถด้านของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
ผู้วิจัยแสดงผลในรูปแบบของตารางและอธิบายผลประกอบ การนำเสนอการประเมินใน
ภาพรวมของการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความ
คิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรวม

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการประเมิน
1. ด้านการออกแบบ	5	0.00	ดีมาก
2. ด้านวัสดุ	4.67	0.39	ดีมาก
3. ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.67	0.39	ดีมาก
4. ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น	4.89	0.19	ดีมาก
5. ด้านการบำรุงรักษา	4.78	0.19	ดีมาก
ภาพรวม	4.8	0.23	ดีมาก

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ
เล็กของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือด้าน
การออกแบบมีค่าเฉลี่ย 5 ด้านวัสดุมีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานมีค่าเฉลี่ย
4.67 ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นมีค่าเฉลี่ย 4.89 ด้านการบำรุงรักษามีค่าเฉลี่ย 4.78 จึง
สามารถสรุปได้ว่าการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมี
คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความคิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้านการออกแบบ

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการประเมิน
ด้านการออกแบบ			
1. ขนาด ชิ้นส่วน รูปทรง และสี มีความเหมาะสม	5	0.00	ดีมาก
2. มีความเหมาะสมกับอายุ ความสามารถของเด็กปฐมวัย และส่งเสริมการเรียนรู้	5	0.00	ดีมาก
3. มีประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก	5	0.00	ดีมาก
ภาพรวม	5	0.00	ดีมาก

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในรายการออกแบบด้าน ทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือด้านการออกแบบขนาด ชิ้นส่วน รูปทรง และสี มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 5 ด้านการออกแบบมีประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กมีความเหมาะสมกับอายุ ความสามารถของเด็กปฐมวัย และส่งเสริมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 5 ด้านการออกแบบมีประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กมีค่าเฉลี่ย 5 จึงสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความคิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้านวัสดุ

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
ด้านวัสดุ			
1. วัสดุที่ใช้ผลิตมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	4.33	0.58	ดีมาก
2. มีความทนทาน ประหยัด และปลอดภัย	4.67	0.58	ดีมาก
3. วัสดุในการผลิตมีภายในประเทศสามารถหาซื้อได้	5	0.00	ดีมาก
ภาพรวม	4.67	0.39	ดีมาก

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในรายด้านวัสดุ ทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือ ด้านวัสดุที่ใช้ผลิตมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ย 4.33 วัสดุมีความทนทาน ประหยัด และปลอดภัยมีค่าเฉลี่ย 4.67 วัสดุในการผลิตมีภายในประเทศสามารถหาซื้อได้มีค่าเฉลี่ย 5 จึงสามารถสรุปได้ว่าวัสดุของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความคิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการประเมิน
ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน			
1. เด็กเล่นร่วมกันได้ ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม	4.33	0.58	ดีมาก
2. ชิ้นส่วนมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากแก่ผู้เล่น และสามารถเล่นของเล่นได้อย่างต่อเนื่อง	4.67	0.58	ดีมาก
3. สามารถแปลงรูปแบบได้หลายอย่าง	5	0.00	ดีมาก
ภาพรวม	4.67	0.39	ดีมาก

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในรายด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน ทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือ ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานเด็กสามารถเล่นร่วมกันได้ ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.33 ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานชิ้นส่วนมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากแก่ผู้เล่น และสามารถเล่นของเล่นได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานสามารถแปลงรูปแบบได้หลายอย่าง มีค่าเฉลี่ย 5 จึงสามารถสรุปได้ว่าด้านความสะดวกสบายในการใช้งานของของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความคิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการประเมิน
ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น			
1. การประกอบชิ้นส่วนทำด้วยความสะดวก	4.67	0.58	ดีมาก
2. สามารถประกอบได้เอง โดยการศึกษาจากคู่มือการใช้ชุดของเล่น	5	0.00	ดีมาก
3. สามารถถอดแยกชิ้นส่วนของเล่นเองได้	5	0.00	ดีมาก
ภาพรวม	4.89	0.19	ดีมาก

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กลัมน้ำเนื้อเด็กของเด็กปฐมวัย ในรายด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น ทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือ ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นทำด้วยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นสามารถประกอบได้เอง โดยการศึกษาจากคู่มือการใช้ชุดของเล่นมีค่าเฉลี่ย 5 ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นสามารถถอดแยกชิ้นส่วนของเล่นเองได้มีค่าเฉลี่ย 5 จึงสามารถสรุปได้ว่าด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กลัมน้ำเนื้อเด็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความคิดเห็นของเล่นเสริมทักษะ ในภาพรายด้านการบำรุงรักษา

รายละเอียดของเล่นเสริมทักษะ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการประเมิน
ด้านการบำรุงรักษา			
1. การทำความสะอาดชิ้นส่วนของเล่นทำได้ง่าย	4.33	0.58	ดีมาก
2. สามารถตรวจสอบสภาพของเล่นได้	5	0.00	ดีมาก
3. สามารถเก็บชิ้นส่วนของเล่นได้เหมาะสม	5	0.00	ดีมาก
ภาพรวม	4.78	0.19	ดีมาก

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในรายด้านการบำรุงรักษา ทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือ การบำรุงรักษาด้านการทำความสะอาดชิ้นส่วนของเล่นทำได้ง่ายมีค่าเฉลี่ย 4.33 ด้านการบำรุงรักษาสามารถตรวจสอบสภาพของเล่นได้มีค่าเฉลี่ย 5 การบำรุงรักษาสามารถเก็บชิ้นส่วนของเล่นได้เหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 5 จึงสามารถสรุปได้ว่าด้านการประกอบชิ้นส่วนของของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ของเล่นเสริมทักษะ

ตาราง 15 เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ของเล่นเสริมทักษะ

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง (คะแนนเต็ม15)	คะแนนหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม15)	ผลต่างของคะแนน
1	4	13	9
2	2	12	10
3	5	14	9
4	4	13	9
5	4	13	9
6	3	13	10
7	4	14	10
8	3	13	10
9	5	15	10
10	4	14	10
11	3	13	10
12	4	15	11
ΣX	45	162	117
$\bar{X}$	3.75	13.50	9.75
ร้อยละ	25.00	90.00	
S.D.	0.87	0.90	0.62
ระดับ	ปรับปรุง	ดี	

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยพบว่าก่อนการเล่นของเล่นเสริมทักษะนักเรียนมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กอยู่ในระดับปรับปรุง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.87) หลังการเล่นของเล่นเสริมทักษะนักเรียนมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 13.50$, S.D. = 0.90)

ตาราง 16 เปรียบเทียบทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของนักเรียนปฐมวัยก่อนและหลังเรียนโดยการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	12	3.75	0.87	54.42**
หลังเรียน	12	13.50	0.90	

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 16 พบว่าเด็กระดับปฐมวัยมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กหลังการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนการเล่นของเล่นเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับข้อมูลจากคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้ คือ ควรเพิ่มเนื้อหาเรื่องราวในของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ใช้การเล่นของเล่นเสริมทักษะ ซึ่งสรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นไปตามระบบและขั้นตอน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้มีการพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย
2. เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) สังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากรูปแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในลักษณะ ร้อย ผูก แกะ ดึง พลิก เลื่อนรูด ต่อ และนำไปทดลองกับเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านประตง(ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว) ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน จากการประเมินผลพัฒนาาร่างกายด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนำร่องการใช้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่ สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียน ระดับปฐมวัย (อบ.2/2) ด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมเด็กขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลองคือกิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่นหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้เล่นชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพิ่มเติมจากการเล่นตามมุมปกติ

ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2553 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท เพื่อประกอบการศึกษาวิจัย

1. ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็ก และคู่มือการใช้ 6 ชุด ที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น จากการสรุปแบบประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบของของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเด็กจากผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญประเมินของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็กปฐมวัย ในภาพรวมทั้ง 6 ชุด จากการประเมินปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้คือด้านการออกแบบมีค่าเฉลี่ย 5 ด้านวัสดุมีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานมีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่นมีค่าเฉลี่ย 4.89 ด้านการบำรุงรักษามีค่าเฉลี่ย 4.78 จึงสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากสามารถนำไปผลิตและทดสอบกับเด็กปฐมวัยได้

2. แบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็กปฐมวัย

3. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเด็ก

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนทดลอง ผู้วิจัยการเก็บข้อมูลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเด็กจากการสังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเด็ก โดยจดบันทึกและให้คะแนนพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเด็กตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนของสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียน ระดับปฐมวัย (อบ.2/2) ซึ่งเป็น

แบบทดสอบมาตรฐานของคณาจารย์โรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และแบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง เป็นการทดลองแบบ One Group Pretest – Desing โดยจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 50 นาที รวม 24 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 24 มีนาคม 2554

3. ขั้นหลังการทดลอง ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ทำการประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยชุดเดิมกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 29 - 31 มีนาคม 2554

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าทางสถิติพื้นฐาน โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย จากการทดสอบ โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

สรุปผลการวิจัย

1. ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทั้ง 6 ชุด ที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น จากการสรุปแบบประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบของของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กจากผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมทั้ง 6 ชุด อยู่ในระดับดีมาก คือด้านการออกแบบ ด้านวัสดุ ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น ด้านการบำรุงรักษา จึงสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากสามารถนำไปผลิตและทดสอบกับเด็กปฐมวัยได้

2. เด็กปฐมวัยก่อนได้รับกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก อยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการทดลองทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะอยู่ในระดับดีและมีทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นไปตามระบบและขั้นตอนจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า

1. ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ทั้ง 6 ชุด ที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น จากการสรุปแบบประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบของของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กจากผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมทั้ง 6 ชุด อยู่ในระดับดีมาก คือด้านการออกแบบ ด้านวัสดุ ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น ด้านการบำรุงรักษา จึงสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากสามารถนำไปผลิตและทดสอบกับเด็กปฐมวัยได้ แสดงให้เห็นว่าของเล่นเสริมทักษะเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่จะส่งเสริมทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีสวนแก้ว (2536: 59 – 60) ได้กล่าวถึงประโยชน์ การเล่นของเด็กเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ เจริญเติบโต ช่วยให้เด็กรู้สึกสบาย ร่าเริง แจ่มใส นับว่าเป็นการออกกำลังกายที่ดียิ่ง วราภรณ์ รักวิชัย (2540: 124-129) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเล่นที่มีต่อพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก โดยสรุปได้ดังนี้ คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการทางด้านสังคม พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทร์อม (2543: 81-82) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการเล่นไว้ดังนี้ การเล่นจะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายให้แข็งแรง ช่วยให้เด็กรู้สึกสบาย ร่าเริงแจ่มใส เป็นการออกกำลังกายที่ดี การเล่นช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เด็กรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักการให้และการรับและร่วมมือกับผู้อื่น ดังนั้นของเล่นเสริมทักษะจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กได้เป็นอย่างดี

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรม การเล่นของเล่นเสริมทักษะ มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยในครั้งนี้ คือในการศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ให้ได้มาซึ่งรูปแบบของของเล่นเสริมทักษะ ที่มีความเหมาะสม สามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยให้ดีขึ้น

จากการวิจัยในครั้งนี้ ของเล่นเสริมทักษะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้น เพราะกิจกรรมการเล่นของเล่นเป็นกิจกรรมที่ฝึกการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อทั้งฝ่ามือ ข้อมือและนิ้วมือ เป็นผลให้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความแข็งแรงมีทักษะในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าของเล่นเสริมทักษะ ช่วยพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ให้เพิ่มขึ้น หลังจากการทดลองแล้ว และยังช่วยพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ช่วยส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับตา เนื่องจากเด็กต้องใช้นิ้วมือในการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นตามรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดให้
2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ เนื่องจากเด็กยังอยู่ในสภาพประคบประหงมช่วยเหลือตัวเองและการปรับตัวยังไม่ค่อยดี พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจยังไม่มั่นคงมีอารมณ์ต่างๆ เช่น ก้าว อิจฉา โมโห คับข้องใจ เครียด ฯลฯ ซึ่งการเล่นช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลายระบายอารมณ์เหล่านั้นออกมา และยังทำให้เด็กปรับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้
3. พัฒนาการทางด้านสังคม การเล่นสอนให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักให้อภัย ฝึกความสามัคคี และทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักเสียสละ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการรอคอย ความอดทน สามารถยอมรับความจริงได้ ปรับตัวเข้ากับสังคมทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา การเล่นทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง เช่น ได้เรียนรู้ เรื่อง ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ความเหมือน ความต่าง ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว การเล่นสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อสิ่งรอบตัว และช่วยให้เด็กรู้จักปรับความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ตรงกับความจริง

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ หากเด็กมีความสนใจที่จะทำกิจกรรมอยู่ ควรยืดหยุ่นเวลาตามความสนใจของเด็ก
2. ครูควรกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดในการเล่นที่สร้างสรรค์จากการเล่นแบบเดิม
3. ในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ ครูควรจะเน้นให้เด็กฝึกทักษะการพูดควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมการเล่นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กพูดได้คล่องแคล่ว ชัดเจนขึ้น เพราะในช่วงที่ทำกิจกรรม เด็กให้ความสนใจในการปฏิบัติ ได้เห็นทั้งภาพและของจริงทำให้เด็กเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4. สื่อ ของรางวัล จะเป็นแรงจูงใจให้เด็กปฐมวัย มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเรื่องการใช้ของเล่นในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา หรือเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยผลการใช้กิจกรรมการเล่นของเล่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ตลอดจนถึงศึกษาถึงผลของการใช้กิจกรรมการเล่นที่มีต่อเจตคติของผู้เรียนในวิชานั้น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวิภา สรรพกิจจำนง. (2532). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ภรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. (2529). คู่มืออบรมและเลี้ยงดูเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- เกษลดา มานะจุติ. (2529). สื่อการเรียนและเครื่องเล่นของเด็กก่อนวัยเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่. สหวิทยาลัยล้านนา.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2539). เรียน ๆ เล่น ๆ อนุบาลอมาตยกุล. กรุงเทพฯ: ที พี พรินท์.
- คณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก. (2534). เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- จรัล คำภารัตน์. (2541). การสอนศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ระดับปฐมศึกษา. กรุงเทพฯ: เวิลด์มีเดีย.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ: แพลนพับลิชชิง.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการเรียนการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงพร สถาปนากุล. (2545). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2537). การวัดและการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กปฐมวัย. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2540). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.
- น้อมฤดี จงพยุหะ; และคณะ. (2518). คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศึกษาสัมพันธ์.
- เบญจมาศ วิไล. (2544). การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการประเมินสภาพจริง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. (2538). หน่วยที่ 10 เด็กกับการเล่น. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ประภาพรรณ เขียมสุภาษิต. (2536). *พฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8 – 15*. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประมวล คิตคินสัน. (2524). *จิตวัฒนา: จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิยะชาติ แสงอรุณ. (2526). *ศิลปะสำหรับเด็ก: ของเล่นเพื่อเสริมสร้างคุณค่าในชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พชรวรรณ จันทางศุ. (2535). *การเล่นของเด็ก ในหนูน้อยน่ารัก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณี ช. เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.
- พิทยาภรณ์ มานะจुติ. (2539). *สื่อการเรียนของเล่นเด็ก*. เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2535). *ของเล่นเด็ก: หนูน้อยน่ารัก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2544). *เมื่อหนูน้อยหัดเขียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี สนวนแก้ว. (2536). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 2173107 จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ดวงกลม.
- ภรณ์ี คุรุรัตน์. (2535). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2526 ข). *เอกสารการสอนชุด พฤติกรรมการสอนปฐมวัยหน่วยที่ 6*. กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2525). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพี กราฟฟิกส์ไชนั
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งนภา สุขมล. (2548). *ของเล่นความหมายที่มากกว่า: กระบวนการและเทคนิคการผลิตพลิกพื้นศิลปะชุมชน*. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).
- รัชนี รัตนา. (2533). *ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วารารณ์ รักวิชัย. (2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. เอกสารประกอบการสอน คณะศึกษาศาสตร์
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2540). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์
- วิภาดา กระจ่างโพธิ์. (2551). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของเล่นเด็กเสริมทักษะจากผ้ากันไ้ฝุ่น*.
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร. ถ่ายเอกสาร
- วันเพ็ญ ปลูกพัฒน์. (2539). *การเล่นสมมติแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลี เหล่าคณธรรม. (ม.ป.ป.). *ของเล่นสำหรับเด็กพิการ ของเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ:
เจริญวิทย์การพิมพ์.
- วรรณี คงอยู่. (2547). *ความสามารถของกล้ามเนื้อของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการปั้น*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์; และคณะ. (2520). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยเชชม.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่มที่ 1*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมหมาย อภิวันท์คุณากร. (2546). *ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่นเด็กประเภท
พลาสติกในเขตกรุงเทพฯ*. สารนิพนธ์ บท.ม. (การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์นม. (2538). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2543). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนทรียา คำหาญสุนทร. (2547). *การศึกษาความสนใจของเล่นของเด็กวัยเตาะแตะตามการรับรู้ของผู้
ปกครอง*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). *แนวทางการวัดและประเมินผล
ความพร้อม ในการเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2538). *คู่มือการผลิตและการใช้สื่อชั้นเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา.
- (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้อุ้เรียนเป็นสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2547). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*
 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สุนณา พานิช.(2531). *การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก*. ราชบุรี: โรงเรียนชุมชนเมืองราชบุรี.

Anderson, P.S.; & Lapp, D. (1979). *Language Skills in Elementary Education*. 4th ed.
 New York: Macamillan.

Forman, E.; & Fleet, H. (1980). *Constructive Play: Applying Piaget in the Preschool*.
 Monterey, Calif.;; Brooks Cole.

Fisher, J.; & Terry, A. (1977). *Children's Language and the Language Arts*. Massachusetts:
 Allyn & Bacon A Simon & Schuster.

Johnson. J. , Christie, J.; & T. Yawkey.(1999). *Play and early childhood Development*.
 New York: Longman.

Matterson, E.M. (1975). *Playwith a Purpose for Under – Seven*. 2nd ed. Middlesex:
 Pengvin Books.

Mcafee, O.; & D. Leong. (1994). *Assessing and guiding young childrem's devilmnt and
 learning*.Toronto: Allyn and Bacon.

Morrison, G.S. (1990). *The Word of Child Development: Conception to Adolescence*.
 New York: Delmar.

Oralie Mcafee.; & Deborah Leong. (1994) *Assessing and Guiding Young Children's
 Development and Learning*. Needham Heights, MA 02194.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบประเมินการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
- คู่มือมือการใช้ชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

แบบประเมินการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินชุดนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ในการสร้างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินเกี่ยวกับคุณสมบัติของของเล่นเสริมทักษะในด้านต่างๆ โดยแบ่งคุณสมบัติของของเล่นที่ประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบ
2. ด้านวัสดุ
3. ด้านความสะดวกรบายในการใช้งาน
4. ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น
5. ด้านการบำรุงรักษา

วัสดุและส่วนประกอบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผ้าพรม	4. ผ้าสักหลาด	7. ลูกบิด	10. กระจดุม
2. ผ้ากำมะหยี่	5. เชือกผ้ารุ่ม	8. ดินตุ๊กแก	11. ลิบบิ้นผ้า
3. ผ้าสำลี	6. ซิป	9. ไม้	12. ไหมพรม

คำตอบจากการประเมินการออกแบบของผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ จะมีส่วนสำคัญในการสร้างของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยต่อไป

คำชี้แจงในการทำแบบประเมิน

แบบประเมินการออกแบบ ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยชุดนี้มีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมิน การออกแบบภาพรวมของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยทั้ง 6 ชุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด สำหรับแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือกรอกข้อมูลในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. ระดับการศึกษา

( )ปริญญาตรี ( )ปริญญาโท ( )ปริญญาเอก
( ) อื่นๆ (โปรด

ระบุ).....

3. สาขาการศึกษา

.....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

5. อาชีพปัจจุบัน

.....
.....

**ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมิน การออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
ของเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 ชุด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ**

กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็น
ของท่าน หลังจากประเมินความคิดเห็นด้านการออกแบบของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
ของเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 ชุด ค่าระดับคะแนนกำหนดไว้ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ผลการประเมิน	ระดับดีมาก, หรือสูงกว่าเกณฑ์
มาก			
ระดับ 4	หมายถึง	ผลการประเมิน	ระดับดี, หรือสูงกว่าเกณฑ์
ระดับ 3	หมายถึง	ผลการประเมิน	ระดับพอใช้, หรือเท่ากับเกณฑ์
ระดับ 2	หมายถึง	ผลการประเมิน	ระดับปรับปรุง, หรือต่ำกว่าเกณฑ์
ระดับ 1	หมายถึง	ผลการประเมิน	ระดับใช้ไม่ได้, หรือต่ำกว่าเกณฑ์

ข้อที่	รายละเอียดในการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
ด้านการออกแบบ						
1	ขนาด ชิ้นส่วน รูปทรง และสี มีความเหมาะสม					
2	มีความเหมาะสมกับอายุ ความสามารถของเด็ก ปฐมวัย และส่งเสริมการเรียนรู้					
3	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก					
ด้านวัสดุ						
4	วัสดุที่ใช้ผลิตมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย					
5	มีความทนทาน ประหยัด และปลอดภัย					
6	วัสดุในการผลิตมีภายในประเทศสามารถหาซื้อได้					
ด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน						
7	เด็กเล่นร่วมกันได้ ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม					
8	ชิ้นส่วนมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากแก่ผู้เล่น และ สามารถเล่นของเล่นได้อย่างต่อเนื่อง					
9	สามารถแปลงรูปแบบได้หลายอย่าง					

ด้านการประกอบชิ้นส่วนของเล่น						
10	การประกอบชิ้นส่วนทำด้วยความสะดวก					
11	สามารถประกอบได้เอง โดยการศึกษาจากคู่มือการใช้ชุดของเล่น					
12	สามารถถอดแยกชิ้นส่วนของเล่นเองได้					
ด้านการบำรุงรักษา						
13	การทำความสะอาดชิ้นส่วนของเล่นทำได้ง่าย					
14	สามารถตรวจสอบสภาพของเล่นได้					
15	สามารถเก็บชิ้นส่วนของเล่นได้เหมาะสม					

ตอนที่ 3 กรุณาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงนาม.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

คู่มือการใช้ชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

คู่มือการใช้ชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยฉบับนี้ ประกอบด้วยจุดประสงค์ในการสร้างชุดของเล่น ลักษณะของของเล่น วิธีการเล่น และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเล่น ชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีทั้งหมด 6 ชุด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 ตัวเลขดิจिटอล

ชุดที่ 2 สวนดอกไม้

ชุดที่ 3 ต้นไม้

ชุดที่ 4 ต่อเส้นสร้างภาพ

ชุดที่ 5 ร้อยถักสาน

ชุดที่ 6 ตัวเรา

การนำเอาชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กไปใช้ ควรศึกษาคู่มือการใช้โดยละเอียด รวมถึงวิธีการเล่นของแต่ละชุด เพื่อที่จะสามารถแนะนำให้ผู้เล่นได้อย่างถูกต้องวิธีตามจุดประสงค์ในการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับผู้เล่นมากที่สุด

จุดประสงค์หลักในการสร้างชุดของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ทั้ง 6 ชุดนี้

1. พัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
2. พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
3. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเล่น
4. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

1. ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
2. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
3. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและภาษา
4. ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องสี รูปร่าง รูปทรง ขนาด น้ำหนัก ทิศทาง จำนวน
5. ส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 1 ตัวเลขดิจिटอล

ลักษณะของของเล่น

ตัวเลขดิจिटอลเป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ทำตัวเลขขนาด 5x8 นิ้ว ผ้าสำลีรูปสัตว์ ตีนตุ๊กแกติดลอก ไหมพรมเดินขอบแยกชิ้นส่วน ลิปบี้ผ้าติดคล้องกับ กระดุมไม้

วิธีการเล่น

1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ตัวเลขดิจิทัลแต่ละตัวมีรูปร่างลักษณะอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสามสัมผัสระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกแกะดึงตัวเลขอย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ติดคล้องกับกระดุม
3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น
  - ช่วยกันติดตัวเลข 1 หรือตัวเลขอื่นๆ
  - ติดตัวเลขดิจิทัลเป็นภาพสัตว์เดินต่อแถวกัน (ครูสังเกตว่า เด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
4. นำมาเล่นเกมฝึกแข่งขันติดตัวเลขดิจิทัล
5. ให้เด็กใช้จินตนาการในการติดตัวเลขดิจิทัลตามจินตนาการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

1. ฝึกประสาทสัมผัสมือกับตา
2. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
3. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
4. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 2 สวนดอกไม้

ลักษณะของของเล่น

สวนดอกไม้เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าล้าลีเกสรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ผ้าสักหลาดกลีบดอกขนาด 3.5x2.5 นิ้ว ลำต้นขนาด 15 นิ้ว ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลัง และใบ เชือกฟ้าย้อมรุดดึงเคลือบย้วยลำต้น ซิปกลางลำต้นรุดขึ้นลง ลูกบิดเขี่ยไปตามทิศทาง กระจุกขนาด 0.5-2 นิ้ว สำหรับกลัดติดกลีบดอกไม้

วิธีการเล่น

1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ดอกไม้แต่ละดอกมีรูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสานสัมผัสระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกติดกระจุกกับกลีบดอกอย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ครูสาธิต
3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น
  - ช่วยกันติดลำต้นกับกระจุกเกสร, ติดประกอบกลีบดอกกับเกสรกลาง

- ติดหมุดดอกไม้ในทิศทางเดียวกัน (ครูสังเกตว่า เด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
- 4. นำมาเล่นเกมฝึกแข่งขันติดดอกไม้
- 5. ให้เด็กใช้จินตนาการในการติดดอกไม้ภายในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

1. ฝึกประสาทสัมผัสมีมือกับตา
2. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
3. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
4. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 3 ต้นไม้

ลักษณะของของเล่น

ต้นไม้เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลีฟุ่ม ไบและลำต้นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้วและร้อยถักเชือก ผ้าสักหลาดภูเขาและตัวสัตว์ ตีนตุ๊กแกติด ลอกด้านหลัง ฟุ่มไบตัวสัตว์ ลูกบิดเขี่ยหมุนสัมพันธ์ กระจุกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 - 2 นิ้ว สำหรับ กัดติดคล้องเชือกเคลื่อนย้ายสัตว์และต้นไม้

วิธีการเล่น

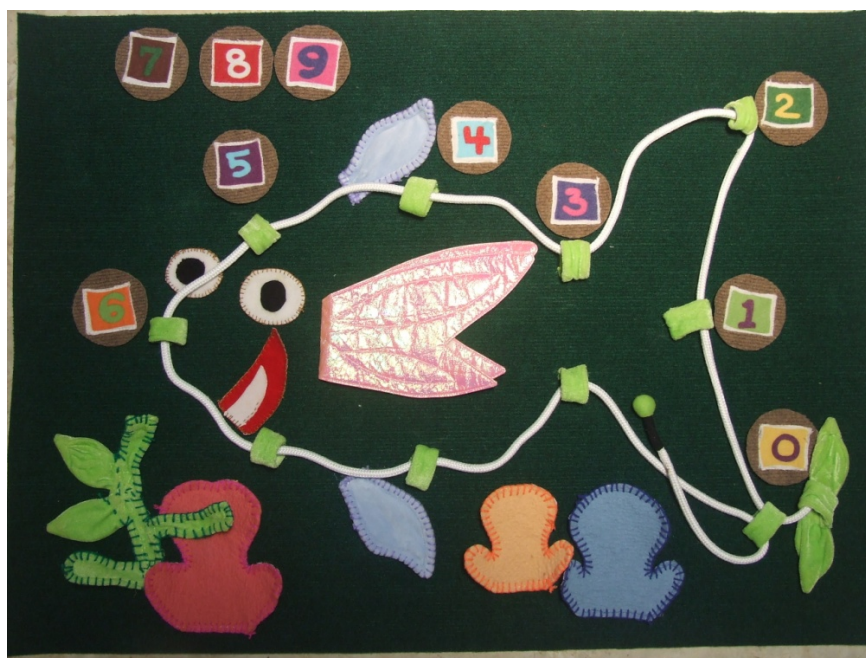
1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ต้นไม้แต่ละต้นมีรูปร่าง รูปทรง สีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสาธน์สัมผัสระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกติดกระดุม ต้นไม้อย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ครูสาธิต
3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น
  - ช่วยกันติดต้นไม้ที่มีลักษณะเหมือนกันไว้ที่ภูเขาสูงเดียวกัน
  - ติดหมุนต้นไม้ในทิศทางเดียวกัน (ครูสังเกตว่า เด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
4. นำมาเล่นเกมฝึกแข่งขันติดต้นไม้
5. ให้เด็กใช้จินตนาการในการติดดอกไม้ภายในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

6. ฝึกประสาทสัมผัสพร้อมมือกับตา
7. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
8. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
9. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
10. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 4 ต่อเส้นสร้างภาพ(ปลา)

ลักษณะของของเล่น

ต่อเส้นสร้างภาพ(ปลา) เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้วและพื้นตัวเลขทรงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้ว ตัวเลขทำจากผ้าสำลี เชือกผ่ารุ่มขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สีของตกแต่งต่างๆและห่วงร้อยเชือก ตีนตุ๊กแกติดลอกด้านหลังปะการัง

วิธีการเล่น

1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ปลาแต่ละชนิดมีรูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสานสัมผัสระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกร้อยเชือกตามจุดอย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ครูสาธิตหรือที่ตำแหน่งตัวเลขที่ติดกำหนด

3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น
  - ช่วยกันร้อยเชือกไปตามตำแหน่งหมายเลขที่กำหนด
  - ชยับเชือกจัดตำแหน่งให้ได้รูปทรงปลาที่แตกต่างกันไป (ครูสังเกตว่า เด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
4. นำมาเล่นเกมแข่งขันร้อยเชือกรูปทรงปลา
5. ให้เด็กใช้จินตนาการในร้อยเชือกรูปปลา และแปะติดตำแหน่งปะการังในรูปแบบต่างๆภายในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

6. ฝึกประสาทสัมผัสมีมือกับตา
7. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
8. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
9. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
10. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 5 ร้อยถักสาน

ลักษณะของของเล่น

ร้อยถักสาน เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลี ประดิษฐ์เส้นสานและเข็มร้อยถักทอ. ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งต่างๆและห่วงร้อยเชือก ดินตึกแกติดลอกด้านหลังรูปทรงเรขาคณิตต่างๆ โยโคระให้ใช้สำหรับเพิ่มปริมาณความหนาของไม้จิ้ม

วิธีการเล่น

1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ของเล่นร้อยถักสาน แต่ละชิ้นมีรูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสานสัมผัสผิระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกร้อยเชือกตามเส้นผ้าที่สานอย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ครูสาธิตการสานให้เด็กดู
3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น

- ช่วยกันร้อยถักสานไม้เข็มไปตามตำแหน่งของเส้นผ้าที่กำหนด
  - ช่วยกันร้อยสานตำแหน่งอื่นที่แตกต่างจากเดิมจะได้งานสานที่แตกต่างกันไป (ครูสังเกตว่าเด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
4. นำมาเล่นเกมแข่งขันร้อยถักสานจนถึงจุดเส้นชัย
  5. ให้เด็กใช้จินตนาการในร้อยถักสาน และแปะติดตำแหน่งรูปทรงเรขาคณิตในรูปแบบต่างๆ ภายในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

1. ฝึกประสาทสัมผัสมือกับตา
2. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
3. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
4. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 6 ตัวเรา

ลักษณะของของเล่น

ตัวเรา เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุ ผ้าพรมสำหรับทำพื้นมีขนาด 26x36 นิ้ว ผ้าสำลี ตัดเย็บเสื้อผ้า ผ้าสักหลาดประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งต่างๆ ดินตุ๊กแกติดลอกด้านหลัง โยโคระหีใช้สำหรับเพิ่มปริมาณความหนาของอวัยวะร่างกาย

วิธีการเล่น

1. ก่อนที่ครูจะให้เด็กเล่นครูต้องแนะนำให้เด็กรู้ก่อนว่า ตัวเรานั้นมีอวัยวะใดบ้าง และเสื้อผ้า ทรงผมแต่ละแบบทรงมีรูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแนะนำก่อนการเล่นแล้ว ครูฝึกประสานสัมผัสระหว่างมือกับตาโดยให้เด็กฝึกเปลี่ยนเสื้อผ้าทรงผม อย่างอิสระตามความคิดของเด็ก หรือสังเกตจากแบบที่ครูสาธิตให้ดู

3. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับของเล่นและเพื่อนแล้ว ครูก็ควรแทรกใช้คำสั่ง และฝึกให้เด็กปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น
  - ช่วยกันเปลี่ยนตัวเราเป็นเด็กชาย หน้าตา อารมณ์ต่างๆ
  - ช่วยกันเปลี่ยนเสื้อผ้าที่แตกต่างกันไป (ครูสังเกตว่า เด็กฟังแล้วเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามได้หรือไม่)
4. นำมาเล่นเกมแข่งขันเปลี่ยนตัวเรา
5. ให้เด็กใช้จินตนาการเปลี่ยนตัวเรา และปะติดตำแหน่งอวัยวะในรูปแบบต่างๆภายในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น

1. ฝึกประสาทสัมผัสมีมือกับตา
2. ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก
3. ฝึกความเป็นระเบียบวินัย
4. ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. ฝึกสังเกตความต่างความเหมือน

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0519.9 / 0600

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.10110

5 เมษายน 2554

เรื่อง ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายแพทย์วิรัช คงคาลัย (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล : โรงพยาบาลสอยดาว จังหวัด จันทบุรี)

ด้วยคณะศิลปกรรมศาสตร์ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดให้ นิสิตที่เข้าเรียนระดับปริญญาโททำงานวิจัยและจัดทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตร เพื่อจบการศึกษา และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลสำหรับการจัดทำงานวิจัย จึงต้องมีผู้เชี่ยวชาญสำหรับสำหรับตรวจเครื่องมือวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำวิจัย ดังนั้นทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินสำหรับการวิจัยของนางดลกร จันทร์กลาง สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สินีนาถ เลิศไพโรจน์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ที่ ศธ 0519.9 /

0602

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม. 10110

5 เมษายน 2554

เรื่อง ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณจิรัชมา สุวรรณวาทีน

ด้วยคณะศิลปกรรมศาสตร์ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดให้
นิสิตที่เข้าเรียนระดับปริญญาโททำงานวิจัยและจัดทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตร เพื่อจบการศึกษา และ
สามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลสำหรับการจัดทำงานวิจัย
จึงจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญสำหรับสำหรับตรวจเครื่องมือวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็น
ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำวิจัย ดังนั้นทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินสำหรับการวิจัยของนางดลกร จันทร์กลาง สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์
หัวข้อเรื่อง การศึกษาและพัฒนาของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของเด็กปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลิ้นาถ เลิศไพโรจน์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
- แบบบันทึกคะแนนการประเมินทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
- คู่มือประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
- ภาพประกอบการทดสอบการใช้ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

แบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ลักษณะทั่วไป

แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสำหรับการเคลื่อนไหวมือที่ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ เช่น คู้้งมือ ฝ่ามือ นิ้วมือ ข้อมือ

เวลาที่ใช้ในการประเมิน

ทำการประเมินก่อนการทดลอง	1 สัปดาห์
ทำการประเมินหลังการทดลอง	1 สัปดาห์

การเตรียมการประเมิน

- ผู้ดำเนินการประเมินต้องศึกษาแบบประเมินให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมด ใช้ภาษาที่ชัดเจน รวมทั้งวิธีการพูดจูงใจ ระวังใจเด็กให้สนใจและตั้งใจ
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมิน
  - แบบประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
  - นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
  - อุปกรณ์ที่กำหนดในแบบประเมิน
    - ทักษะการวาดภาพระบายสี อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่
      - ดินสอสี หรือสีเทียน
      - รูปภาพลายเส้น คน สัตว์ ผลไม้
      - กระดาษขาวที่วาดรูปทรงเรขาคณิต เช่น
      - กระดาษขาวขนาด 8x12 นิ้ว จำนวน 1 แผ่น
    - ทักษะการใช้มือ อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่
 บล็อกไม้ จำนวน 10 ชิ้น
    - ทักษะการใช้สายตา อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่
      - ลูกบิดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว จำนวน 10 ลูก
      - เชือกฝ้ายรม
    - ทักษะการปั้นดินน้ำมัน อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่
      - ดินน้ำมัน
      - ลูกบอล ลูกเล็ก (ใช้เป็นตัวอย่าง)

- 2.3.5 ทักษะการตัดกระดาษด้วยกรรไกร อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่
- 1) กรรไกรปลายมน
  - 2) กระดาษขาวที่ขีดแถบเส้นยาว 20 เซนติเมตร
  - 3) กระดาษขาวที่มีรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10x10 เซนติเมตร
  - 4) กระดาษขาวที่มีรูปครึ่งวงกลมขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร
  - 5) กระดาษขาวที่มีรูปวงกลมขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร
3. การเตรียมสถานที่ มีบริเวณกว้างพอสมควร ที่มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน ปราศจากอันตราย
4. การเตรียมผู้ประเมิน
- 4.1 ก่อนทำการประเมินให้เด็กเตรียมพร้อมด้านร่างกาย เช่น การแต่งกาย การดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำ ฯลฯ
  - 4.2 ผู้ทำการประเมินนำเด็กมายังสถานที่ประเมิน
  - 4.3 ผู้ทำการประเมินสนทนากับผู้รับการประเมินเพื่อทำความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคย
5. การดำเนินการประเมิน
- ทำได้ตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องบันทึกคะแนนของแบบประเมินว่าผ่าน
- ทำไม่ได้ตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย X ในช่องบันทึกคะแนนของแบบประเมินว่าไม่ผ่าน

แบบบันทึกคะแนน
การประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....อายุ.....ปี เพศ.....
โรงเรียน.....ชั้นอนุบาล.....
วันที่ทดสอบ.....เวลา.....

ข้อ	รายการทดสอบ	บันทึกคะแนน		พฤติกรรม ที่สังเกตพบ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1.	ทักษะการวาดภาพระบายสี			
	1.1 ระบายสีลงในรูปทรงขนาดใหญ่ และแบบอิสระ ตามที่กำหนด			
	1.2 เขียนรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มี ส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมาย			
	1.3 วาดรูปคนโดยมีส่วนประกอบของส่วนหัว ลำตัว แขน และขา			
	1.4 วาดรูปที่ง่ายๆ ประกอบด้วย 4 ส่วน			
2.	ทักษะการใช้มือ			
	2.1 หยิบวัตถุที่มีขนาดใหญ่ ด้วยฝ่ามือ ข้อมือ และนิ้วมือ			
	2.2 ต่อบล็อกไม้เป็นรูปต่างๆตามความคิดของ ตนเองจำนวน 10 ชิ้น			
3.	ทักษะการใช้สายตา			
	3.1 หยิบวัตถุที่มีขนาดเล็ก ด้วยนิ้วมือสองนิ้ว			
	3.2 ร้อยลูกปัดสีขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว			
4.	ทักษะการปั้นดินน้ำมัน			
	4.1 คลึงดินน้ำมันเป็นเส้นยาว			
	4.2 คลึงดินน้ำมันเป็นรูปบอลกลม			

ข้อ	รายการทดสอบ	บันทึกคะแนน		พฤติกรรม ที่สังเกตพบ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
5.	ทักษะการตัดกระดาษด้วยกรรไกร			
	5.1 หยิบกรรไกรสอดใสนิ้วมือและใส่ในท่าที่ถูกต้อง			
	5.2 กระดาษขาวที่ขีดแถบเส้นยาว 20 เซนติเมตร			
	5.3 ตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10x10 เซนติเมตร โดยหมุนกระดาษตาม			
	5.4 ตัดกระดาษตามรูปครึ่งวงกลมที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร			
	5.5 ตัดกระดาษรูปวงกลมที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร โดยหมุนกระดาษตาม			

คู่มือประเมินทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

เกณฑ์การประเมิน

ถ้าทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องบันทึกคะแนนผ่าน

ถ้าทำไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ขีดเครื่องหมาย x ในช่องบันทึกคะแนนไม่ผ่าน

1. ทักษะการวาดภาพระบายสี

1.1 ระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่ และแบบอิสระตามที่กำหนด เช่น คน สัตว์ ผลไม้
หรือ

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำรูปเรขาคณิตทรงขนาดใหญ่ เช่นรูป   และแบบอิสระ เช่น รูปคน สัตว์ ผลไม้ 1 ภาพ พร้อมทั้งสีเทียน บอกให้นักเรียนระบายสีรูปภาพที่ให้มา

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถระบายรูปภาพโดยไม่ออกนอกเส้น หรือออกเพียงเล็กน้อยในเวลา 20 นาที

1.2 เขียนรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มีส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมาย

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวขนาด 8x10 นิ้ว จำนวน 1 แผ่น พร้อมดินสอดำ ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนวาดภาพอะไรก็ได้มา 1 ภาพ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถวาดรูปภาพที่มีส่วนประกอบหรือไม่มีส่วนประกอบแต่พอเข้าใจความหมาย ไม่จำกัดขนาดของรูปภาพ ในเวลา 20 นาที

1.3 วาดรูปคนโดยมีส่วนประกอบของส่วนหัว ลำตัว แขน และขา

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบวางกระดาษ A4 บนโต๊ะ พร้อมสีเทียน ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนวาดภาพคนที่สมบูรณ์แบบโดยไม่พูดเจาะจง ถึงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถวาดภาพคนได้ โดยมีส่วนประกอบส่วนหัว ลำตัว แขน และขาและส่วนประกอบของหน้า ควรวาดได้ 6 ส่วน หรือมากกว่า โดยนับตา 2 ข้าง หรือหู 2 ข้าง เป็นอย่างละ 1 ส่วน

1.4 วาดรูปที่ง่าย ๆ ประกอบด้วย 4 ส่วน

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบวางกระดาษ A4 บนโต๊ะ พร้อมสี่เทียน ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนวาดภาพอะไรก็ได้

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถวาดรูปภาพซึ่งมีส่วนประกอบ 4 ส่วน เป็นอย่างน้อย เช่น เครื่องบินที่มีปีก 2 ปีก ล้อ และหน้าต่าง

2. ทักษะการใช้มือ

2.1 หยิบวัตถุที่มีขนาดใหญ่ ด้วยฝ่ามือ อุ้งมือ และนิ้วมือ

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบใช้บล็อกไม้ที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 10 ชิ้น ให้นักเรียนหยิบบล็อกไม้ที่ละชิ้น นำไปต่อซ้อนทับกันให้สูงขึ้นโดยใช้ฝ่ามือ อุ้งมือ และนิ้วมือ ผู้ทดสอบหยิบให้ดู 2-3 ชิ้น

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถ หยิบบล็อกไม้ที่ละชิ้นนำไปต่อซ้อนทับกันให้สูงขึ้น โดยใช้ฝ่ามือ อุ้งมือ และนิ้วมือ ต่อได้ 5 ชิ้นขึ้นไป ภายในเวลา 15 วินาที

2.2 ต่อบล็อกไม้เป็นรูปง่าย ๆ ตามความคิดของตนเอง จำนวน 10 ชิ้น โดยบล็อกไม้ไม่

ล้ม

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบใช้บล็อกไม้ที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 10 ชิ้น ให้นักเรียนหยิบบล็อกไม้ที่ละชิ้น นำไปต่อเป็นรูปง่าย ๆ ตามความคิดของตนเอง ผู้ทดสอบต่อบล็อกไม้เป็นรูปให้นักเรียนดูก่อน

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถ หยิบบล็อกไม้ที่ละชิ้นนำไปต่อเป็นรูปง่าย ๆ ตามความคิดของตนเอง โดยต่อได้ 5 ชิ้นขึ้นไป

3. ทักษะการใช้สายตา

3.1 หยิบวัตถุที่มีขนาดเล็ก ด้วยนิ้วมือสองนิ้ว

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบใช้วัตถุที่มีขนาดเล็ก เช่น ลูกบิด จำนวน 6 เม็ด ให้นักเรียนหยิบลูกบิดที่ละเม็ด นำไปใส่ภาชนะโดยใช้นิ้วมือสองนิ้ว ผู้ทดสอบหยิบให้ดู 2-3 เม็ด

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถ หยิบลูกบิดที่ละเม็ด นำไปใส่ภาชนะโดยใช้นิ้วมือสองนิ้วจำนวน 3 เม็ดขึ้นไป ภายในเวลา 15 วินาที

3.2 ร้อยลูกบิดสีขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำลูกบิดสี ขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 นิ้ว ให้นักเรียนดู จำนวน 8 เม็ด ผู้ทดสอบใช้เชือกร้อยลูกบิดสีให้นักเรียนดูก่อน 1 เม็ด หลังจากนั้นให้นักเรียนร้อยลูกบิดสีที่เหลือ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถร้อยลูกบิดสีได้ โดยร้อยลูกบิดได้ 4 ลูก ขึ้นไป

4. ทักษะการปั้นดินน้ำมัน

4.1 คลึงดินน้ำมันเป็นเส้นยาว

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำดินน้ำมันวางบนโต๊ะ และสาธิตการคลึงดินน้ำมันเป็นเส้นยาวให้นักเรียนดูก่อน หลังจากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถคลึงดินน้ำมันเป็นเส้นยาวไม่จำกัดขนาด จำนวน 1 เส้น โดยอาจจะใช้มือเดียวหรือสองมือ ภายในเวลา 10 วินาที

4.2 คลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลม

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำดินน้ำมัน วางบนโต๊ะ ผู้ทดสอบสาธิตคลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลมลูกเล็กหรือใหญ่ให้นักเรียนดูก่อน หลังจากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถคลึงดินน้ำมันเป็นลูกบอลกลมได้ อย่างน้อยจำนวน 2 ลูก ลูกบอลกลมอาจมีเบี้ยวบ้างเล็กน้อย ภายในเวลา 10 วินาที

5. ทักษะการตัดด้วยกรรไกร

5.1 หยิบกรรไกรสอดใส่นิ้วมือ และถือในท่าที่ถูกต้อง

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำกรรไกรปลายมนมา 1 อัน ผู้ทดสอบสาธิตการถือกรรไกรให้นักเรียนดูก่อน หลังจากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถสอดใส่นิ้วมือ และถือกรรไกรในท่าที่ถูกต้อง โดยนิ้วโป่งใส่ที่ถือกรรไกรข้างหนึ่ง และนิ้วชี้ใส่ที่กรรไกรอีกข้างหนึ่ง โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง

5.2 ตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้ยาว 20 เซนติเมตร

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบส่งกรรไกรและกระดาษให้นักเรียนตัดกระดาษตามเส้นที่ขีดไว้

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัดกระดาษตามเส้นที่ขีดไว้ให้ 20 เซนติเมตร โดยไม่ต้องช่วยอาจ

$\frac{1}{2}$

ออกนอกเส้นแต่ต้องห่างจากเส้นไม่เกิน   เซนติเมตร

5.3 ตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 10x10 เซนติเมตร โดยหมุนกระดาษตาม**วิธีทดสอบ**

ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวขนาด 15x15 เซนติเมตร จำนวน 1 แผ่น และกรรไกรปลายมน 1 อัน ส่งให้นักเรียนและบอกว่าตัดรูปสี่เหลี่ยมออกจากกระดาษ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัดรูปออกมาจากกระดาษ โดยหมุนกระดาษไปที่ละมุม ผู้ทดสอบไม่ต้องแนะนำ ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือจับมือกระทำ โดยตัดห่างจากเส้นที่ขีดไว้ไม่เกิน $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร

5.4 ตัดกระดาษตามรูปครึ่งวงกลมที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร**วิธีทดสอบ**

ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวขนาด 15x15 เซนติเมตร จำนวน 1 แผ่น และกรรไกรปลายมน 1 อัน ส่งให้นักเรียนและบอกว่าตัดรูปครึ่งวงกลมออกมาจากกระดาษ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัดกระดาษตามเส้นโค้ง โดยหมุนกระดาษตามขณะตัดและห่างจากเส้นที่ขีดไว้ไม่เกิน $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร

5.5 ตัดกระดาษตามรูปวงกลมที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร จากกระดาษโดยหมุนกระดาษตาม**วิธีทดสอบ**

ผู้ทดสอบนำกระดาษขาวขนาด 15x15 เซนติเมตร จำนวน 1 แผ่น และกรรไกรปลายมน 1 อัน ส่งให้นักเรียน และบอกว่าให้ตัดรูปตามวงกลม ออกมาจากกระดาษ

การให้คะแนน

กา ✓ ถ้านักเรียนสามารถตัดกระดาษรูปตามวงกลม โดยหมุนกระดาษไปรอบๆ ขณะตัด โดยไม่ต้องช่วย และห่างจากเส้นที่ขีดไว้ไม่เกิน $\frac{1}{2}$ เซนติเมตร

ภาพประกอบการทดสอบ
การใช้ของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ภาคผนวก ง

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ
- รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กให้กับเด็กปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมได้หลากหลายวิธี และวิธีหนึ่งที่สามารถจัดให้กับเด็กได้ คือ การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติกับวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นของจริง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลและแนะนำ เด็กทุกคนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมโดยเฉพาะการเน้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาการที่ดี โดยครูมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยจัดเตรียมของเล่นเสริมทักษะ โดยจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที คือ วันอังคาร จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด เลขดีจิตอล ตัวเรา วันพุธ จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด สวนดอกไม้ ต้นไม้ วันพฤหัสบดี จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด ต่อเส้นสร้างภาพ ร้อยถักสาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยต่อไป

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ ความสามารถในการใช้มือ นิ้วมือ ลงมือปฏิบัติกับวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็ก

เนื้อหา

การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเล่นของเล่น

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจัดในช่วงกิจกรรมเสรีสัปดาห์ละ 3 วัน วันอังคาร จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด เลขดีจิตอล ตัวเรา วันพุธ จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด สวนดอกไม้ ต้นไม้ วันพฤหัสบดี จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นชุด ต่อเส้นสร้างภาพ ร้อยถักสาน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

2. ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดให้เด็กมีประสบการณ์ตรงในการเล่นของเล่น โดยเปิดโอกาสให้ใช้ของเล่นเสริมทักษะที่หลากหลาย เน้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยมีกระบวนการในการทำกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป

3. ก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก สัปดาห์ที่ 1 – 8 ดำเนินการ
จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจะแบ่งเด็ก
ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ คือ

ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการสนทนา การร้องเพลง พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพื่อเป็นการ
บริหารกล้ามเนื้อเล็ก มือนิ้วมือ และกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและสร้างความพร้อมก่อนเข้าสู่
กิจกรรม
2. ครูแนะนำของเล่น วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเล่น โดยเน้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก หยิบ
จับ สัมผัส
3. เด็กและครูช่วยกันสนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้าน
กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยและสาธิตถึงวิธีเล่น
4. เด็กและครูช่วยกันสนทนาเกี่ยวกับข้อตกลงเบื้องต้น เกี่ยวกับข้อปฏิบัติและข้อควร
ระวังในขณะปฏิบัติกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

ขั้นดำเนินการ

1. เด็กเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. เด็กแต่ละกลุ่มวางแผนแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ
ร่วมกัน
3. ตัวแทนเด็กแต่ละกลุ่มออกมารับวัสดุอุปกรณ์ แล้วลงมือทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผน
ไว้ โดยครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนา และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ
การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเล่น
4. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ทุกคนแต่ละกลุ่มร่วมกันเก็บของเล่นและทำความสะอาด
สถานที่ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

เด็กและครูช่วยกันสรุปขั้นตอนในการเล่นของเล่นเสริมทักษะ โดยที่ครูใช้คำถามปลายเปิด
กระตุ้น ให้เด็กได้เสนอผลงาน และทบทวน กระบวนการทำงาน

บทบาทเด็ก

1. ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจ
2. เด็กเล่าถึงขั้นตอนการเล่นของเล่นเสริมทักษะและผลงานของตนเองหลังจากทำกิจกรรมการเล่นเรียบร้อยแล้ว

บทบาทครู

1. อธิบายข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
2. กระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะทำกิจกรรม ให้แรงเสริมในทางบวกขณะที่เด็กทำกิจกรรมอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือตามโอกาสเหมาะสม
3. จัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ โดยครูมีบทบาทในการสังเกตเด็กที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรมการเล่น โดยเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้มาสะท้อนในการปรับบทบาทครูบทบาทเด็ก และปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กต่อไป
4. สามารถสังเกต จุดจำ และเขียนบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กจากการพูดคุยและการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กได้

รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ ด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้มือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา

เนื้อหา

การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการการเล่นของเล่นเสริมทักษะ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นของเล่นที่หลากหลาย โดยเน้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

ขั้นนำ (5 นาที)

1. นำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการสนทนา การร้องเพลง พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพื่อเป็นการบริหารกล้ามเนื้อเล็กและกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและสร้างความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม
2. ครูแนะนำของเล่น วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเล่นของเล่นโดยเน้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก หยิบ จับ สัมผัส ของเล่น
3. เด็กและครูช่วยกันสนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นและสาธิตถึงวิธีการเล่น
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับข้อตกลงเบื้องต้น เกี่ยวกับข้อปฏิบัติและข้อควรระวังในขณะปฏิบัติกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

ขั้นดำเนินการ (40 นาที)

1. เด็กเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. เด็กแต่ละกลุ่มวางแผนแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะร่วมกัน
3. ตัวแทนเด็กแต่ละกลุ่มออกมารับวัสดุอุปกรณ์ แล้วลงมือทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ โดยครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนา และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเล่น

4. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ทุกคนแต่ละกลุ่มร่วมกันเก็บของเล่นและทำความสะอาดสถานที่ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป (5 นาที)

เด็กและครูร่วมกันสรุปขั้นตอนในการเล่นของเล่นเสริมทักษะ โดยที่ครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้น ให้เด็กได้เสนอผลงาน และทบทวน กระบวนการทำงาน

การประเมินผล

สังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป โดยครูมีบทบาทในการสังเกตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม และนำผลที่ได้มาสะท้อนในการปรับบทบาทครู บทบาทเด็ก และปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กต่อไป

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ

ความคิดรวบยอด

การจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะ เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้มือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา

เนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะมาใช้ในช่วงกิจกรรมเสรี กิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะที่จัดในครั้งนี้ คำนึงถึงพัฒนาการของเด็กในวัย 4 – 5 ปี และในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายการของเล่นดังแสดงในตาราง

รายการของเล่นเสริมทักษะ

สัปดาห์	วันที่ 1 อังคาร	วันที่ 2 พุธ	วันที่ 3 พฤหัสบดี
1	เลขดิจिटอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
2	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยถักสาน
3	เลขดิจिटอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
4	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยถักสาน
5	เลขดิจिटอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
6	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยถักสาน
7	เลขดิจिटอล	สวนดอกไม้	ต่อเส้นสร้างภาพ
8	ตัวเรา	ต้นไม้	ร้อยถักสาน

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นเสริมทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย สวนดอกไม้

(เวลา 50 นาที)

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้ฝึกส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก
2. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวัสดุอุปกรณ์และสามารถใช้อุปกรณ์ในการเล่นของเล่นชุดสวนดอกไม้ได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถเล่นของเล่นตามขั้นตอนได้
4. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

เนื้อหา

ลักษณะของดอกไม้ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น กลีบดอก เกสร ใบ ก้าน ประโยชน์ของดอกไม้ เช่น ประดับตกแต่ง ฯลฯ

แนวการจัดกิจกรรมการเล่น

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำของเล่นชุดสวนดอกไม้ และชิ้นส่วนให้เด็กดูและสัมผัสวัสดุอุปกรณ์แล้วถามความรู้สึกขณะสัมผัส
2. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของดอกไม้
3. ครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์ส่วนประกอบที่ใช้ในการเล่นของเล่นชุดสวนดอกไม้ และเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม หยิบ จับ สัมผัส เกี่ยวกับอุปกรณ์
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการเล่น แล้วครูสาธิตวิธีการเล่นของเล่น
5. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับข้อตกลงเบื้องต้นถึงข้อที่ควรปฏิบัติในการทำกิจกรรมได้แก่

- 5.1 ไม่พูดคุยเสียงดังหรือเล่นกันในขณะที่เล่นของเล่นชุดสวนดอกไม้
- 5.2 ระวังไม่ตกของเล่น
- 5.3 ไม่ลุกเดินไปเดินมาออกจากกลุ่มของตนเอง
- 5.4 หลังจากทำกิจกรรมแล้วช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่

ขั้นดำเนินการ (ประมาณ 40 นาที)

1. เด็กเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. เด็กภายในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำกิจกรรมการเล่น

3. ตัวแทนเด็กแต่ละกลุ่มออกมาจับของเล่นเสริมทักษะแล้วลงมือทำกิจกรรมจนเสร็จสมบูรณ์
4. เด็กๆ ช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่มและทำความสะอาดสถานที่

ขั้นสรุป (ประมาณ 5 นาที)

เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงขั้นตอนการเล่นของเล่นชุดสวนดอกไม้

- มือ นิ้วมือ ช่วยทำให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

สื่อการเรียนรู้

ของเล่นเสริมทักษะชุดสวนดอกไม้

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในขณะเล่นของเล่น
2. สังเกตการณ์ความสนใจในการเล่น

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางดลกร จันทร์กลาง
 วันเดือนปีเกิด 3 กันยายน 2514
 สถานที่เกิด จังหวัดจันทบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 178 หมู่ 1 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี 22180
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ครู
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านปะตง (ศูนย์อนุบาลอำเภอสอยดาว)
 ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2534 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 จาก โรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี
 พ.ศ. 2538 ปริญญาบัตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาศิลปกรรม
 จาก สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
 พ.ศ. 2553 ปริญญาบัตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม)
 สาขานวัตกรรมการออกแบบ
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ